

รายงานการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของสถาบันครอบครัว การศึกษา และศาสนา
ต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน

ผู้วิจัย

โมหัมมัด อับดุลกาเดร์

ค้วน ขาวหนู

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปี 2528 ทำการวิจัยปี 2529

คำนำ

การศึกษามีจุดประสงค์สำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาเยาวชนให้มีบุคลิกภาพที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การประพฤติปฏิบัติที่สังคมต้องการ ฉะนั้น การศึกษาเพื่อสร้างคุณสมบัติทางจริยธรรมให้กับเยาวชนจึงมีความจำเป็น และมีการบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การสั่งสอนอบรมให้เยาวชนประพฤติดี ประพฤติชอบ เป็นเรื่องที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู พระสงฆ์ ผู้สอนศาสนา หรือนักบวช ให้ความสำคัญใส่ใจจัดทำมาเป็นเวลานาน แต่จากสภาพปัจจุบันของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านความบีบคั้นของวิถีทางดำรงชีวิต ตลอดจนสภาพความยุ่งยากของสิ่งแวดล้อมที่ชักนำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะประพฤติผิดกรอบของศีลธรรมและจริยธรรมง่ายขึ้น บทบาทของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ หรือผู้สอนศาสนา อาจมีการเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาเพื่อทราบสภาพจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเขา การที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน และความคาดหวังของเขาที่จะให้บุคคลใด ๆ ให้สั่งสอนอบรม จึงมีความจำเป็น และได้จัดกระทำขึ้น เพราะผลที่ได้จะได้นำไปหาช่องทางพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้อำนวยการและอาจารย์ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา โรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลา ที่อนุญาตให้ใช้นักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบคุณบุคลากรของหน่วยคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ได้เร่งจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

(นายโมหัมมัด อับดุลกาเคร์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลา

(นายก้วน ชาวหนู)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เมษายน 2530

ความย่อรายงานการวิจัย

เรื่อง บทบาทของสถาบันครอบครัว การศึกษา และศาสนา

ต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน

โดย

ดร.โมหัมมัด อับดุลกาเคร์

ผศ.คัม ขาวหนู

2530

การวิจัยเรื่อง "บทบาทของสถาบันครอบครัว การศึกษา และศาสนา ต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน" นี้มีจุดประสงค์โดยสรุป 5 ประการคือ ประการแรก เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัยของเยาวชน ประการที่สอง เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงทางด้านจริยธรรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ประการที่สามเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ประการที่สี่ เพื่อเปรียบเทียบการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงกับความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ประการที่ห้า เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้การปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัยของเยาวชน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ที่อยู่ในจังหวัดยะลาและปัตตานี จำนวน 126 คน เป็นชาย 70 คน หญิง 56 คน นับถือศาสนาพุทธ 59 คน นับถือศาสนาอิสลาม 67 คน อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล 79 คน และอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล 47 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้ตอบแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามเกี่ยวกับจริยธรรมที่เขาปฏิบัติอยู่ ผู้ที่ให้การสั่งสอนอบรมเขาจริง ผู้ที่เขาคาดหวังจะให้สั่งสอนอบรม และบุคคลที่มีอิทธิพลทำให้เขาปฏิบัติจริยธรรมแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.86 - 0.98

ผลการวิจัยปรากฏว่า เยาวชนมีพฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่จริงอยู่ในเกณฑ์ดี และดีพอ ๓ ภายในทุกเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่ของเยาวชน โดยเฉพาะการไม่เสพของมีเงินเมาและสิ่งเสพคดียาพิษ

การไม่เล่นการพนัน และไม่ล่องละเมิดทางเพศ เขาชวนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ที่ไม่มีความแตกต่างกันแต่ต่างก็สูงกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ

เขาชวนได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมโดยส่วนรวมจากพ่อแม่ และครู มากและมากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจากพระสงฆ์และเณร ซึ่งเขาได้รับการสั่งสอนอบรมเพียงปานกลาง สำหรับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมแต่ละด้านนั้น เขาชวนได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจากพ่อแม่ เรื่องการประหยัดมากกว่าจริยธรรมด้านอื่น แต่ก็พอ ๆ กันกับการไม่เสพของมีนเมาและสิ่ง เสพติดให้โทษ ส่วนครูได้สั่งสอนอบรมเขา เรื่องการไม่เสพของมีนเมาและสิ่ง เสพติดให้โทษ ความซนหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีระเบียบวินัยพอ ๆ กัน แต่มากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ สำหรับพระสงฆ์และเณร ได้สั่งสอนอบรมเรื่องการไม่เสพของมีนเมาและสิ่ง เสพติดให้โทษ การไม่เล่นการพนัน การไม่ล่องละเมิดทางเพศ การเสียสละ และความเมตตากรุณา พอ ๆ กัน แต่มากกว่าจริยธรรมด้านอื่นบางด้าน

เขาชวนคาดหวังจะให้พ่อแม่และครูได้สั่งสอนอบรมจริยธรรมให้มาก และมากกว่าที่เขาคาดหวังจะให้พระสงฆ์และเณรได้สั่งสอนอบรม ที่เขาคาดหวังไว้เพียงปานกลาง สำหรับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมแต่ละด้านนั้น เขาชวนคาดหวังให้พ่อแม่ได้สั่งสอนอบรมเรื่องการประหยัดให้มากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ ให้ครูได้สั่งสอนอบรม เรื่องความซนหมั่นเพียรและความมีระเบียบวินัยให้มากและพอ ๆ กัน และคาดหวังให้พระสงฆ์และเณรได้สั่งสอนอบรมเรื่องความเมตตากรุณาให้พอ ๆ กับด้านอื่น ๆ อีก 5 ประการ แต่มากกว่าจริยธรรมอีก 3 ด้าน

เขาชวนคาดหวังจะให้พ่อแม่พระสงฆ์และเณร ได้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมให้มากกว่าการที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน แต่สำหรับครู เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมให้พอ ๆ กันกับที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่แล้วในปัจจุบันนี้

ทางด้านอิทธิพลของบุคคลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเขาชวนนั้น เขาชวนได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ และครูมากที่สุด จากพระสงฆ์และเณรเพียงปานกลาง ซึ่งหากเปรียบเทียบผลของอิทธิพลจากสามฝ่ายนี้แล้ว ปรากฏว่าในการปฏิบัติจริยธรรมเขาชวนได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากที่สุด จากครูเป็นรอง ส่วนพระสงฆ์และเณรน้อยกว่าเพื่อน ครั้นเปรียบเทียบผู้ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรม

ของเขวชนแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่ พบว่า เขวชนทุกเพศ ทุกศาสนา และทุกถิ่นที่อยู่ ด้
รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครู ไม่แตกต่างกัน เว้นแต่เขวชน
ไทยพุทธ ด้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ของเขามากกว่าการที่เขวชนไทยมุสลิมด้รับอิทธิพลจากพ่อแม่
ของเขาเท่านั้น

จากผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการสั่งสอนอบรมจริยธรรมแก่เด็ก
และเขวชนในอนาคตให้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงปรารถนาเป็นที่สุด

ABSTRACT

The Role of Home, Circular Education
and Religious Institutions toward Moral
Cultivation for the Nation Youth

by

Dr. Mohamed A. Kadir

Director Yala Non-formal Education Center

Assistant Professor Kuan Khaonoo

Faculty of Education, Prince of Songkla University

1987

The purpose of this study was to identify, describe and analyze the role of Home, Circular Education, and Religious Institutions toward Moral Cultivation for the Nation Youth. Specific objectives of the study were :

- 1) To identify and compare moral practiced, at present time, by youth of different sexes, religious denominations, and their localities.
- 2) To determine and compare the cultivation of moral to the youth by their parents, teachers, Buddhist Monks or Islamic Gurus.
- 3) To analyze and compare the expectations of the youth about moral cultivation from their parents, teachers, Buddhist Monks or Islamic Gurus.
- 4) To compare the amount of actual moral cultivation and expectations of the youth from their parents, teachers, and the Buddhist Monks or Islamic Gurus, and
- 5) To compare the influences of their parents, teachers, and the Buddhist Monks or Islamic Gurus towards moral practiced by the youth of different sexes, religious denominations, and their localities.

The population for this investigation consisted of students who were attending higher secondary in the provinces of Yala and Pattani: 70 were boys and 56 were girls, 59 were Buddhist and 67 were Muslims, 79 were living in municipal area and 47 were living outside municipal area.

The questionnaires were hand delivered and the respondents were given oral instructions, and collected at the end of the session. Relationships were considered statistically significant between 0.86 - 0.98 .

The results of data analysis showed that :

- (1) Youth, the population for this investigation, observed social and religious moral fairly well without discrimination of sexes, religious denominations, and localities. These especially, in the aspects of avoiding misuse of drug or alcoholic beverages, gambling and pre-marital sex.
- (2) The youth were taught by their parents and teachers more than they were taught by their religious leaders. The moral that they were taught : by their parents were more about thrifty, avoiding misuse of drug and alcoholic beverages than others; by their teachers were more about hard working sincerity, discipline than other; by their religious leaders were about avoiding misuse of drug and alcoholic beverages, gambling, pre-marital sex and to be nice and kind more than other aspects.
- (3) The youth were expecting from their parents, teachers and religious leaders respectively to teach them more than they did in the past. The moral aspects that they were expecting to be taught more : by their parents on thrifty, by their teachers on hardworking and discipline; by their religious leaders on kindness and charity.

(4) The degree of influences of teaching the youth toward moral practice were on the following order: their parents, teachers and their religious leaders irrespective of sexes, religious denominations and their localities. Buddhist children were more receptive to their parents teaching than Muslim children.

It is hope that these findings are useful to certain extent and can assist those who are seeking ways and means to develop and cultivate moral to the nation youth of today.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
จุดประสงค์ของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
ตัวแปรในการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	10
บทที่ 2 ทฤษฎีและ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท	13
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง	15
ความหมายของจริยธรรม	17
องค์ประกอบของจริยธรรม	18
พัฒนาการทางจริยธรรม	19
ภูมิหลังกับพัฒนาการทางจริยธรรม	21
ทฤษฎีกำเนิดของจริยธรรม	30
แหล่งการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน	34
สมมติฐานของการวิจัย	42
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	43
กลุ่มตัวอย่างประชากร	43
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลสภาพจริยธรรม	53
สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
เกณฑ์การรับหรือปฏิเสธผลการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
1. ผลการศึกษาสภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติจริงในปัจจุบัน	62
2. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน ระหว่างตัวแปรที่เป็นเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย	65
3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงใน ปัจจุบันระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย	69
4. ผลการศึกษาสภาพจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง จากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู	71
5. ผลการศึกษาสภาพจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน อบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู	77
6. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู โดยภาพรวมทั้งหมดและจำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย	77
7. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบันพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู	92

	หน้า
8. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน อบรมระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่ชะครู	95
9. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่ชะครู	98
10. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน อบรมระหว่างจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่ชะครู	101
11. ผลการศึกษาอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่ชะครู ที่ส่งผลให้ เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน	104
12. ผลการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่ชะครู ที่ ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ทั้งในระหว่างเพศ ระหว่างศาสนา และระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัยของเยาวชน	107
13. ผลการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่ชะครู ที่ส่งผลให้เยาวชนปฏิบัติจริยธรรมแต่ละด้าน	118
14. ผลการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่ชะครู ที่ ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย	121
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	125
จุดประสงค์ของการวิจัย	125
วิธีดำเนินการวิจัย	126
สรุปผลการวิจัย	128
อภิปรายผลการวิจัย	138
ข้อเสนอแนะ	146

	หน้า
บรรณานุกรม	151
ภาคผนวก	159
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน	161
ภาคผนวก ข การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม โดยวิธีการหาค่าแตกต่างวิกฤติ (α) ของเซฟเฟ (Scheffe)	175

บัญชีตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลส่วนตัวของเยาวชน 126 คน จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย	44
2	คำสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละ เรื่อง	49
3	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	50
4	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	56
5	สภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน	62
6	เปรียบเทียบจริยธรรมของ เยาวชนที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่าง เพศชายและเพศหญิง	66
7	เปรียบเทียบจริยธรรมของ เยาวชนที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างศาสนา	67
8	เปรียบเทียบจริยธรรมของ เยาวชนที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัย	68
9	เปรียบเทียบจริยธรรมที่ เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ แยกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย	69
10	สภาพจริยธรรมและเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรม จริงกับที่เยาวชนคาดหวังให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู	72
11	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงกับความคาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ของเยาวชนชาย	80
12	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ของเยาวชนหญิง	82
13	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู และพระสงฆ์ ของเยาวชนที่นับถือ ศาสนาพุทธ	84
14	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู และโต๊ะครู ของเยาวชนที่นับถือ ศาสนาอิสลาม	86

15	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู ของเยาวชน ที่อยู่ใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	88
16	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโฑ๊ะครู ของเยาวชน ที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล	91
17	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่าง จริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบันพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู	93
18	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่าง จริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู	96
19	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู	98
20	เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่าง จากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู	101
21	สภาพอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ จริยธรรมของเยาวชน	105
22	เปรียบเทียบอิทธิพลของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชาย และหญิง	109
23	เปรียบเทียบอิทธิพลของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนที่ นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม	112
24	เปรียบเทียบอิทธิพลของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนที่อยู่ใน และนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล	115
25	เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู ที่ส่งผลให้เยาวชน ปฏิบัติจริยธรรมแต่ละด้าน	118
26	เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู ที่ส่งผลให้เกิดการ ปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่	122

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ได้นำความก้าวหน้าและความสะดวกสบายมาสู่มวลมนุษย์เป็นอันมาก นอกจากนี้ยังทำให้การติดต่อและการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยระบบการคมนาคม และเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย ซึ่งเป็นผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมและจริยธรรมแก่สังคมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก การที่ความเจริญทางวัตถุมีมากทำให้คนลุ่มหลงแต่ด้านวัตถุละเลยการพัฒนาทางจิตใจ

จากการที่มนุษย์มีความเจริญทางด้านวัตถุและทางจิตใจไม่สมดุลกัน เป็นภาวะทางสังคมที่อ็อกเบอร์น (Orgburn) นักสังคมวิทยาอเมริกากล่าวว่า ก่อให้เกิดความล่าช้าทางสังคม (Social Lag) และภาวะเช่นนี้เกิดขึ้นแล้วในสังคมตะวันตก ตั้งแต่มีการปฏิบัติทางอุตสาหกรรม (Lapierre, 1965) ในภาวะทางสังคมเช่นนี้มนุษย์กำลังเน้นแต่ทางด้านวัตถุ เห็นความสำคัญของวัตถุยิ่งกว่าจิตใจก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขาดความเมตตากรุณา ก่อให้เกิดความอิจฉาริษยาระหว่างกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาทางด้านจิตใจที่มนุษย์มักไม่คำนึงถึง ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างใหญ่หลวงนานับการแก่สังคมมนุษย์โดยทั่วไป ด้วยเหตุนี้นักพฤติกรรมศาสตร์ นักการศาสนา และนักวิชาการสาขาอื่น ๆ รวมทั้งบุคคลโดยทั่วไปจึงเริ่มให้ความสนใจต่อการส่งเสริมการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ในสังคมของตน

วิถีทางดำรงชีวิตของคนไทยทุกวันนี้ ได้แปรเปลี่ยนไปจากแต่ก่อนมาก เช่น ประเพณีการพึ่งพาศักดิ์แรงกันทำงานให้กันและกันในสังคมชนบทก็เปลี่ยนเป็นการจ้างแรงงาน ผลจากความเจริญทางด้านวัตถุยังทำให้คนแสวงหาความสุข ความพอใจ โดยไม่สิ้นสุดหรือไม่มีขีดจำกัด คนทำงานต้องการประโยชน์ตอบแทนมาก แต่ไม่ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร มีการประกอบมิถุนาชีพ และประกอบอาชีพการงานที่รุนแรง ขาดความมีระเบียบวินัยและไม่เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนที่เป็นอบายมุข และไม่รับผิดชอบต่อสังคม (กองแผนงาน กรมการศาสนา, 2526 : 140) เป็นต้น

สภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบันทำให้ประชาชนประสบปัญหามากมาย ทั้งที่เราประสบโดยตรงและรับรู้จากสื่อมวลชนไม่เว้นแต่ละวันว่า มีการลักขโมย ปล้นจี้ ฆ่า ฉกฉวยอณาจารย์ ข่มขืนกระทำชำเรา ตัดเศียรพระพุทธรูป ฉ้อราษฎร์บังหลวง ฝ่าฝืนกฎจราจร ทั้งขยะไม่เป็นที่ ฯลฯ เหล่านี้เป็นปัญหาสังคมที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากคดีที่เกิดจากอุบัติเหตุบนถนน ตั้งแต่ พ.ศ. 2514-2522 เพิ่มขึ้นจาก 8,723 ราย เป็น 23,120 ราย ทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินมหาศาล สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นภาพพจน์ที่ไม่ดีทางศีลธรรม จริยธรรม ของสังคมไทย และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เยาวชนของชาติด้วย เมื่อเยาวชนเกิดการรับรู้และเรียนรู้ในทางที่ไม่ดีจากสังคมก็เกิดปัญหาทางพฤติกรรมมากมาย เช่น มีการตั้งแก๊งลักขโมย ก่อวิน มั่วสุม ในทางที่ไม่เหมาะสม มีการกระทำที่เป็นอบายมุข มีการเสพยาเสพติด เป็นต้น ตัวอย่างและพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับการปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียน และดูเหมือนว่าอิทธิพลของตัวอย่างเหล่านี้กลับมีมากกว่าการพร่ำสอนของครู อาจารย์ จึงทำให้การให้จริยศึกษามีผลน้อยมากต่อการพัฒนาทางจริยธรรม ของผู้เรียน (โกวิท ประวาลพฤกษ์, 2523 : 86)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 2 พฤษภาคม 2527 ให้ข่าวในหน้า 3 ว่า ตัวเลขการเสพสุรา สถิติปี 2524 มีการบริโภคถึง 588.4 ล้านขวด ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป บริโภค 24 ขวดต่อปีต่อคน ความเสียหายจากการดื่มเหล้ามีมากมายทั้งทางส่วนตัว สังคม และเศรษฐกิจ

มูห์หมัด อับดุลกาเคร์ (มูห์หมัด อับดุลกาเคร์, 2529 : 41) กล่าวว่า จริยธรรมทางศาสนาที่ถูกละเมิดมากและก่อความเสียหายแก่สังคมเป็นอันดับสอง รองจากเหล้า เห็นจะให้แก่การพนัน รวมไปถึงลอตเตอรี่ หวยเบอร์ใต้ดิน ซึ่งประชาชนติดกันงอมแงม และการเล่นแชร์ คอก-เบี้ยพิเศษ ซึ่งกำลังระบาคเข้าไปถึงสถานศึกษา เล่นทั้งครูและนักเรียน นอกจากนี้สภาพเสียหายทางสังคมที่ทุกคนเห็นคำคำ มีการรายงานและเสนอเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ คือ อาชีพโสเภณี การประกอบอาชีพโสเภณี เป็นการละเมิดกฎหมายของบ้านเมือง ละเมิดจริยธรรมทางศาสนา เสียหายต่อชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลและประเทศชาติ แพร์โรคนานาชนิด โทโมนเรียว ซิฟิลิส โรคเอดส์ ฯลฯ ทำลายศีลธรรมและจริยธรรมของเพศหญิง เพศที่เป็นมารดาของชาติ หมักหมมความสับสนทางเพศ และเพิ่มทุนคดียุขมขืนกระทำชำเรา และฆาตกรรมมากตามไปด้วย

วัฒนธรรมไทยมีจุดเด่นหลายจุด เช่น ความมีน้ำใจ ความโอบอ้อมอารี การรู้จักเกรงใจ แต่ก็มีจุดอ่อนตรงการขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ที่ต้องมีการแก้ไข คนไทยไม่น้อยทั้งขณะเป๊ะปะ ซ้ำมถนโดยฝ่าฝืนกฎจราจร ขับรถแบบไม่รับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองและคนอื่น ไม่ตรงเวลา ไม่รักษาคำพูด ฯลฯ การแก้ไขที่สำคัญที่สุดคือ สถาบันครอบครัว (ลิขิต อีร์เวคิน, 2528 : 5) พ่อแม่จะต้องดูแลเอาใจใส่อบรมระเบียบวินัย ความรับผิดชอบอย่างจริงจัง แต่ปัญหาอยู่ที่พ่อแม่เองก็ขาดระเบียบวินัยและไม่ค่อยรับผิดชอบ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ไถทรงประทานพระคำรัชแกผู้เข้าร่วมสัมมนาเรื่องจริยธรรมและวัฒนธรรมของคนไทย (กองแผนงาน กรมการศาสนา, 2526 : 3) ว่า ค่านิยมและการประพฤติปฏิบัติแสดงว่าคนไทยเห็นคุณค่าจริยธรรมของสังคมน้อย มีการขาดเหตุผล และสิ่งที่ยึดเหนี่ยวที่พอเหมาะพอควรแก่การดำรงชีวิตของคนในบางกลุ่มบางประการอยู่มาก การพัฒนาซึ่งเป็นทรัพยากรของประเทศโดยการปลูกฝังจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักความประพฤติที่ด้งาม ถูกต้องตามปรัชญาของศาสนา เช่น มีความเมตตาต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประกอบอาชีพสุจริต ซื่อสัตย์สุจริต ประหยัด ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีความสำนึก มีสติ รู้จักผิดชอบชั่วดี ดำรงตนตามควรแก่อัตภาพ ฯลฯ จะช่วยให้คนไทยได้เรียนรู้และปฏิบัติด้วยเหตุด้วยผล สามารถใช้สติปัญญาในการพิจารณาปัญหาและสิ่งดีชั่วตามวิถีทางที่ถูกต้องด้วยตนเองได้มากขึ้น

ดังนั้น ต้นเหตุของปัญหาสังคมต่าง ๆ ดังกล่าวมาเป็นเพราะประชาชนขาดคุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งจริยธรรมเป็นค้ำประกันพฤติกรรมของมนุษย์ให้อยู่ในสังคมอย่างสันติสุข

มูฮัมหมัด อับดุลกาเดร์ (มูฮัมหมัด อับดุลกาเดร์, 2529 : 39) ได้สอบถามความคิดของข้าราชการที่เข้าประชุมสัมมนาเรื่อง "การปรับปรุงคุณภาพชีวิต" ซึ่งเป็นข้าราชการระดับซี 3-5 อายุเฉลี่ยประมาณ 32 ปี ในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ โดยให้เลือกตอบได้เพียงคนละข้อเดียวว่า "คุณภาพชีวิต" ที่ท่านต้องการคืออะไร (1) การมีเงินมาก (2) การมีอำนาจมาก (3) การมีแฟนมาก (4) การมีเสรีภาพมาก (ทำให้ทุกอย่างตามใจอยาก) (5) การมียศสูง (6) การมีคุณธรรมทางศาสนาสูง ผลปรากฏว่าส่วนมากที่สุดตอบข้อ (4) ส่วนน้อยที่สุดไม่ถึงร้อยละ 20 ตอบข้อ (6) ทั้งนี้อาจเพราะว่า คนไม่ศรัทธาศาสนา หรือเห็นว่าหลักการทางศาสนาไม่ช่วยให้ชาติบ้านเมืองเจริญได้ ส่อให้เห็นว่าคนส่วนมากเมินพึงงจริยธรรมทางศาสนาหันมาก

จริยธรรมเป็นนามธรรม ในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมเช่นทุกวันนี้ นับเป็นสิ่งที่ยากและจำต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายทุกระดับ ตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาและสถาบันสื่อมวลชน ตลอดจนหน่วยงานไปจนถึงองค์กรระดับชาติ การที่ประชาชนขาดจริยธรรมอาจเป็นเพราะความบกพร่องของสถาบันใดสถาบันหนึ่ง หรือหลาย ๆ สถาบันร่วมกัน ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมและไม่ได้สร้างรากฐานทางจริยธรรมที่ลึกซึ้งให้แก่สมาชิกในสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่สามารถปลูกฝังและพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ติดแน่นได้ตลอดไป ซึ่งเรื่องนี้ แพทย์หญิงอัมพร โอตระกูล แห่งภาควิชาอนามัยแม่และเด็ก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (อัมพร โอตระกูล, 2528 : 13) กล่าวว่าในการฝึกวินัยเด็ก ควรสอนให้รู้และเข้าใจว่า สิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ควรเข้มตั้งแต่วัยทารก เพราะตลอดระยะเวลาของการเจริญเติบโตของเด็ก จะเป็นขบวนการเรียนรู้ถึงสิ่งต่าง ๆ เพื่อที่จะเสริมสร้าง เป็นบุคลิกนิสัยต่อไปในอนาคต

ฉะนั้น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความสงบสุขของสังคม ทุกคนในสังคมต้องมีจริยธรรมด้วยการปลูกฝังของสถาบันต่าง ๆ อย่างมีความรับผิดชอบ

ด้วยการเห็นความสำคัญของจริยธรรม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 232) จึงให้วางนโยบายให้เร่งส่งเสริมการศึกษาของเยาวชน โดยให้มีการเรียนธรรมศึกษาทุกระดับและส่งเสริมให้เยาวชนประกอบกิจกรรมทางศาสนาตามจารีตประเพณี

สำหรับมาตรการในการพัฒนาจริยธรรมนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 233) ได้กำหนดให้เผยแพร่และอบรมสั่งสอนพุทธศาสนาที่เป็นแก่นแท้โดยใช้พระภิกษุ และพระธรรมทูตในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ร่วมกับองค์การ สมาคม มูลนิธิ ชมรมพุทธศาสนาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และให้สื่อมวลชนส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ประชาชนนำบุตรหลานเข้าวัดปฏิบัติธรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนา จัดให้มีการเรียนธรรมศึกษาทุกระดับ จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาในหน่วยงานทั้งราชการและเอกชนทุกอาชีพในวันสำคัญทางพุทธศาสนาให้มากยิ่งขึ้นทั่วประเทศ

เพื่อสนองรับนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังกล่าว นายมงคล ศรีไพรวรรณ อธิบดีกรมการศาสนา (มงคล ศรีไพรวรรณ, 2528 : 3) กล่าวว่า กรมการศาสนา จะฟื้นฟูให้วัดเป็นแหล่ง เพิ่มพูนศีลธรรมให้ประชาชน เกิดความสำนึกในคุณธรรมและจริยธรรม

ส่วนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 (กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2520 : 3) ได้วางนโยบายไว้ว่า

"รัฐพึงจัดให้สาระและกระบวนการเรียนรู้

ครบถ้วนและกลมกลืนกัน ระหว่างความ

เจริญงอกงามทางคุณธรรมจริยธรรม

และปัญญา กับความเจริญทางวัตถุ

และระหว่างความเจริญงอกงามทางร่างกาย

และจิตใจ ทั้งนี้เพื่อการดำรงชีวิตที่

สมบูรณ์ตามสภาพการณที่เปลี่ยนแปลง

อยู่ตลอดเวลา"

แม้แต่คำขวัญวันเด็กของชาติ ของทุกปี มีแต่เน้นเรื่องจริยธรรมของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ อย่างเช่น ปี 2530 พลเอก นายกรัฐมนตรี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้ให้คำขวัญวันเด็กไว้ว่า "นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม"

จากความสำคัญของปัญญาดังกล่าว ทำให้เกิดความคิดว่า ในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชนนั้น สถาบันทางสังคมที่เป็นแหล่งปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมให้แก่คนในสังคม (กิริติ ศรีวิเชียร, 2524 : 7) อันได้แก่ สถาบันครอบครัว คือ พ่อแม่ สถาบันการศึกษา คือ ครู อาจารย์ สถาบันศาสนา คือ พระสงฆ์ หรือได้ะครู มีบทบาทต่างกันหรือไม่ หากต่างกันจะต่างกันมากน้อยเพียงใด ในเรื่องใด เพื่อจะให้หาทางปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป จึงทำให้มีการวิจัยเรื่องนชน

จุดประสงค์ของการวิจัย

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อศึกษาภาวะความรับผิดชอบของสถาบันทางสังคมต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน
2. เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง และความคาดหวังที่จะได้รับการสั่งสอนอบรมจากสถาบันทางสังคม
3. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบทบาทของสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จุดประสงค์เฉพาะ การวิจัยต้องการหาคำตอบในเรื่องต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพพฤติกรรมจริยธรรมของ เยาวชนที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันว่าอยู่ในระดับที่พึงพอใจหรือไม่
2. เพื่อ เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างตัวแปรต่อไปนี้
 - 2.1 เพศ
 - 2.2 ศาสนา
 - 2.3 ถิ่นที่อยู่อาศัย
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันของเยาวชนในระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่
4. เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง จากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
5. เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้ศึกษาสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู และพระสงฆ์ และโต๊ะครู
6. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับที่เยาวชนคาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และ/หรือโต๊ะครู จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่ของ เยาวชนผู้ให้ข้อมูล และรวมทั้งหมดโดยไมแยกตามตัวแปร

7. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอน อบรมจริง ระหว่างจริยธรรม
ทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
8. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม ระหว่าง
จริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
9. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่าง พ่อแม่
ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
10. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม ระหว่าง
พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
11. เพื่อศึกษาอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ
จริยธรรมของเยาวชน
12. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ
จริยธรรมของเยาวชน ทั้งในระหว่างเพศ ระหว่างศาสนาและระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัยของเยาวชน
13. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้เกิดการ
ปฏิบัติจริยธรรมของ เยาวชนในแต่ละพฤติกรรมจริยธรรม
14. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้เกิดการ
ปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

ความสำคัญของการวิจัย

จากจุดประสงค์เฉพาะของการวิจัยทั้ง 8 ประการนี้ ถ้าบรรลุความสำเร็จอย่างครบถ้วน
ผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้หลายประการ ดังนี้

1. ประโยชน์ขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยจะให้ความรู้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งเกี่ยวกับ
บทบาทของสถาบันครอบครัว ศาสนา และการศึกษา ต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน ทั้งใน
สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและตามความคาดหวังที่จะให้มีบทบาทต่อไปในอนาคต ความรู้สามารถนำไป
ใช้ในการกำหนดบทบาทของสถาบันทางสังคมทั้ง 3 สถาบัน ต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน
ว่าควรจะมีบทบาทมากน้อยในจริยธรรมใดเพียงไร

นอกจากนั้นความรู้ที่ได้จากการวิจัยในเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เยาวชนเป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้เห็นสภาพและปัญหาจริยธรรมของเยาวชน ที่จะได้ของแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ผลการวิจัยนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์เล็กน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถและความตั้งใจจริงของผู้นำผลการวิจัยไปใช้

2. ประโยชน์ของจริยศึกษา จากการวิจัยที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมที่เป็นอยู่ของเยาวชน การได้รับการสั่งสอนอบรมจริง และคาดหวังจากสถาบันสังคมทั้ง 3 สถาบัน ทำให้ทราบสภาพและบทบาทในการปลูกฝังจริยธรรมของสถาบันทั้ง 3 สถาบัน

ผลการวิจัยนี้จะช่วยให้มีการปรับปรุงส่งเสริมการสั่งสอนอบรมจริยธรรมในการะความรับผิดชอบของ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู อันจะส่งผลให้พฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชนดีขึ้นตามไปด้วย

3. ประโยชน์ในทางแก้ไข ผลการวิจัยนอกจากจะได้ทราบถึง พฤติกรรมจริยธรรมของเยาวชนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน บทบาทของสถาบันทั้ง 3 ต่อการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจริง และที่คาดหวังแล้ว ยังเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบต่อสถาบันทั้ง 3 เช่น กรมพัฒนาชุมชน กรมประชาสัมพันธ์ กรมการศาสนา กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการเยาวชนแห่งชาติ และผู้รับผิดชอบอื่น ๆ ได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4. ประโยชน์ทางการพัฒนาสังคม ด้วยประเทศชาติจะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วก็ต่อเมื่อพลเมืองมีระดับจิตใจหรือคุณธรรมสูง การวิจัยนี้จะช่วยให้เข้าใจบทบาทของสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนาต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชนว่ามีเล็กน้อยเพียงใด ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยให้สถาบันทั้ง 3 ได้แสดงบทบาทรับผิดชอบต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ประโยชน์ทางวิชาการ การวิจัยนอกจากจะได้ประมวลทฤษฎีและผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศครบถ้วนทุกแง่มุมแล้ว การศึกษาค้นคว้าในการวิจัยก็ยังได้ครอบคลุมตัวแปรมากมาย นอกจากนี้การวิจัยยังไม่เข้าชื้อกับการวิจัยใด ๆ

ที่มีอยู่แล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ และยังเป็น การประมวลความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติม จากที่มี อยู่เดิม ฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยนี้จะสามารถเพิ่มเติมความรู้ทางวิชาการแก่สาขาลีกด้วย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรอยู่ในสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรมการเมืองการปกครอง อย่างเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันมากที่สุด
2. ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรให้ข้อมูลด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง และเชื่อถือได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเทียบเท่า ที่กำลังเรียนอยู่ ในระบบโรงเรียน หรือนอกระบบโรงเรียน ในจังหวัดยะลาและปัตตานี โดยวิธีการสุ่มแบบหลาย ขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) จำนวน 126 คน ได้แก่
 - 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี
 - 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
 - 3) นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
 - 4) นักเรียนระดับ 4, 5 และ 6 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ชื่อโรงเรียน หัสนาวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
2. ระยะเวลา เป็นข้อมูลที่ได้จากนักเรียน นักศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าในปีการศึกษา 2528 ซึ่งทำการเก็บข้อมูลในเดือนมกราคม 2529
3. จริยธรรมที่ศึกษา จริยธรรมที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นจริยธรรมทาง ศาสนาเป็นหลัก มี 9 ประการคือ

- 1) การเสถียรของมีนเมาและสิ่งเสถียรคติให้โทษ
- 2) การเล่นเกมการพนัน
- 3) การละเมิดทางเพศ
- 4) ความขยันหมั่นเพียร
- 5) ความซื่อสัตย์สุจริต
- 6) ความมีระเบียบวินัย
- 7) การประหยัค
- 8) การเสียสละ
- 9) ความเมตตากรุณา

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

- 1) เพศ
- 2) ศาสนา
- 3) ถิ่นที่อยู่

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ เจตคติของเยาวชนต่อจริยธรรมทุกด้าน

- 1) พฤติกรรมที่เป็นอยู่
- 2) การสั่งสอนอบรมที่เป็นอยู่
- 3) การสั่งสอนอบรมที่จะให้เป็น
- 4) บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันทางสังคม หมายถึง หน่วยงานหรือองค์การ เพื่อการดำรงอยู่ของสังคม คำจุนให้สังคมดำรงอยู่ได้ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเพียง 3 สถาบันคือ

1. สถาบันครอบครัว หมายถึง แบบในการคิด การกระทำเกี่ยวกับการแต่งงานที่ชาย และหญิงอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูลูกและระหว่างผู้ที่เป็ญาติ ในที่นี้หมายถึงเอาเฉพาะ พ่อกับแม่

2. สถาบันการศึกษา หมายถึง แบบในการคิด การกระทำเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน หรือการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมจากคนชั่วอายุหนึ่งไปยังคนอีกชั่วอายุหนึ่ง หรือจากคนกลุ่มหนึ่ง ไปยังคนอีกกลุ่มหนึ่ง เพื่อความต่อเนื่องของวัฒนธรรมและการดำรงอยู่ของสังคม สาระของวัฒนธรรม ที่ถ่ายทอดเป็นกฎระเบียบวินัยโดยทั่วไปของสังคม ในที่นี้หมายถึงเอาเฉพาะโรงเรียน และเน้นตรงที่ครู

3. สถาบันศาสนา หมายถึง แบบการคิด การกระทำเกี่ยวกับตัวมนุษย์ และความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เป็นแบบแผนทางความคิด การกระทำที่หนักไปทางจิตใจ ซึ่งเป็นพื้นฐาน พฤติกรรมของบุคคล ในที่นี้หมายถึงเอาเฉพาะศาสนาพุทธ ซึ่งเน้นตรงที่พระสงฆ์ และศาสนาอิสลาม ซึ่งเน้นตรงที่โต๊ะครู ซึ่งคือครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาศาสนาอิสลาม

จริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติในสังคม โดยสังคมจะเป็น ผู้ตัดสินผลของการกระทำนั้น ๆ ว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ในทุก สังคม กฎเกณฑ์ มาตรฐานดังกล่าวจะมาจากหลักศาสนาที่สังคมนั้นยึดมั่นนับถือ ในที่นี้จะเน้นหนักใน จริยธรรมทางศาสนา

บทบาท หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรม ซึ่งบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งทางสังคมจะปฏิบัติ

เยาวชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 14-18 ปี

การสั่งสอนอบรมจริง หมายถึง การสั่งสอนอบรมที่แต่ละบุคคลได้กระทำไปจริงตามความ เชื่อ ความคาดหวังของเขาในตำแหน่งที่เขากำลังครอบครองอยู่

การสั่งสอนอบรมที่คาดหวัง หมายถึง การสั่งสอนอบรมที่ควรจะทำในหน้าที่ตำแหน่ง นั้น ๆ ที่บุคคลอื่นคาดหวังให้กระทำ

อิทธิพลที่ทำให้การปฏิบัติจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่มีอำนาจเหนือร่างกายและจิตใจ ทำให้ยินยอมประพฤติปฏิบัติจริยธรรมนั้น ๆ อันอาจเนื่องมาจาก ความเชื่อ ความประทับใจ ความ เลื่อมใสศรัทธา หรือเห็นแบบอย่างที่ดีพึงพอใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมจากบุคคลใด ๆ แล้ว นำมาประพฤติปฏิบัติอย่างนั้นด้วย

ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท

คำว่า "บทบาท" นั้น ได้มีผู้ให้ความหมายเอาไว้หลายอย่างด้วยกัน ดังนี้
(บุญโญ สุวรรณ (บุญโญ สุวรรณ, 2512 : 7) ลงความเห็นไว้ว่า "บทบาท หน้าที่ หมายถึง
หน้าที่หรือเงื่อนไขที่องค์กรและบรรดาสีทธิต่าง ๆ ที่ได้มาพร้อมกันตำแหน่ง" ทองคุณ หงส์พันธุ์
(ทองคุณ หงส์พันธุ์, 2513 : 7) ให้ความหมายไว้ว่า "บทบาทหมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้
อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับงานโดยตรง และการงานพิเศษที่ควรจะต้องกระทำ"

มิก (Mead, 1950 : 273) ให้ความหมายว่า "บทบาทเป็นกระบวนการของความ
สัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของตนเอง และเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันส่วนหนึ่ง"

ในขณะที่ มอร์แกน (Morgan, et al; 1951 : 395) ให้ความหมายว่า "บทบาทเป็นรูปแบบ
ของพฤติกรรม ซึ่งบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งทางสังคมปฏิบัติ" สอดคล้องกับแนวความคิดของ อาร์จิริส
(Argyris, Chris, 1957 : 1) ที่อธิบายว่า

...บทบาทของบุคคลใดก็คือการแสดงพฤติกรรม
ส่วนหนึ่งของ เขาในกลุ่มสังคมที่เขาอยู่นั้นเอง
บุคคลย่อมเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
เสมอ คุณจะเริ่มรู้แนวหรือการแสดงพฤติกรรม
ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันภายในกลุ่ม คุณจะแสดง
บทบาทแตกต่างออกไปเสมอเมื่ออยู่ในกลุ่ม
ต่างกัน ทั้งนี้เพราะความคาดหวังของ
แต่ละกลุ่มไม่เหมือนกัน

ส่วนแมคโดนัลด์และเชลเลนเบิร์ก (Macdonald and Schellenberg, 1971 : 3)

ให้กล่าวถึงความหมายของคำว่า "บทบาท" ในลักษณะของพฤติกรรมทางสังคม โดยกล่าวว่า

... (ข้อความที่เลือนหาย)

"บทบาทหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และพฤติกรรมอันเป็นที่คาดหวัง โดยสมาชิกของสังคมที่มีต่อบุคคลนั้น" ในหนังสือเล่มเดียวกันนี้ เลวินสัน (Levinson in Macdonald and Schellenberg, 1971 : 11) ได้สรุปความหมายของบทบาทเอาไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาทหมายถึงปทัสถาน (norms) ความคาดหวัง (expectations) ข้อห้าม (taboos) ความรับผิดชอบ (responsibilities) และอื่น ๆ ที่มีลักษณะในตนเองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปที่การชี้บ่งถึงหน้าที่อันควรกระทำ

2. บทบาทหมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่จะคิดและทำ เมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

3. บทบาทหมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคม หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น ๆ นั้นเอง

ยัง และ แม็ค (Young and Mack, 1965 :131-132) ได้ให้ความหมายของบทบาทโดยผูกพันอยู่กับตำแหน่งที่เจ้าของบทบาทกำลังดำรงอยู่ โดยกล่าวว่า "บทบาทก็คือ หน้าที่ของตำแหน่ง เมื่อคนหนึ่งได้รับตำแหน่งใดสิ่งทีติดตามมากับฐานะของตำแหน่งก็คือ เขาจะต้องมีการปะทะสัมพันธ์ (Interaction) กับตำแหน่งอื่น ๆ ภายในกลุ่มหึ่งตำแหน่งที่สูงกว่าและต่ำกว่า สิ่งทีติดตามมากับตำแหน่ง ซึ่งเป็นเครื่องกำหนดให้สำหรับการดำรงตำแหน่งนั้นเรียกว่า บทบาท"

ดังนั้น โดยสรุป บทบาทหมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขและอำนาจหน้าที่ ที่ต้องกระทำในเมื่อบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด และพฤติกรรมดังกล่าวนั้นย่อมมีส่วนผูกพันอยู่กับความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งเอง และความคาดหวังของสังคมที่เห็นว่าเป็นบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งนั้น ควรจะกระทำ โดยนัยแห่งความหมายนี้ สิ่งทีจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งใด ๆ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ

1. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยตำแหน่ง ได้แก่ ฐานของตำแหน่ง กฎ ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งกำหนดไว้เป็นปทัสถานสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น

2. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของบุคคล ได้แก่ เจตคติ ประสบการณ์ การศึกษาอบรม ตลอดจน วัฒนธรรม และประเพณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง

บทบาทที่ปฏิบัติจริงตามแนวความคิดของ มีด (Mead, 1950 : 270) อธิบายไว้ว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงหรือบทบาทที่เป็นจริงนั้น จะต้องประกอบด้วย 1) การรู้จักตนเอง 2) พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งเหมาะสมกับการส่งเสริมฐานะของตนเอง 3) ภูมิลักษณ์ของการกระทำที่เกี่ยวกับผู้อื่น ซึ่งใช้เป็นแบบอย่าง เพื่อให้การกระทำเฉพาะอย่างเป็นไปตามแนวทางที่พึงการ และ 4) การประเมินผลการกระทำตามบทบาทด้วยตนเอง และโดยบุคคลอื่น แต่ กอร์ดอน (Gordon, 1963 : 357) ให้ความหมายว่า "บทบาทที่ปฏิบัติจริงหมายถึง พฤติกรรมในแต่ละบุคคลที่แท้จริง ๆ ในการตอบสนองต่อข้อกำหนดต่าง ๆ ในตำแหน่งที่เขากำลังครอบครองอยู่ โดยปกติแล้วสิ่งนี้จะเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือแบบแผน ในบทบาทที่ปฏิบัติจริง" ซึ่งความแตกต่างนี้ พาร์สัน (ริงสตรัค ทิมกันด์พอร์ช, 2521 : 64 อ้างอิง Parson) อธิบายไว้ว่า

... ความแตกต่างในบทบาทที่ปฏิบัติจริง ไม่ใช่

- เพียงแต่เกิดจากความแตกต่างในหน้าที่ทางสังคมที่ปฏิบัติคือ ๆ กันมา ยังเกิดจากสิ่งที่กลุ่มบุคคลตั้งขึ้นไว้ และแต่ละคนนำไปใช้ฟิวอ ถึงแม้ว่าภายในกลุ่มเดียวกันก็ตาม การคาดหวังอื่น ๆ ที่ไม่เป็นแบบเดียวกันไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่

คาดหวังหรือความเข้มแข็งที่ปฏิบัติ

... จะต้องมีในพฤติกรรมเหล่านี้...

ในด้านบทบาทที่คาดหวัง ซิล (Sill, 1968 : 230) ให้ความเห็นว่า บทบาทที่คาดหวังเป็นการกระทำหรือคุณสมบัติต่าง ๆ ซึ่งผู้อยู่ในตำแหน่งหนึ่ง ๆ ควรจะมี ผู้ให้ตำแหน่งไม่เพียงแต่แสดงพฤติกรรมตามบทบาท ซึ่งสอดคล้องกับการคาดหวังของผู้อื่น ๆ ในสังคมทั่วไป ยังต้องแสดงบทบาทซึ่งจะทำให้การครอบครองตำแหน่งของตนเองอยู่ตลอดไป การที่จะแสดงบทบาทให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับความต้องการของบุคคลนั้น

นอกจากนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับบทบาท บรูมและเซลซนิก (ฉลาด บุตรเพียร, 2524 : 34-35 อ้างอิง Broom และ Selznick) ได้จำแนกบทบาทออกเป็น

1. บทบาทที่กำหนดไว้หรือบทบาทตามอุดมคติ (The socially prescribed or ideal role) เป็นบทบาทที่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งทางสังคมไว้
2. บทบาทที่ควรกระทำ (The perceived role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรจะทำในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ ซึ่งอาจไม่ตรงตามบทบาท ตามอุดมคติ ทุกประการ และอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลก็ได้
3. บทบาทที่กระทำจริง (The performed role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้กระทำไปจริงตามความเชื่อ ความหวัง ตลอดจนความภาคภูมิใจและโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ส่วน รังสรรค์ วิงกันธุ์พงษ์ (รังสรรค์ วิงกันธุ์พงษ์, 2521 : 36) ให้ศึกษาวิเคราะห์บทบาททางพฤติกรรม โดยอธิบายว่า ในการศึกษาอันอย่างน้อยที่สุด เราคงใช้วิธีที่จะเข้าถึงบทบาท 3 ทางด้วยกันคือ

1. บทบาทที่กำหนดไว้ เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่า บุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง
2. บทบาทที่กระทำจริง เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงเพื่ออยู่ในบทบาทนั้น ๆ
3. บทบาทที่คาดหวัง เป็นบทบาทที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ๆ ควรจะกระทำอะไรอย่างไร

จากทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าว บทบาทที่กระทำจริงในการวิจัยครั้งนี้ จึงหมายถึงบทบาทที่พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ได้ทำการสั่งสอนอบรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนจริง ส่วนบทบาทที่คาดหวังหรือบทบาทที่ควรกระทำในการวิจัยนี้ สืบหาทัศนคติของเยาวชนว่าเขาคาดหวังจะให้ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ทำการสั่งสอนอบรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน

ความหมายของจริยธรรม.

เกี่ยวกับความหมายของจริยธรรมนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายเอาไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้
ศาสตราจารย์ บัณฑิต (กรมวิชาการ, 2523 : 8, ขำเลียง วุฒิจันทร์, 2524 : 9,
อ้างอิง ศาสตราจารย์ บัณฑิต) ได้ให้ความหมายว่า "จริยธรรมคือ แนวทางในการประพฤติเพื่อยุติกัน
ให้ได้อย่างร่มเย็นในสังคม" และได้อธิบายว่า จริยธรรมมีหลายรูป จริยธรรมในรูปของศีลก็มี ในรูป
ของค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ก็มี ในรูปของธรรมะ หรือคุณธรรมทงปวง (Ethical
value) ก็มี นอกจากนั้น จริยธรรมยังอาจรวมถึงค่านิยมในสังคมอีกด้วย เช่น กฎหมาย ค่านิยม
จริยธรรมที่ดีคือ คนที่ปฏิบัติตามกฎหมาย จริยธรรมทั้งหลายเหล่านี้ บางข้อก็เป็นสภาพ (Condition)
เช่น ความไม่มีตัวตน หรือโรคหัดหัด หรือแม้กระทั่งนิพพาน และจริยธรรมบางข้อก็อาจจะเป็นพฤติกรรม
(Behavior หรือ Action) ได้ เช่น การให้ทาน การสละมรดก

ศาสตราจารย์ สวัสดิ์พิพัฒน์ (ขำเลียง วุฒิจันทร์, 2524 : 10, อ้างอิง ศาสตราจารย์ สวัสดิ์พิพัฒน์)
กล่าวว่า จริยธรรมคือ ประมวลความประพฤติและความนึกคิดในสิ่งดีงามและเหมาะสม จริยธรรม
ในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบัน ในชนบทและในเมือง ก็มีทั้งที่ดีและที่เลวเหมือนกัน

ศาสตราจารย์ พันธุมมานัน (ดวงเดือน พันธุมมานัน, 2524 : 2) ได้ให้ความหมายไว้
ว่า จริยธรรม (Morality) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะ
ของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วย ลักษณะและพฤติกรรม
ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใด ประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นลักษณะที่
สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้น คือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ ให้การสนับสนุน
และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่ง
คือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายาม
กำจัด และผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากจะรู้สึกว่า เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้น ผู้ที่มีจริยธรรม
สูง คือ ผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย

ศาสตราจารย์ ภาวิไล (ระวี ภาวิไล, 2522 : 2) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นแนวทางความ
ประพฤติและปฏิบัติ เพื่อบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าทั้งในระดับ
บุคคล ครอบครัว สังคม และชาติ

เลขา ปิยะธัจฉริยะ (เลขา ปิยะธัจฉริยะ, 2525 : 400) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ และมาตรฐานของการประพฤติในสังคม โดยสังคมจะเป็นผู้ตัดสินผลของการกระทำนั้น ๆ ว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมในทุกสังคม เกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวจะมาจากหลักศาสนาที่สังคมนั้น ๆ ยึดมั่นนับถือ

เปียเจต์ (Piaget, 1960 : 1) ให้ความเห็นไว้ว่า จริยธรรมเป็นลักษณะประสพการณ์ของมนุษย์และหน้าที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความสนใจและอนามัยบุคคล ความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปของการกระทำและสิทธิ

โควเบอร์ก (Kohlberg, 1976 : 4-5) นักจิตวิทยาสังคมที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาทางจริยธรรมกล่าวถึงจริยธรรมว่า มีพื้นฐานของความยุติธรรมคือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีให้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่ยังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ซึ่งมีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้งกัน เป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

จากความหมายของจริยธรรมดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าจริยธรรม หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมที่สังคมนิยมและให้ความสนับสนุนและต้องการให้เกิดมีในตัวบุคคลในสังคมของตน รวมถึงลักษณะและพฤติกรรมที่สังคมไม่นิยมและต้องการกำจัดไม่ให้มีในตัวบุคคลในสังคมตน

องค์ประกอบของจริยธรรม

จริยธรรมของมนุษย์มี 4 ประเภทใหญ่ ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์, 2521 : 4-6) คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของชนชั้นถือการกระทำชนิดใดคือ ควรกระทำและการกระทำชนิดใดไม่ควรกระทำ ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากที่สุดเพียงใด

2. เจตคติเชิงจริยธรรม คือ ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด เจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น ซึ่งหมายถึงสิ่งซึ่งคนส่วนใหญ่ในสังคมนิยมชมชอบ หรือให้การ

สนับสนุนในสิ่งคนนั้น เจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นมีความหมายกว้างขวางกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะเจตคตินั้นรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจะอะไรเป็นสาเหตุให้บุคคลเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอันใดอันหนึ่ง

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่นิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในส่วนที่เป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุน มีหลายประเภท เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวมและการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกจำพวกหนึ่งคือ พฤติกรรมในสถานการณ์ที่เข้าขบขันใจ หรือในสภาพที่ยั่วยู่ให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ส่วนตนบางประการ เช่น การโกงสิ่งของ เงินทอง หรือคะแนน การลักขโมย และการกล่าวเท็จ เป็นต้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและทุกข์ของสังคม

พัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

เพียเจต์ (ประเสริฐศรี เออนกรินทร์, 2524 : 18. อ้างอิง Piaget) ได้เป็นผู้ริเริ่มศึกษาพัฒนาการของเด็กและให้ความเห็นว่ามาตรฐานทางศีลธรรมเป็นการถ่ายโยงมโนภาพเจตคติ โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจในตัวเด็กเป็นสำคัญ เพียเจต์ได้ทำการศึกษาจากการเล่นของเด็ก แล้วนำมาเชื่อมโยงกับพัฒนาการทางศีลธรรม โดยแบ่งเด็กเป็น 3 วัย ดังนี้

1. วัย 1-3 ขวบ เป็นวัยก่อนศีลธรรม อย่างถามเรื่องศีลธรรมกับเด็ก
2. วัย 2-7 ขวบ เด็กจะมีความเชื่อถือในการทำตามคำสั่ง เข้าใจว่าทำหรือทำความดีคือทำแล้วไม่ถูกลงโทษ การทำความชั่วคือทำแล้วถูกลงโทษ

3. วัยสูงกว่า 7 ขวบ เป็นวัยที่เด็กมีวุฒิภาวะในเรื่องการทำความดี ความชั่ว เมื่อพบว่า กฎเกณฑ์ทางศีลธรรม ทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมแตกต่างกัน เด็กจะตัดสินใจเลือกเองโดยปรับเกณฑ์ทั้งหลายให้เข้ากัน

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1964 : 405a) ถือว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงถึงภาวะจริยธรรมของบุคคล เขาได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยวิเคราะห์คำตอบของเยาวชนอเมริกันอายุ 10-16 ปี เกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสถานการณ์ที่ขัดแย้งระหว่างความต้องการส่วนบุคคลและเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม โดยแบ่งจริยธรรมออกเป็น 6 ชั้น 3 ระดับ เรียงอายุตามอายุของผู้ใช้เหตุผลนั้น ๆ ตามลำดับ ดังนี้

ชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
<p><u>ชั้นที่ 1</u> หลักการหลีกเลี่ยงการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) 2-7 ปี</p>	<p>1. <u>ระดับก่อนเกณฑ์</u> (Preconventional Level) 2-10 ปี การกระทำของเด็กในชั้นนี้มีความมุ่งหมายเพื่อหลบเลี่ยงการถูกลงโทษ แต่กระทำไปเพื่อการแสวงหารางวัล เด็กถือว่า การที่คนอื่นกระทำตามที่เขาต้องการนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แม้ว่ากระทำนั้นจะขัดกับบุคคลอื่น ชอบแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกันโดยไม่ให้เสียเปรียบกันด้วย</p>
<p><u>ชั้นที่ 2</u> หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) 7-10 ปี</p>	
<p><u>ชั้นที่ 3</u> หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (Good boy Orientation) 10-13 ปี</p>	<p>2. <u>ระดับตามเกณฑ์</u> (Conventional Level) 10-16 ปี เป็นระดับที่เด็กทำตามสังคม ประเพณี กฎหมาย ศาสนา โดยจะควบคุมความประพฤติจากการติชมของสังคม การกระทำจะเป็นไปตามที่ผู้อื่นเห็นชอบโดยเฉพาะ</p>

<p>ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม</p>	<p>ระดับของจริยธรรม</p>
<p><u>ขั้นที่ 4</u> หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (Authority and Social Order Maintaining Orientation) 13-16 ปี</p>	<p>อย่างยิ่งกลุ่มเพื่อน ดังนั้น การเลียนแบบจึงมีมากแม้ว่าแบบอย่างนั้นจะขัดกับสังคมก็ตาม ต่อมาจึงตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเองตามกฎหมาย</p>
<p><u>ขั้นที่ 5</u> หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Contractual Legalistic Orientation) 16 ปีขึ้นไป</p>	<p>3. <u>ระดับเหนือเกณฑ์</u> (Post-Conventional Level) 16 ปีขึ้นไป เด็กจะมีจริยธรรมในขั้นสูงสุด คือ มีการกระทำที่แยกตนออกจาก</p>
<p><u>ขั้นที่ 6</u> หลักการยึดอุดมคติสากล (Conscience Orientation) <u>วัยผู้ใหญ่</u></p>	<p>เกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่นในการตัดสินใจขัดแย้งด้วย จะหองนำมาวิเคราะห์ด้วยตนเองก่อนแล้วจึงตัดสินใจโดยคำนึงถึงความสำคัญและประโยชน์สูงสุดของสังคม ไม่รู้จักสิทธิของตนเอง มีความรู้สึกเป็นสากล นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน</p>

จะเห็นได้ว่า การพัฒนาจริยธรรมดังกล่าวมานั้น ในระดับขั้น ๆ บุคคลจะเห็นแก่ตัวแล้วจึงค่อย ๆ ลดความเห็นแก่ตัวลงไปเป็นการเห็นแก่สังคม และไม่เห็นแก่ตัวเลยในที่สุด แต่บุคคลโดยทั่วไปมักจะพัฒนาถึงระดับสูงสุดนี้ไม่มากนัก

ภูมิหลังกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์และโคลเบิร์ก แม้จะให้ความสำคัญกับพัฒนาการทางการรู้การคิดว่าเป็นพื้นฐานของพัฒนาการทางจริยธรรม ยิ่งกล่าวท่วงถึงถึงความสำคัญของการทำทางสังคมของบุคคลที่มีผลช่วยให้พัฒนาการด้านนี้เร็วหรือช้าลงกว่าปกติได้ ในส่วนต่อไปนี้จะกล่าว

ถึงการวิจัยต่าง ๆ ที่เปรียบเทียบจริยธรรมกับภูมิหลังหรือตัวแปรทางสังคมต่าง ๆ ให้แก่ อายุ
เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ดั้งที่อยู่ระดับการศึกษาของมารดา และลำดับการเกิด

อายุกับพัฒนาการทางจริยธรรม การศึกษาจริยธรรมของบุคคลในลักษณะที่มีการพัฒนาขึ้นได้
ส่วนมากไม่พบความแตกต่างตามอายุ เช่น การศึกษาด้านความรู้หรือพฤติกรรมทางจริยธรรม แต่ที่มัก
พบความแตกต่างตามอายุ คือ การศึกษาจริยธรรมในแง่ของการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรม ซึ่งมี
ลำดับขั้นตอนของพัฒนาการที่ต่อเนื่อง และมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสติปัญญา และอารมณ์

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1964 : 392-405a) ได้ประมวลผลการวิจัยเกี่ยวกับความ
สัมพันธ์ระหว่างอายุกับพัฒนาการทางจริยธรรมไว้อย่างครบถ้วน ดังนี้

ทางด้านความรู้เชิงจริยธรรมนั้น ได้มีผู้พบว่า ความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทาง
จริยธรรมขั้นพื้นฐานของสังคมนั้น เด็กจะทราบอย่างครบถ้วนตั้งแต่อายุยังน้อย มีผู้พบตั้งแต่ ค.ศ.
1930 ว่า เด็กชาวอังกฤษ มีความรู้เชิงจริยธรรมตั้งแต่เข้าเรียนชั้นเกรทหนึ่ง ส่วนการศึกษา
ความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคลที่มีอายุมากกว่านั้นมิได้ช่วยให้เข้าใจทางด้านนี้มากขึ้น แม้ว่าความรู้
เชิงจริยธรรมจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอยู่บ้าง แต่ความรู้เชิงจริยธรรมในการวิจัยส่วนใหญ่แล้ว
ไม่ทำให้เข้าใจพัฒนาการทางจริยธรรมได้มากนัก เป็นแต่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นระดับสติปัญญา ภูมิ
หลังทางด้านวัฒนธรรมและความต้องการที่จะทำให้คนอื่นชื่นชมตนของผู้ถูกศึกษาเท่านั้น

ส่วนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้น การวิจัยต่าง ๆ เกือบสิบเรื่องได้ให้ผลที่สอดคล้องกัน
คือไม่พบว่า คนที่มีอายุมากจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการโกง ขโมย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ
และการเห็นแก่ส่วนรวม แตกต่างจากคนที่มีอายุน้อย การที่เด็กเล็ก ๆ มีการทำตามกฎเกณฑ์ของ
สังคมเท่าเทียมกับเด็กโตและผู้ใหญ่ แสดงว่าลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลเริ่มคงที่ตั้งแต่อายุยังน้อย
ส่วนการศึกษาในระยะยาวโดยติดตามกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยจนมีอายุมากขึ้น แล้วเปรียบเทียบ
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลแต่ละคนในสมัยเด็กและเมื่อโตขึ้นแล้ว การวิจัยชนิดนี้มีน้อย และ
ไม่ปรากฏว่าพบความมั่นคงของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลต่าง ๆ ในช่วงอายุที่มีการวิจัยนั้น

ในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์ก ได้ศึกษาพบว่า อายุกับความคิดหรือเหตุผล
ความซับซ้อนของพัฒนาการทางจริยธรรมไปด้วยกัน กล่าวคือเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลอยู่ในขั้นที่สูง
ขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น (Hoffman, 1970 : 279) ซึ่งผลนี้พบในการวิจัยทั้งแบบข้ามประเภทและ

การศึกษาระยะยาว ดังเช่น ผลการวิจัยของโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1964 : 403 a) โดยการศึกษาเด็กอเมริกันอายุ 7, 10, 13 และ 16 ปี ปรากฏว่า เด็กพวกนี้นิยมใช้เหตุผลในขั้นสูงขึ้นตามอายุ กล่าวคือ เด็กอายุ 7 ปี แทบทุกคน (ร้อยละ 90) ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 1 และ 2 เด็กอายุ 10 ปี แม้จะยังใช้เหตุผลในขั้นที่ 1 และ 2 เสียเป็นส่วนใหญ่ (กว่าร้อยละ 50) แต่มีอีกพวกหนึ่งที่ใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และ 4 (ร้อยละ 35) ส่วนวัยรุ่นอายุ 13 ปี ใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และ 4 มาก (กว่าร้อยละ 50) และมีพวกที่ใช้เหตุผลในขั้นที่ 1 และ 2 น้อยกว่า (กว่าร้อยละ 20) ส่วนวัยรุ่นตอนปลายอายุ 16 ปี แม้จะยังใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 และ 4 มาก (กว่าร้อยละ 50) แต่ปรากฏว่า มีที่ใช้เหตุผลในขั้นที่ 5 และ 6 มากกว่า (ร้อยละ 23) กลุ่มเด็กที่อายุต่ำกว่าทุกกลุ่มผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นเด่นชัดว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีพัฒนาการตามอายุ ซึ่งพัฒนาการของจริยธรรมทางด้านนี้ โคลเบอร์ก เชื่อว่าเป็นผลของความพยายามของเด็กที่จะตีความหมายประสบการณ์ของตนในสังคมที่ซับซ้อน โดยเด็กจะมีความสามารถในการนี้มากขึ้นเป็นลำดับ

เพศกับพัฒนาการทางจริยธรรม ถึงแม้ว่าความมีจริยธรรมสูงจะมีลักษณะที่สังคมกำหนดไว้สำหรับเพศใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะ แต่สิ่งที่ได้กระตุ้นความสนใจในการเปรียบเทียบจริยธรรมของชายกับหญิงคือ ทฤษฎีที่มีชื่อเสียงของพรอยต์ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของพรอยต์ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า เด็กชายในครอบครัวปกติที่มีบิดาและมารดาพร้อมเพรียงจะมีการเปลี่ยนแปลงทางจริยธรรมเมื่ออายุประมาณห้าขวบ กล่าวคือในช่วง 3-5 ปี เด็กชายจะรู้สึกว่าการบิดาของตนแย่งความรักของมารดาไปจากตน จึงเกิดความรู้สึกที่ไม่เป็นมิตรต่อบิดา แต่ต่อมาเด็กชายผู้ที่มีพัฒนาการทางสังคมอย่างปกติ จะสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งกับบิดาของตนได้ด้วยการยอมรับบิดาเป็นตัวแทนอย่างแท้จริง ทำให้พรอยต์ทำนายว่า ชายจะมีซูเปอร์อีโก้ หรือจริยธรรมสูงกว่าหญิง

ส่วนทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม ให้ข้อทำนายที่ตรงกันข้ามกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทั้งนี้เพราะผลการวิจัยการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของหญิงเปรียบเทียบกับชาย ปรากฏว่า หญิงมีการพัฒนาทางภาษาได้เร็วกว่าชาย ทำให้มีความฉลาดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าชาย ซึ่งอาจทำให้หญิงเข้าใจกฎเกณฑ์ที่เป็นข้อเรียกร้องทางสังคมได้เร็วและมากกว่าชาย นอกจากนี้การวิจัยต่าง ๆ ยังยืนยันว่า หญิงมีการคล้อยตามสังคมสูงกว่าชาย ซึ่งอาจทำให้คาดได้ว่าในวัยก่อน

และระหว่างวัยรุ่น หญิงจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าชาย แต่เนื่องด้วยลักษณะการยึดมั่นต่อสังคมอาจทำให้การพัฒนาด้านจริยธรรมของหญิงช้าลง ในวัยรุ่นตอนปลาย ฉะนั้นในระหว่างวัยรุ่นตอนปลายกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ชายอาจมีการพัฒนาทางจริยธรรมไปสู่ขั้นที่ 5 และ 6 ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก มากกว่าหญิง (ดวงเคียน พันธมนาวิน, 2524 : 11 อ้างอิง Kohlberg) ฉะนั้นทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรมจึงทำนายว่า เพศกับอายุร่วมกันจะช่วยให้เข้าใจพัฒนาการทางจริยธรรมได้ละเอียดยิ่งขึ้น

จากการวิจัยเปรียบเทียบจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ของชายกับหญิง ไวท์ (Wright, 1971 : 57 และ 145) พบว่า ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาพฤติกรรมโกงในการทดลองหรือพฤติกรรมเอื้อเฟื้อก็ตาม ส่วนมากแล้วจะไม่พบความแตกต่างระหว่างชายกับหญิง แต่มีการวิจัยบางเรื่องที่พบความแตกต่าง ซึ่งจะเป็นไปในทำนองว่าหญิงจะโกงน้อยกว่าชาย และมีความเอื้อเฟื้อและความรับผิดชอบสูงกว่าชาย ส่วนการศึกษาพฤติกรรมโกงของ ฮาร์ทฮอร์น และเมย์ (ดวงเคียน พันธมนาวิน, 2524 : 11 อ้างอิง Hartshorne & May, 1928) โดยใช้สถานการณ์หลายประเภทและมีกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นกลุ่มที่ใหญ่มาก พบผลตรงข้ามกับการวิจัยอื่น ๆ คือ หญิงได้โกงในสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าชาย และเบอร์ตัน (ดวงเคียน พันธมนาวิน, 2524 : 11 อ้างอิง Burton, 1963) ผู้นำข้อมูลบางส่วนในการวิจัยที่กล่าวถึงมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติที่ก้าวหน้ากว่าเดิม ปรากฏว่า หญิงอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีลักษณะคดโกงเป็นจำนวนมาก และชายอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีความซื่อสัตย์เป็นจำนวนมากเช่นกัน ส่วน โคลเบอร์ก (ดวงเคียน พันธมนาวิน, 2524 : 11 อ้างอิง Kohlberg, 1964 b) ได้ศึกษาความแตกต่างในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชน พบผลที่น่าสนใจว่า ในวัยเด็กเล็กและเด็กโตนั้นชายและหญิงไม่แตกต่างกันในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่เมื่อถึงวัยรุ่น ชายได้มีการพัฒนาทางจริยธรรมที่ก้าวหน้ากว่าหญิง

ส่วนการใช้ทฤษฎีของโคลเบอร์ก มาศึกษาในประเทศไทยนั้น วิรัช จานทนอม (วิรัช จานทนอม, 2521 : 61) ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนอายุ 13-15 ปี จำนวน 120 คน ในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาก่อนหน้านั้นโดย ดวงเคียน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบัจฉนิก (ดวงเคียน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบัจฉนิก, 2520 : 96) ซึ่งศึกษากับเยาวชนไทยจำนวน 1,400 คน

และในช่วงอายุที่กว้างกว่าคือ 11-25 ปี ปรากฏว่า หญิงมีคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตลอดจนลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าชาย อย่างเชื่อมั่นได้ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาที่พบว่า วัยรุ่นหญิงมีความเอื้อเฟื้อมากกว่าวัยรุ่นชาย (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ, 2517 : 116)

การศึกษาในต่างประเทศแบบเปรียบเทียบระยะยาวของ ไฮสเทน (ควงเคือน พันธุนานิน, 2522 : 39 ; อ้างอิง Holstein, 1976) เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของวัยรุ่น ในการวัดครั้งแรกเด็กเหล่านี้อายุ 13 ปี พบว่าเด็กหญิงมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กชาย แต่เมื่อมาวัดอีกครั้งเมื่ออายุ 16 ปี กลับว่าชายมีพัฒนาการสูงกว่าหญิง

การเปรียบเทียบความแตกต่างทางจริยธรรมระหว่างชายกับหญิง โดยไม่พิจารณาตัวแปรอื่น ๆ เช่น อายุ ฐานะของครอบครัว การถูกอบรมเลี้ยงดู และถิ่นที่อยู่ไปพร้อมกับอาจเป็นเหตุให้พบผลขัดแย้งกันได้ เพราะชายกับหญิงจะมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันมากหรือน้อยนั้นย่อมขึ้นกับลักษณะทางสังคมอื่น ๆ ด้วย

ถิ่นที่อยู่กับพัฒนาการทางจริยธรรม ถิ่นที่อยู่อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางจริยธรรมเร็วขึ้นได้ เด็กที่อยู่ในถิ่นที่อยู่ต่างกันมีสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันตามสภาพท้องถิ่น เช่น เด็กที่อยู่ในท้องถิ่นที่มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ย่อมจะมีโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถของพวกเขามากกว่าเด็กที่อยู่ห่างไกลความเจริญ มีการศึกษาในประเทศไทยจำนวนมากที่พบว่า เด็กในกรุงเทพมหานคร และชนบทมีความสามารถต่างกันต่าง ๆ และลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมที่แตกต่างกัน โดยส่วนมากพบว่า เด็กในกรุงเทพมหานคร มีความสามารถเหนือกว่า เช่น วัยรุ่นในกรุงเทพฯ สามารถบังคับตนเองให้สูงกว่าวัยรุ่นต่างจังหวัด (มีนุชรี บุญนาค, 2514 : 91) เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพฯ มีความสามารถทางภาษาไทยสูงกว่าเด็กต่างจังหวัด (อำพล โองเคลือบ, 2515 : 189-190) และยังมีควมเข้าใจในการอ่านสูงกว่าด้วย (พจน์ จันทรวีรกุล, 2515 : 144) นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่า สติปัญญาและความสามารถที่ได้จากคะแนนการทดสอบของเด็กในชนบทต่ำกว่าเด็กในเมือง เด็กในชนบทมีลักษณะเช่นเดียวกับเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หรือจากแหล่งที่ขาดแรงจูงใจทางการศึกษาและจิตวิทยา ล้วนแต่แสดงสติปัญญาและความสามารถที่ได้จากการทดสอบต่ำกว่าเด็กที่มีโอกาสอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีว่าทั้งสิ้น ทั้งตัวอย่างการศึกษาของ ฮอปเปอร์ เกี่ยวกับพัฒนาการทางการรู้การคิดตามทฤษฎีของเพียเจต์กับเด็กไทย

พบว่า เด็กในชนบทมีความล่าช้าในอัตราการเจริญเติบโตทางสมองกว่าเกณฑ์ปกติในทุกกรณี (จรรยา สุวรรณทัต, 2519 : 52-56 ; อ้างอิง Oppen. 1971) นอกจากนี้ยังมีการศึกษา พัฒนาการทางจริยธรรมกับเด็กชายในต่างประเทศพบว่า เด็กที่มาจากหมู่บ้านมีพัฒนาการทางจริยธรรมช้ากว่าเด็กในเมืองที่มาจากครอบครัวยากจน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2522 : 41)

ฐานะของครอบครัวกับพัฒนาการทางจริยธรรม ฐานะของครอบครัว พิจารณาได้จาก รายได้รวมของสมาชิกในครอบครัว การศึกษา และอาชีพของหัวหน้าครอบครัว เป็นต้น ครอบครัวที่มีฐานะต่ำ คือ ครอบครัวที่มีอาชีพในการใช้กำลังกาย เช่น เป็นกรรมกร ชาวนา ชาวไร่ ผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือคนค้าหาบเร่หรือลูกจ้างต่าง ๆ ส่วนผู้มีฐานะปานกลาง เป็นผู้ที่มิอื่นจะกิน ทำงานประเภทที่ใช้ความชำนาญและความรู้ ส่วนผู้มีฐานะสูง คือ มีรายได้เหลือกินเหลือใช้ เป็นเจ้าของที่ดินและเป็นผู้ควบคุมกิจการงานต่าง ๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่มีฐานะต่าง ๆ กัน นั้นจะมีวิถีการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524 : 12 ; อ้างอิง Kay, 1975) ให้ความสำคัญอย่างยิ่งแก่ระดับเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวในอันที่จะช่วยเพิ่มหรือลดความเร็วของการพัฒนาทางจริยธรรมของเยาวชน เคย์ เห็นความสำคัญของลักษณะครอบครัวในอันที่จะปลูกฝังลักษณะเบื้องต้นทางจริยธรรมให้แก่เยาวชน นั่นคือ การยอมรับตนเอง การมีเอกลักษณ์ การเทียบเคียง การประสบความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผลต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นทางให้เกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ลักษณะเชิงจริยธรรมอื่น ๆ ปรากฏขึ้นได้ในภายหลัง

นอกจากนี้ ยังมีหลักฐานทางการวิจัยของนักสังคมวิทยา และนักจิตวิทยาหลายท่าน แสดงว่าบุคคลที่มีฐานะต่ำและฐานะปานกลางนั้น มีค่านิยมบางอย่างแตกต่างกัน บุคคลเหล่านี้มีความเชื่อว่า สิ่งใดที่ควรทำและสิ่งใดที่ไม่สมควรกระทำนั้นต่างกันไปมาก ตัวอย่างเช่น การเก็บของตกได้แล้วนำไปคืนเจ้าของนั้นเป็นความดีควรสรรเสริญในสังคมของบุคคลฐานะปานกลางและสูง แต่เป็นสิ่งที่โง่เขลาไม่สมควรกระทำเป็นอย่างยิ่งในสังคมของชนฐานะต่ำ ฉะนั้น ความรู้และความเชื่อของบุคคลจึงแตกต่างกันไปตามฐานะทางสังคมของบุคคล นอกจากนี้ จากทะเบียนประวัติอาชญากรรมยังแสดงว่า บุคคลฐานะยากจนเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายมากกว่าคนฐานะอื่น ๆ ส่วนการลักขโมยก็ปรากฏว่า มีมากในคนฐานะต่ำมากกว่าคนฐานะอื่น ๆ

เคย์ (Kay, 1970 : 182) และเบอร์ตัน (Burton, 1963 : 496-497) ได้ประมวลผลงานวิจัยทางด้านนี้พบว่า ถ้าเปรียบเทียบการใช้เหตุผลหรือตัดสินใจเชิงจริยธรรมของเยาวชนผู้มาจากครอบครัวฐานะต่าง ๆ กันแล้ว ผลส่วนมากคือ เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะต่ำ มีพัฒนาทางด้านนี้ช้ากว่าเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางหรือสูง

การศึกษาของโคลเบอร์ก กับเด็กชาวอเมริกันในระยะแรกได้ผลสนับสนุน โดยพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางมีคะแนนตัดสินใจเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ (Hoffman, 1970 : 279) แต่การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กในเยาวชนไทย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์, 2520 : 92) ไม่ปรากฏผลเป็นที่แน่ชัดว่า เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ต่างกัน เยาวชนที่มีเพศ อายุ และถิ่นที่อยู่ต่างกันก็ไม่มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524 : 13)

นอกจากนี้การศึกษานุคลิกภาพด้านที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของวัยรุ่นไทย ปรากฏว่า เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน มีความสามารถบังคับตนเองและมีบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันด้วย (เกื้อกุล ทาสีธี, 2514 : 113) ทั้งนี้ ในกลุ่มตัวอย่างเด็กไทยฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับจริยธรรม อาจไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรงแต่อาจเป็นตัวแปรที่เน้นความสัมพันธ์ของจริยธรรมกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น จริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งพบว่า จริยธรรมสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและแบบใช้เหตุผลเฉพาะในกลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำเท่านั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์, 2520 : 101, 283)

ทั้งนี้ จากผลการวิจัยดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้จึงไม่ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมของเยาวชนที่มีฐานะของครอบครัวที่ต่างกัน

ระดับการศึกษาของมารดาที่พัฒนาการทางจริยธรรม ในสภาพสังคมไทย เด็กก่อนวัยเรียนได้รับอิทธิพลจากครอบครัว โดยเฉพาะจากมารดามากกว่าบุคคลอื่น ๆ มารดาเป็นผู้ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด และมีบทบาททางสังคมในการเลี้ยงดูบุตรมาก มารดาจึงมีโอกาสดำเนินการสอนเรื่องเจตคติ ในด้านคุณงามความดีต่าง ๆ ของตนให้แก่บุตรได้มากที่สุด มารดาที่มีการศึกษาในระดับที่ต่างกัน

ย่อมมีความเชื่อ เจตคติ และประสบการณ์ในชีวิตที่ต่างกัน อันเนื่องจากอิทธิพลของการศึกษา จึงน่าจะมีการถ่ายทอดความคิดที่ต่างกันในด้านจริยธรรมให้แก่บุตรของตนโดยผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดู นอกจากนี้การวิจัยต่าง ๆ ในประเทศไทยยังสนับสนุนความเชื่อนี้ โดยพบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะทางสังคมของบุตร เช่น พบว่าวัยรุ่นที่มีบิดามารดา ที่ได้รับการศึกษาสูงมีความสามารถบังคับตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่มีบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาต่ำอย่างเห็นได้ชัด (กฤตยา กฤษฏาภูมิ, 2514 : 148) แต่เมื่อพิจารณาตามรายได้ของครอบครัวแล้ว วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่รายได้ต่างกัน ไม่แตกต่างกันในความสามารถบังคับตนเอง (เกอกุล ทาสีธี, 2514 : 113) ผลเช่นนี้แสดงให้เห็นแนวโน้มว่าระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์ต่อลักษณะบางประการของบุตรมากกว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวในสังคมไทย นอกจากนี้ระดับการศึกษาของมารดาที่ต่างกันทำให้เข้าใจว่าจะทำให้มีพฤติกรรมและระดับความสามารถในการใช้เหตุผลอย่างเหมาะสมที่ต่างกันและมีผลต่อวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักและแบบใช้เหตุผลในระดับที่ที่แตกต่างกันและเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบนี้มีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจบปัจจนิก, 2520 : 182)

ลำดับการเกิดกับพัฒนาการทางจริยธรรม นักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่า ลำดับการเกิดมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจิตใจด้วย เพื่อพิจารณาในด้านของการได้รับประสบการณ์ในครอบครัวที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากจำนวนเด็กในครอบครัว กล่าวคือ ถ้าเป็นบุตรคนแรก เมื่อเกิดใหม่ ๆ ย่อมเป็นคนเดียวในครอบครัว ส่วนบุตรคนที่สองอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตั้งแต่ต้น สภาพแวดล้อมของบุตรคนแรก บุตรคนที่สอง บุตรคนเดียว เป็นสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่แตกต่างกัน และอาจส่งผลต่อพัฒนาการทางจิตใจของเด็กให้แตกต่างกันได้มาก (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2520 : 21) พัฒนาการทางจริยธรรมก็เป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางจิตใจ ดังนั้นเด็กที่มีลำดับการเกิดต่างกันอาจมีพัฒนาการทางจริยธรรมต่างกันได้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไม่ได้ศึกษาตัวแปรนี้

อิทธิพลของสังคมที่มีต่อจริยธรรมของบุคคลนั้น ที่เห็นได้ชัด มักจะมีต่อค่านิยมและเจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคล ฉะนั้น การวิจัยที่ศึกษาเจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลจึงได้เปรียบเทียบ

ลักษณะเหล่านี้ของผู้ที่มาจากภูมิลำเนาต่างกัน ระดับทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน ศาสนาและความเห็นทางการเมืองที่ต่างกัน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2524 : 13) มีการวิจัยค่านิยมไทยที่น่าสนใจมากเรื่องหนึ่ง (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2524 : 13 ; ช้างอิง สุนทรื โคมิน และคณะ, 2521 และ 2522) ได้ศึกษาค่านิยมไทยอย่างกว้างขวางในหลายแง่มุม ศึกษาคนไทยทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดรวม 2,500 คน ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดจากแนว ทฤษฎีของโรคิช โดยแบ่งค่านิยมไทยออกเป็น 2 ประเภทคือ ค่านิยมที่เป็นเครื่องมือให้บรรลุจุด ประสงค์ที่ต้องการ และค่านิยมที่เป็นจุดมุ่งหมายในตัวแล้ว แบบวัดที่ใช้ประกอบด้วยค่านิยมประเภท เครื่องมือ 20 เรื่อง และค่านิยมประเภทจุดมุ่งหมายอีก 23 เรื่อง รวมกับแบบวัดเจตคติและแบบ รายงานพฤติกรรมทางสังคมอีกหลายด้าน ค่านิยมที่ใช้ในการวิจัยนี้มีเนื้อหากว้างขวางกว่า ค่านิยมเชิงจริยธรรม แต่ก็มีเป็นจำนวนมากที่เป็นค่านิยมและเจตคติที่เกี่ยวกับจริยธรรม ผู้ตอบจะ ต้องเรียงลำดับค่านิยมทั้งหมดที่ตนเห็นว่าสำคัญที่สุดถึงสำคัญน้อยที่สุด ในการวิเคราะห์ความ แตกต่างของลำดับค่านิยมและการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการเรียงค่านิยมเหล่านี้ ทำให้พบ ผลวิจัยที่น่าสนใจเกี่ยวกับผู้ใหญ่ไทยหลายประการ โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบลำดับค่านิยมของคนที่ม ีเพศต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน และถิ่นที่อยู่ต่างกัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นแรกผลปรากฏว่า ในการศึกษาค่านิยมประเภทจุดมุ่งหมายในชีวิตนั้น ผู้ตอบในต่างจังหวัดให้ความสำคัญแก่ค่านิยม เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และการมีหลักธรรมและศาสนาเป็นที่พึ่งมากที่สุด ในขณะที่คนในเมือง ให้ความสำคัญแก่ความสุขในชีวิตครอบครัว และความสำเร็จในชีวิตมากที่สุด ซึ่งคล้ายคลึงกับค่านิยม ของผู้ตอบหญิงโดยทั่วไป ส่วนผู้ตอบชายให้ความสำคัญแก่ความมั่นคงของชาติและความเสมอภาค มากที่สุด จะเห็นว่า ผู้ตอบที่อยู่ต่างจังหวัดและผู้ตอบชายให้ความสำคัญสูงแก่ค่านิยมที่เข้าหลักการ เห็นแก่ส่วนรวมและประเทศชาติ ส่วนผู้ตอบที่อยู่ในกรุงเทพฯ และผู้ตอบหญิงให้ความสำคัญสูงแก่ ค่านิยมที่เข้าหลักการเห็นแก่ตัวและพวกพ้องที่แนบชิดมากกว่า การที่ผลออกมาเช่นนี้ส่วนหนึ่งอธิบาย ได้จากอิทธิพลของสังคมในแง่บทบาทความรับผิดชอบของคนไทยที่ต่างเพศกัน และในแง่การส่งเสริม ทางสังคมที่แตกต่างกัน เช่น ในหมู่ผู้ตอบที่อยู่ในต่างจังหวัดอาจได้รับการอบรมลูกเสือชาวบ้านให้ ยึดหลัก ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่วนผู้ตอบในกรุงเทพฯ อาจได้รับเข้าการอบรมน้อยกว่า

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมที่เป็นอยู่จริงเป็นอย่างไร การได้รับ
 สันถนอบบรมจริยธรรมจริงกับที่คาดหวังจะให้มีการสันถนอบบรมจริยธรรมนั้น จากใครมาอย่างน้อย
 ไทน์ โดยเปรียบเทียบกันระหว่าง เพศ และถิ่นที่อยู่คือในเมือง (ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล)
 กับนอกเมือง (นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล) จากทฤษฎีและผลงานวิจัยดังกล่าวมา คาดว่า
 เยาวชนหญิงมีจริยธรรมแตกต่างกับชาย เยาวชนที่อยู่นอกเมืองมีจริยธรรมแตกต่างกับเยาวชนที่อยู่ในเมือง
 และในการวิจัยนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเยาวชนที่นับถือศาสนาต่างกันด้วย ซึ่งเรื่องนี้
 ยังไม่มีใครทำการวิจัยมาก่อน

ทฤษฎีกำเนิดของจริยธรรม

จริยธรรมของบุคคล มีต้นเหตุมาจากอิทธิพลของสังคมมากกว่าอิทธิพลของพันธุกรรม
 ดังนั้น แหล่งกำเนิดที่สำคัญของจริยธรรมของบุคคลคือ สังคมหรือผู้ที่แวดล้อมคนนั่นเอง รากฐานการ
 เกิดจริยธรรมจะเริ่มก่อตัวขึ้นในทารกตั้งแต่แรกเกิด โดยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นที่ละน้อยตาม
 ที่พัฒนาการทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ จะอำนวยความสะดวกให้นักทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมหลายคนเชื่อว่า
 การพัฒนาการทางจริยธรรมจะเกิดขึ้นในช่วงแรกของชีวิตมนุษย์ คือ ในช่วงสิบปีแรกและจะฝังราก
 ลึกยากแก่การเปลี่ยนแปลงในช่วงหลัง ๆ ของชีวิต แต่ก็มีนักทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งสามารถพิสูจน์ว่า
 ลักษณะและการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามความเหมาะสมของสภาวะ-
 การณ์โดยไม่จำกัดอายุ (ดวงเคียน พันธุมมาวิน, 2524 : 5) ถึงแม้ว่าการศึกษাজริยธรรมจะ
 ยุ่งยากซับซ้อนมาก อันเป็นเหตุให้เกิดทฤษฎีและข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันได้มากมาย แต่ผู้ค้นคว้าทาง
 จริยธรรม (Kay, 1970 : 30-31) ได้เห็นพ้องห้องกันในลักษณะที่สำคัญของจริยธรรมทั้งนี้ คือ
 นักทฤษฎีทั้งหลายยอมรับว่า จริยธรรมของมนุษย์นั้นมีการเจริญขึ้นเป็นลำดับอย่างเห็นได้ชัด จากวัย
 ทารกไปถึงวัยผู้ใหญ่ แม้มนุษย์ทุกคนจะมีการพัฒนาจริยธรรมในอัตราที่แตกต่างกัน แต่นักทฤษฎีทาง
 จริยธรรมก็ยังเชื่อว่า การพัฒนาในบุคคลต่าง ๆ มีลำดับขั้นตอนเป็นแบบอย่างที่คล้ายคลึงกัน นอก
 จากนักค้นคว้าทางจริยธรรมส่วนมากยังลงความเห็นว่า ต้นกำเนิดและแหล่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนา
 ทางจริยธรรมนั้น อยู่ที่การเรียนรู้จากสังคมเป็นสำคัญ

ถึงแม้ว่านักทฤษฎีทางจริยธรรมแทบทุกคนให้ความสำคัญแก่อิทธิพลของสังคม แต่ก็ยังมีความคิดที่แตกต่างกันในด้านที่สำคัญอีกมาก เป็นเหตุให้เกิดทฤษฎีทางด้านนี้มากมาย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสังคมไม่ทางตรงก็ทางอ้อม และบางทฤษฎียังเน้นที่กระบวนการเรียนรู้จากสังคมโดยตรง ฉะนั้น จึงสามารถแบ่งทฤษฎีกำเนิดของจริยธรรมออกเป็น 3 ประเภทคือ ทฤษฎีอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการทางจริยธรรม ทฤษฎีพัฒนาการลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524 : 6)

ทฤษฎีอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการทางจริยธรรม ทฤษฎีนี้เริ่มมาจากความคิดและประสบการณ์ของนักสังคมวิทยา (Wright, 1975 : 24-30) ผู้เชื่อว่าสังคมมีส่วนในการนั้น มนุษย์ให้มีลักษณะต่าง ๆ กันตามแต่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในกลุ่มใดในสังคม ส่วนนักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ก็เล็งเห็นความสำคัญของสังคมในการก่อตั้งลักษณะทางจริยธรรมให้แก่สมาชิกในสังคมนั้น โดยทฤษฎีนี้ระบุว่า เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ว่าจะไรดี อะไรชั่ว จากผู้อื่นที่อยู่ใกล้ชิด ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมด้วยกระบวนการเทียบเคียง (Identification) เด็กจะใช้วิธีการเลียนแบบผู้มีอำนาจและผู้รักใคร่ จนในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม มาเป็นหลักปฏิบัติของตนโดยอัตโนมัติ เมื่อบุคคลได้รับการปลูกฝังจริยธรรมในจิตใจแล้วเขาย่อมจะเกิดความซัดเซงในใจ เมื่อความอยากความหองการส่วนตนไม่เหมาะสมกับกาลเทศะของสังคมตามที่ตนได้ยอมรับมา ถ้าบุคคลกระทำชั่วทั้ง ๆ ที่คนอื่นไม่รู้ไม่เห็น บุคคลนั้นจะเกิดความละอายใจตนเอง มีความไม่สบายใจ ซึ่งเป็นลักษณะของการลงโทษตนเอง และในโอกาสต่อไปบุคคลนั้นย่อมจะละเว้นไม่กระทำชั่ว โดยไม่จำเป็นหองมีการควบคุมจากบุคคลอื่นภายนอก นั่นคือ เขามีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี

นักทฤษฎีส่วนมากยอมรับว่า จริยธรรมจะถูกปลูกฝังตั้งแต่บุคคลนั้นยังเป็นเด็กเล็ก ๆ เสียเป็นส่วนมาก แม้ว่านักทฤษฎีบางคนจะยอมรับว่า การค้นพบของสังคมและสถานการณ์ในชีวิตอาจมีผลให้บุคคลเปลี่ยนแปลงจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ได้ แต่ก็ไม่ม้นักทฤษฎีผู้ใดที่จะปฏิเสธว่า เหตุการณ์ที่เกิดในวัยทารกและวัยเด็กเล็กนั้นมีผลกระทบต่อบุคคลได้อย่างรุนแรงว่า และมีผลยาวนานกว่า เหตุการณ์ที่เกิดในวัยผู้ใหญ่

เมื่อนักทฤษฎีต่าง ๆ ยอมรับว่า การปลูกฝังจริยธรรมเริ่มตั้งแต่วัยทารก ส่วนวัยเด็กเล็กเป็นวัยแห่งการเตรียมตัวเพื่อเข้าเป็นสมาชิกในสังคมใหญ่ ในช่วงแรกของชีวิตนี้เด็กจะได้รับการ

ปลูกฝังทางจริยธรรมมากกว่าในช่วงอื่น ๆ ของชีวิต กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กมากที่สุดคือ สมาชิกในครอบครัวของเด็ก รองลงมาคือ โรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษาทางฝ่ายศาสนา เช่น วัด มัสยิด และโบสถ์ นอกจากนี้ในปัจจุบันยังมีสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ ซึ่งจะมีส่วนในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กด้วย เมื่อครอบครัวเป็นแหล่งที่สำคัญที่สุดในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กแล้ว จึงอาจพิจารณาได้ต่อไปว่า สมาชิกในครอบครัวตระหนักในหน้าที่นี้เพียงใด และใช้วิธีการใดในการอบรมสั่งสอนเด็ก

ตามปกติแล้ว บิดามารดาไม่สู้จะตระหนักในความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของตนในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กนักวิจัยทางจิตวิทยาพบว่า เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากผู้อื่นโดยที่ผู้อื่นตั้งใจที่จะสั่งสอนสิ่งนั้นหรือไม่ตั้งใจสั่งสอนก็ตาม ส่วนมากแล้วเด็กจะเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่ได้ตั้งใจจะสั่งสอน ยิ่งกว่านั้นเด็กยังเลียนแบบลักษณะที่ผู้ใหญ่ไม่ตระหนักว่าตนมีอยู่เสียด้วยซ้ำ ความจริงจึงอยู่ที่ว่า เด็กจะคิดให้มันก็ยอมจะต้องให้อยู่ใกล้ชิดผู้ใหญ่ที่มีจริยธรรมสูง ซึ่งเด็กพร้อมที่จะเลียนแบบ คำถามต่อมาคือ ผู้ใหญ่ประเภทใดเล่าที่เด็กอยากเลียนแบบ ผลวิจัยทางด้านนี้ย้ำความสำคัญของผู้ใหญ่ที่เลี้ยงดูเด็กโดยให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็ก (Hafeman, 1970 : 286) ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในความรักและความหวังดีของผู้ใหญ่คนนั้น นอกจากนี้ การควบคุม ฝึกนิสัย และลงโทษเด็กด้วยวิธีการต่าง ๆ ยังมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กโดยตรง

ทฤษฎีอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการทางจริยธรรมมีบทบาทเกี่ยวข้องกับเจตคติเชิงจริยธรรม ค่านิยมเชิงจริยธรรม และบุคลิกภาพเชิงจริยธรรม

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงบทบาทของครอบครัว โรงเรียน และศาสนา ว่าได้มีบทบาทในการสั่งสอนอบรมเยาวชนมากน้อยเพียงไร

ทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม จิตลักษณะเชิงจริยธรรมบางชนิด โดยเฉพาะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น จะเกิดและพัฒนาไปตามปกติได้ ต้องอาศัยพัฒนาการทางด้านอื่น ๆ ในจิตใจของบุคคลด้วย โคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2524 : 7 ; อ้างอิง Kohlberg, 1976) ได้กล่าวว่า จิตลักษณะหลายชนิดเป็นปัจจัยสำคัญต่อพัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล จิตลักษณะเหล่านี้คือ สติปัญญา การรู้และการคิด อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ และความสามารถในการหยั่งรู้บทบาทของผู้อื่น จิตลักษณะทั้งหมดที่กล่าวนี้เป็นลักษณะ

ที่บุคคลอาจพัฒนาได้จากขั้นต่ำสุดไปยังขั้นสูง ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของจิตลักษณะเหล่านี้แต่ละชนิด อยู่ในรูปของทฤษฎีพัฒนาการทางจิตวิทยา คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางทฤษฎีการคิดและสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีพัฒนาการทางอารมณ์-สังคม และบุคลิกภาพของอีริคสัน และทฤษฎีพัฒนาการของการรวมบทบาททางสังคมของเซลเนน

ทฤษฎีพัฒนาการลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม เกี่ยวข้องโดยตรงกับพัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมเสียเป็นส่วนใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม คือ ทฤษฎีที่อธิบายวิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524 : 8) ทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตน ทฤษฎีประเภทนี้ได้นำเอาหลักการเสริมแรง (Principle of Reinforcement) และหลักการเชื่อมโยง (Principle of Association) มาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม

ในการอธิบายต้นกำเนิดและการเปลี่ยนแปลงจริยธรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ให้เน้นการเรียนรู้โดยบังเอิญ และการเลียนแบบเป็นสำคัญ ซึ่งทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แปลกใหม่ หรือแตกต่างไปจากเดิมได้โดยง่าย โดยทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่ลักษณะของสถานการณ์ ซึ่งจะเป็เครื่องกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ จนกลายเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลนั้นไปในที่สุด สิ่งที่จะกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้คือ การหวังความพอใจ และการหลบหลีกความทุกข์

การเลียนแบบลักษณะและการกระทำของบุคคลอื่น เป็นม่อเกิดของการยอมรับลักษณะทั้งที่ดีและไม่ดีจากบุคคลอื่นได้อย่างง่ายดาย และเกิดได้อย่างกว้างขวางในสถานการณ์ทั่วไป ตั้งแต่เด็กเลียนแบบบิดามารดาของตนไปจนถึงการที่วัยรุ่นเลียนแบบดาราภาพยนตร์ เป็นต้น การเลียนแบบนี้มีความสำคัญเพิ่มขึ้น เนื่องจากบทบาทของสื่อมวลชนในการปลุกฝังจริยธรรมในโลกปัจจุบัน

การเลียนแบบนี้เกิดจากการที่บุคคลสังเกตการกระทำของบุคคลอื่น แล้วต่อมาผู้สังเกตนั้นได้กระทำพฤติกรรมนั้นบ้าง การกระทำพฤติกรรมตามผู้อื่นนั้นอาจเกิดจากเหตุผลหลายประการ ใ้มีทฤษฎีการเลียนแบบหลายทฤษฎีอธิบายว่า บุคคลจะเลียนแบบใครในสถานการณ์เช่นไร เช่น เชียร์ และคณะ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524 : 8 ; อ้างอิง Sear, Maccoby & Levin, 1957)

มีรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม สามารถศึกษาได้จากหนังสือจิตวิทยาพัฒนาการของเซลเนน

ให้อธิบายว่า เคื่องจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูที่ตนรักใคร่ เพราะการเลียนแบบหรือทำตนคล้ายผู้เลี้ยงดู จะทำให้เด็กเกิดความพอใจเหมือนกับว่าตนได้อยู่ใกล้ชิดผู้เลี้ยงดูในขณะนั้น

ส่วนการเลียนแบบเพื่อน ก็สามารถนำทฤษฎีความคล้ายคลึงกันมาอธิบายได้ว่า เนื่องจาก คนในวัยเดียวกันมีลักษณะต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกันมาก นับตั้งแต่อายุ ความคิดอ่าน ความอยาก ความต้องการ เป็นต้น ความคล้ายคลึงในลักษณะเหล่านี้จะเป็นเครื่องชักจูงให้บุคคลทำตามเพื่อน ในเรื่องอื่น ๆ เพื่อขจัดความรู้สึกขัดแย้งในใจ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อคนมีลักษณะที่แตกต่างไปจากคน ประเภทเดียวกับตน ความรู้สึกขัดแย้งในจิตใจเป็นอาการที่ไม่พึงปรารถนา บุคคลจึงป้องกันมิให้เกิด ความขัดแย้งในจิตใจด้วยการเลียนแบบคนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน เสีย นอกจากนั้น ทฤษฎียังกล่าว ว่าบุคคลสองคนยังมีลักษณะต่าง ๆ หลายลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากเท่าใด ก็ย่อมมีแรงกระตุ้นให้ เลียนแบบกันมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

ส่วนการเลียนแบบคนแปลกหน้า ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับตนน้อยมากนั้น ทฤษฎีการเสริม แรงตัวแบบก็สามารถอธิบายว่าเกิดขึ้นได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะบุคคลผู้หนึ่งสังเกตเห็นว่า เมื่อตัวแบบ มีการกระทำชนิดหนึ่ง แล้วตัวแบบได้รับประโยชน์หรือได้รับความพอใจต่าง ๆ ผู้สังเกตเห็นก็ย่อม อยากรับความพอใจนั้นด้วย จึงยอมเลียนแบบตัวแบบนั้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มักใช้อธิบายการเกิดและการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม มากกว่าลักษณะจริยทางจริยธรรมอื่น ๆ

แหล่งการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน

แหล่งการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนคือ หน่วยงานทางสังคม ได้แก่ บ้าน โรงเรียน และวัด ตลอดจนหน่วยงานทางศาสนา อื่น ๆ (เพ็ญแข ประจักษ์จักษ์, 2524 : 91) ที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบร่วมกัน

1. บ้าน หรือสถาบันครอบครัว

บ้านหรือสถาบันครอบครัว เป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอม ตลอดจน ถ่ายทอดจริยธรรมให้แก่สมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ในระชนปฐมวัย และจนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ใน บางคนบางกรณี อำนวย ทะพิงค์แค และชยันต์ วรรณะภูติ (อำนวยการ และชยันต์

วรรณงูทิ, 2522 : 194) กล่าวไว้ โดยที่ครอบครัวให้การเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดไปจนรัก ความอบอุ่น รวมทั้งมีวิธีการลงโทษและให้รางวัลแก่สมาชิก จึงทำให้มีอิทธิพลในการปลูกฝังจริยธรรมเป็นอย่างมาก

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2520 : 78) ได้ศึกษา จริยธรรมของเยาวชนไทย พบว่า การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก และอิทธิพลของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลนี้ มีความคงทนไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและใช้เหตุผลมากมีความสัมพันธ์กับจริยธรรมที่เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงของผู้ถูกศึกษาทุกระดับอายุ ส่วนการถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมาก และลงโทษทางจิตมากกว่าทางกายนั้น สัมพันธ์กับการมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงของวัยให้ศึกษา การอบรมเลี้ยงดูทั้งส่วนแม่เป็นลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งในการศึกษายังพบว่า ถ้าบิดามารดาในครอบครัวฐานะยากจนมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแล้ว จะช่วยให้ลูกมีจริยธรรมสูงอย่างแน่นอน ส่วนการเลี้ยงดูแบบควบคุมกัน ก็จำเป็นสำหรับครอบครัวประเภทนี้มากกว่าปล่อยปละละเลยลูกของตน

ในการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2520 : 24) ยังได้พบว่า เด็กและวัยรุ่นที่ได้รับความรักจากทารุณเลี้ยงดูมาก มีลักษณะความรับผิดชอบ วิถีทางสังคม และความเอื้อเฟื้อสูงกว่าเด็กที่ได้รับความรักน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hofman (Hofman, 1970 : 291) ที่รวบรวมไว้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูแบบรักกับลักษณะเชิงจริยธรรม 4 ประการ คือ การยึดหลักภายในตนเอง การมีความรู้สึกผิด การต้านทานสิ่งชั่วร้ายใจและการยอมรับสภาพผิด พบว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบได้รับความรักมาก กล่าวคือ ผู้เลี้ยงดูรัก เข้าใจให้การสนับสนุนและให้ความสำคัญแก่เด็ก พยายามอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้เด็กฟังใช้การลงโทษให้เจ็บกายแต่ไม่แค้น และพยายามให้เหตุผลในการบังคับเด็กเสมอ เด็กประเภทนี้ทั้งชายและหญิงที่มีอายุ 4-13 ปี จะเป็นเด็กที่มีลักษณะเชิงจริยธรรมทั้ง 4 ประการดังกล่าว สูงกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบได้รับความรักน้อย

เบคเคอร์ (Becker, 1964 : 191-192) ได้วิจัยพบว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก จะมีลักษณะ เชื้อพันธุสภาพ เอื้อเฟื้อ แต่มีลักษณะช้อย เก็บตัว ใจน้อย และชอบพึ่งพาผู้ใหญ่

ส่วนเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อย จะไม่เอื้อเพื่อ ไม่มีความรับผิดชอบ และขาดสมาธิ จากการ
ประมวลผลการวิจัยต่าง ๆ ในประเทศไทยในเรื่องนี้ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน
พันธุมนาวิน, 2520 : 25) พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก จะมีลักษณะเอื้อเพื่อ
ส่วนเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยนั้นจะมีวินัยทางสังคมและมีกิจวัตรของตนเองสูงกว่าเด็ก
ที่ถูกควบคุมมาอย่างเข้มงวด

การวิจัยหลายเรื่องแสดงผลสอดคล้องกันว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลเป็นเด็กที่ไม่
ก้าวร้าว รู้จักรับผิดชอบชั่วดี รู้สิทธิรขงยเมื่อทำผิด (Walters & Parke, 1976 : 207-217)
ส่วนเด็กที่เป็นผู้วางกฎเกณฑ์ สอดคล้องมาจากครอบครัวที่ไม่ใช้เหตุผลในการอบรมเด็ก และขาด
การคงเส้นคงวาในการลงโทษ หรือให้รางวัลเด็กด้วย

ในการวิจัยนี้จะได้ให้การศึกษาว่า เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมทางจริยธรรมจากพ่อ
แม่ในเรื่องใด มากน้อยเพียงไร และเยาวชนคาดหวังจะให้พ่อแม่มีบทบาทสั่งสอนอบรมจริยธรรม
เรื่องใด มากน้อยเพียงไร

2. ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว

วิลสัน (Wilson, 1972 : 129) กล่าวว่า ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่น ๆ ในครอบ-
ครัวเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมให้แก่เด็กได้เช่นเดียวกัน โดยปกติ
เด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ด้วยการสังเกต และเลียนแบบมากกว่าที่จะได้จากการ
ฟังคำสั่งของผู้ใหญ่โดยตรง ฟอนทานา (Fontana, 1977 : 130) บอกว่า ถ้าผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มี
บุคลิกลักษณะเด่น เป็นที่ยกย่องบูชาแก่เด็กมากเท่าไร เด็กก็มีแนวโน้มว่าจะเลียนแบบพฤติกรรมของ
ผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น มีงานวิจัยอยู่หลายชิ้นของ แบนดูรา (กิริติ ศรีวิเชียร, 2524 : 11 ;
อ้างอิง Bandura, 1973) ที่แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เห็นความก้าวร้าวของผู้ใหญ่อยู่เป็นประจำ
มีแนวโน้มว่าจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเด็กที่ไม่เคยเห็น และหากเด็กได้พบว่า พฤติกรรม
ก้าวร้าวของเขานั้นเป็นผลทำให้เขาได้รับสิ่งที่เขาต้องการด้วยแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวนั้นจะค่อย ๆ
กลายเป็นบุคลิภาพของเขาในที่สุด อย่างไรก็ตามเด็กบางคนก็เลียนแบบพฤติกรรมคนอื่นได้ง่าย
บางคนเลียนแบบได้ยาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของเด็กแต่ละคน จากคัมป์แซค และวอลเตอร์
(Jakubczak and Walters, 1959 : 131) พบว่า เด็กที่มีลักษณะชอบพึ่งพาผู้อื่น มีแนวโน้ม

ว่าจะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่นให้สูงกว่าเด็กที่มีลักษณะเป็นเอกเทศ (Independent) และเด็กที่ขี้อาย หรือวิพากษ์วิจารณ์จะมีพฤติกรรมหว่านล้อมมากกว่าเด็กที่มีความมั่นคงและเชื่อมั่นในตัวเอง

3. เพื่อน ๆ

เพื่อน ๆ ของเด็กเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางจริยธรรมบางอย่าง ให้เด็กรับรู้ รับไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมคล้ายตามเพื่อน ๆ ได้ โดยเฉพาะในวัยอนุบาลการกระทำอะไรตามเพื่อนจะเพิ่มโทษที่สุด เพียเจต์ (กิริตี ศรีวิเชียร, 2524 : 11) , อ้างอิง Piaget บอกว่า การเรียนรู้เชิงจริยธรรมของเด็กมีขึ้นมาจากเพื่อน ๆ เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่ยังได้มาจาก การกระทำกิจกรรมร่วมกัน การเข้าใจกันและกันในระหว่างเด็ก ๆ ด้วยตนเองอีกด้วย ซึ่งเพื่อน ๆ ทั้งกลุ่มนี้ รวมทั้งเพื่อนนอกโรงเรียนและเพื่อนในโรงเรียนด้วย

เลอเฟอจี และวิลโลชิน (ดวงเดือน พันธุมนาน, 2520 : 53 ; อ้างอิง Piaget) LeFurgy & Wiloshin, 1969) ได้โดยเด็กชายและหญิง ได้รับฟังเหตุผลของเพื่อน ๆ ผู้แสดงเหตุผลสูงหรือต่ำกว่าระดับจริยธรรมของวัยอนุบาลหนึ่งชั้น ผลปรากฏว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลรุนแรงมาก สามารถทำให้เกิดการเพิ่มหรือลด ชั้นการพิจารณาทางจริยธรรมได้ และการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลคงทน วัตถุประสงค์หลังจากการฝึก 100 วัน แต่การเปลี่ยนจริยธรรมเป็นชั้นที่สูงขึ้นกว่าเดิมมีผลคงทนมากกว่าการเปลี่ยนจริยธรรมเป็นชั้นที่ต่ำกว่าเดิม

4. โรงเรียนหรือสถานการศึกษา

โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารและการใช้การบริหารต่าง ๆ ในสถานศึกษา การเป็นตัวอย่างอันดีงามของครู อาจารย์ การเรียนการสอนตามหลักสูตร การเริ่มการสอนวิชาที่เกี่ยวกับจริยธรรม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา

ชาลีอง วุฒิมัทธ์ (ชาลีอง วุฒิมัทธ์, 2524 : 77-83) กล่าวว่า หลักการพัฒนาจริยธรรมของสถานศึกษามี 4 ประการคือ

1) การพัฒนาทั้งระบบ คือ ทั้งระบบการศึกษา ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การสอนวิชาศีลธรรมในหลักสูตรในห้องเรียนอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ จะต้องมีการดูแลแนะนำเอาใจใส่ให้นักเรียนภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนด้วย

2) การป้องกันดีกว่าแก้ไข จริยศึกษามีได้หมายถึงแต่เพียงการสอนหลักศีลธรรม จรรยาแต่อย่างเดียว แต่หมายถึงการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เรื่องคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาบุคลิกที่ดียิ่ง การสร้างเจตคติและพฤติกรรมที่มีคุณค่าของบุคคลด้วย

3) การส่งเสริมคุณลักษณะที่ดียิ่งและห้ามปรามแก้ไขลักษณะที่ไม่พึงประสงค์

4) ครู อาจารย์ และผู้ใหญ่ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ครูอาจารย์ต้องถือหลักว่าสอนอย่างไร ตนต้องปฏิบัติอย่างนั้นด้วย ทั้งในการสอนจริยศึกษาและความเป็นอยู่ปกติของครู ต้องเป็นไปตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่อบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษา การพัฒนาจริยศึกษาจึงจะเป็นผล ครูอาจารย์จะถือว่าสิ่งนี้ครูทำให้ นักเรียนทำไม่ได้ทำให้ไม่ได้ เพราะนักเรียนจะเกิดความคิดว่าเรื่องของศีลธรรมที่ครูสอนนั้นเป็นเรื่องหน้าไหว้หลังหลอก

สำหรับวิทยุที่มีจริยธรรมอยู่ในระดับคำ เป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือครูที่จะต้องยกย่องจริยธรรมของเขา เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม, 2527 : 88-90) กล่าวไว้

1) การยกย่องจริยธรรมของวิทยุที่มีจริยธรรมอยู่ในระดับคำนั้น ให้มีระดับจริยธรรมที่สูงขึ้น ในเรื่องความรู้เชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นหน้าที่ของครู เพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ในสภาพที่จะปฏิบัติหน้าที่นี้ได้ดีที่สุด และโรงเรียนเป็นสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่สุดในการยกย่องนี้ โดยการฝึกฝนให้วิทยุที่ใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมระดับสูงกว่าที่ตนมีอยู่ มีการเสนอตัวแบบที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่เหนือกว่า เมื่อเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นแล้ว จริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 3 ด้านก็จะสูงขึ้นด้วย

2) การยกย่องจริยธรรมของวิทยุที่มีจริยธรรมอยู่ในระดับคำ ให้มีระดับจริยธรรมที่สูงขึ้นให้ ด้วยการปลูกฝังคุณลักษณะที่เอื้อต่อจริยธรรม เช่น การมุ่งอนาคต ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร ความสามารถในการแก้ปัญหา ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะ 4 ประการแรกนั้น หากเกิดในตัวของผู้ใดแล้ว ก็จะช่วยให้ผู้นั้นเป็นผู้มีจริยธรรมและความเป็นผู้มี

จริยธรรมที่จะคงไม่สูญสลายง่าย ๆ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในสภาพแวดล้อมอย่างไรก็ตาม ซึ่งโรงเรียนหรือครู อาจปลูกฝังคุณลักษณะสำคัญดังกล่าวนี้ได้ โดยการจัดการศึกษาอบรมในโรงเรียนให้เป็นแบบที่มีเหตุผล ด้วยครูเน้นเหตุและผลของการกระทำ ได้แก่ การฝึกหัดให้นักเรียนคือวัยรุ่นได้พิจารณาถึงผลของกากระทำที่ดี คือ คุ้มค่าจกระทำให้ส่งผลดี รวมถึงการมอง ไปถึงอนาคตด้วย ได้แก่ การวางแผนในอนาคต และการฝึกหัดวัยรุ่นให้วางแผนการทำงาน และศึกษาคะเนผลของการทำงานผ่านผลด้วย นอกจากนี้ครูยังต้องใช้วิธีการศึกษาอบรมแบบรักสมิถุน กล่าวคือ แสดงให้วัยรุ่นที่มิชอบเห็นว่าตนมีความรักห่วงใยต่อวัยรุ่น และให้ความเอาใจใส่วัยรุ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้แล้ว ครูยังต้องคอยแนะนำการควบคุมกลุ่มวัยรุ่นที่มีปัญหา โดยให้มีอิสระภาพบ้างพอสมควร และได้เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างพอสมควร การลงโทษควรทำโดยการพูดคุยให้สำนึกผิดหรือใช้ถ้อยคำ โทษที่นอบน้อม เช่น การไม่ยอมรับของกลุ่มมากกว่าอย่างอื่น

ในการวิจัยครั้งนี้ จะให้ทางการศึกษาว่าวัยรุ่นได้รับการส่งเสริมอบรมทางจริยธรรม จากครูในเรื่องใดมากที่สุดหรือมีน้อยเพียงไร และเขาหวังจะให้ครูให้มีการส่งเสริมอบรมจริยธรรมเรื่องใดบ้างมากที่สุดหรือมีน้อยเพียงไร ซึ่งจะทำให้ทราบบทบาทของครูต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตที่อาจจรรวไว้ควรมีเหมาะสมมากที่สุดเพียงใด

5. พระสงฆ์หรือผู้นำทางคุณธรรมและจริยธรรม

พระสงฆ์หรือผู้นำทางคุณธรรมและจริยธรรม ในหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอ หรือท้องถื่นที่เด็กหรือนักเรียนอยู่นั้น เป็นผู้เคารพนับถือของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น และให้มอบให้เป็นผู้สอนสั่งสอนด้านจริยธรรมแก่ประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การปฏิบัติปฏิบัติชอบของพระสงฆ์และหรือผู้นำทางศาสนา ในท้องถื่นจะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กหรือนักเรียน

นักศึกษาในท้องถื่นด้วย
 กิรติ ศรีวิเชียร (กิรติ ศรีวิเชียร, 2524 : 13) กล่าวว่า แต่เดิมวัดในอดีตที่วัดยังเป็นศูนย์กลางการศึกษาเล่าเรียนอยู่นั้น พระสงฆ์ได้เป็นผู้ที่มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนจริยธรรมให้แก่กุศบุตร เป็นอย่างมาก แต่ภายหลังจากที่รัฐได้แยกการศึกษาสำหรับเยาวชนออกจากวัดไปจัดเองตามแบบตะวันตกในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา บทบาทของพระสงฆ์ในด้านดังกล่าวจะลดน้อยลงไปมา ดังจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ แม้จะมีโรงเรียนอยู่เป็นจำนวนมากที่ตั้งอยู่ในเขตของวัด

แต่ทว่าสายโรงเรียนก็ไม่เคยอาราธนาพระสงฆ์ไปอบรมสั่งสอนศีลธรรมจริยธรรมแก่ที่โรงเรียนแต่ประการใด จะมีอยู่บ้างก็เป็นเพียงครั้งคราวที่เป็นวันสำคัญ ๆ เท่านั้น และโรงเรียนที่กระทำเช่นนี้ก็มิค่อยเต็มที่

อำนาจ ทะพิงค์แก และชยันต์ วรธนะภูติ (อำนาจ ทะพิงค์แก และชยันต์ วรธนะภูติ, 2522 : 195) ชี้ให้เห็นว่า ในกรณีของสถาบันหลวงศาสนา จะเห็นได้ว่าเป็นสถานที่ที่รับผิดชอบโดยตรงในการปลูกฝังจริยธรรมในสังคมบางสังคม สถาบันนี้มีอิทธิพลในการควบคุมให้คนปฏิบัติตามแบบแผนจริยธรรม โดยมีหลวงพ่อช่วย ในบางสังคมถึงแม้ว่าสถาบันนี้จะมีควบคุมกันใกล้ชิดกับคนในสังคมตั้งแต่เกิดจนตาย แต่ทำให้มีอิทธิพลในการปลูกฝังจริยธรรมเท่าที่ควร ปล่อยให้ไปตามความสมัครใจ ของสมาชิกในสังคมนั้น นั่นคือถ้าสมาชิกของสังคมไม่เข้าวัดฟังเทศน์หรือไม่มาโรงเรียน การปลูกฝังค่านิยมจริยธรรมโดยผ่านสถาบันนั้นก็ไม่ได้เกิดขึ้น ลักษณะนี้แตกต่างไปจากการปลูกฝังจริยธรรมในครอบครัว และในโรงเรียน ซึ่งทุกคนไม่ว่าจะหลีกเลี่ยงได้

พุทธศาสนิกชนจำนวนมากให้ความสนใจและห่วงใยพระพุทธศาสนาอย่างยิ่ง ต้องการใช้พระภิกษุสงฆ์สนองความห่วงใยในหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งเรื่องหนึ่งในหลาย ๆ เรื่องนั้นมิใช่ (นำทรัพย์ จันทน์หอม, 2527 : 97) ห่วงการให้พระภิกษุสงฆ์ เฝ้ารักสั่งสอนอบรมศีลธรรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และประชาชน

นำทรัพย์ จันทน์หอม (นำทรัพย์ จันทน์หอม, 2527 : 95) ได้วิจัยบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนนั้น พระสงฆ์ควรจะให้ยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ มาเป็นตัวอย่างประกอบและควรจะทำเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัยได้อย่างเต็มที่

ทางศาสนาอิสลาม เจตนารมณ์ของศาสนาอิสลามคือ การจัดระบบชีวิตให้บรรลุความสุข นักปราชญ์อิสลามท่านหนึ่งคือ อิมามมอฮาลี กล่าวว่า "วัตถุประสงค์ของบทบัญญัติศาสนาอิสลามที่มีต่อมนุษย์นั้น มีอยู่ 5 ประการ คือ 1) การรักษาศาสนา 2) การรักษาชีวิต 3) การรักษาสติปัญญา 4) การรักษาหงศ์สมบัติ และ 5) การรักษาทรัพย์สินสมบัติ และทุกสิ่งที่ทำให้มูลฐานเหล่านี้เสื่อมเสีย ถือเป็นภาระหน้าที่เสียหาย (สายสัมพันธ์, หน้า 2-3)

โรงเรียนที่มีพระสงฆ์มาช่วยสอนจริยธรรมแก่เด็กนักเรียน มีอยู่บ้างในโรงเรียนที่สังกัดคณะสงฆ์และโรงเรียนที่สังกัดคณะอื่น ๆ

อบาฆมุขที่เป็นข้อห้ามอย่างหนักคือ 1) การดื่มสุรา (สายสัมพันธ์. หน้า 26) เพราะสุรานั้นเป็นอันตรายต่อสติปัญญา ร่างกายและสังคมอย่างร้ายแรง เป็นมูลเหตุส่วนหนึ่งของโรคประสาทเรื้อรัง โรคตับแข็ง โรคลำไส้ และยังเป็นมูลเหตุของการเป็นอาชญากร เป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม 2) ห้ามขีนา (สนับ เพชรทองคำ, 2518 : 26-27) คือการร่วมประเวณี โดยผู้กระทำนั้นยังมีได้ทำการสมรสอย่างถูกต้อง (ส.วงศ์เสงี่ยม. 2513 : 10) เป็นการกระทำที่ชั่วร้ายไม่รักษาพงศ์พันธุ์ และการสืบตระกูลที่ดี

"ไว้ศรัทธาชนทั้งถ้าย แท้จริง สุรา, การพนัน การเชือดชูชายันต์ และการเสียดหายเป็นสิ่งโสภณ เบื้องานของมารร้าย จะนั้นจงหลีกห่างจากมัน..." (อิมรอม มะกุตี, ม.ป.ป. : 8) จากคัมภีร์กูรอาณ 5:90-91 คัมภีร์กูรอาณคือบัญญัติของพระเจ้าที่เป็นเจ้าที่ประทานมายังศาสนคมุขัมหมัด เพื่อสั่งสอนมวลมนุษยชาติ ซึ่งตอนหนึ่งชี้ถึงห้ามการพนันด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาบทบาทของทั้งพระสงฆ์และไต่ครุต่อการสั่งสอนอบรมเยาวชนจริง และความคาดหวังจะให้สั่งสอนอบรมแก่เยาวชนในด้านจริยธรรมว่ามีมากน้อยต่างกันเพียงไร ซึ่งจะทำให้ทราบสภาพการสั่งสอนอบรมจริยธรรมที่พระสงฆ์และไต่ครุรับผิดชอบอยู่ และหวังจะให้รับผิดชอบต่อไปในอนาคต

6. สื่อมวลชน

สื่อมวลชนทุกรูปแบบมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ตลอดจนรูปแบบของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนไปถึง ภาพยนตร์ บทเพลง หนังสืออ่าน เป็นทั้งเครื่องปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนทุกวัย และในขณะเดียวกัน ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่ได้รับความสนใจในด้านนี้ จะช่วยปลูกฝังความมีจริยธรรมที่ดีแก่เด็กและเยาวชนแล้ว ยิ่งอาจเป็นเครื่องทำลายหรือขวางกั้นการปลูกฝังหล่อหลอมให้แก่เด็กนักเรียน นักศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่งดงามไว้ด้วย (ชาลีอง วุฒิสันทร, 2514 : 77)

ดวงใจ ตั้งสง่า (ดวงใจ ตั้งสง่า, 2522 : 6) ได้ชี้ให้เห็นว่า แม้ในปัจจุบันเราจะยังไม่สามารถหาข้อสรุปถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อเด็ก แต่ก็มีผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ครู ผู้ปกครอง และแม้แต่เด็กและเยาวชนบางคนได้แสดงข้อสังเกตและข้อคิดเห็นในเรื่องนี้เอา

ไว้บ้าง พอที่จะยืนยันได้ว่า สื่อมวลชนในปัจจุบันจะต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสร้างการเรียนรู้
ปลูกฝังความประพฤติหล่อหลอมและชักเงาอนุนิสัยของเด็ก

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

1. เยาวชนชายและหญิงมีจริยธรรมแตกต่างกัน
2. เยาวชนที่มีภูมิลำเนาต่างถิ่นมีจริยธรรมพอ ๆ กัน
3. เยาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มีจริยธรรมสูงกว่าเยาวชนที่อยู่ในเขต
เทศบาลและสุขาภิบาล
4. บทบาทของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน ความที่
ปฏิบัติอยู่จริง แตกต่างกันกับที่คาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมในอนาคต
5. จริยธรรมที่เยาวชนได้รับการปลูกฝังจริงจากพ่อแม่ หรือครู หรือพระสงฆ์ และโต๊ะครู
มีความเข้มข้นแตกต่างกันในแต่ละหัวข้อจริยธรรม
6. จริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้พ่อแม่ หรือครู หรือพระสงฆ์ และโต๊ะครูสั่งสอน
อบรมมีความเข้มข้นแตกต่างกันในแต่ละหัวข้อจริยธรรม
7. บทบาทของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน
แตกต่างกันทั้งที่ปฏิบัติอยู่จริงและที่คาดหวังจะให้ปฏิบัติในอนาคต
8. การปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนเป็นผลจากการได้รับอิทธิพลของ พ่อแม่ ครู
พระสงฆ์ และโต๊ะครูแตกต่างกัน

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้มีการสร้างแบบวัดตัวแปรต่าง ๆ เก็บข้อมูลโดยนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 และนักศึกษาโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม ระดับ 4, 5 และ 6 ทั้งหมดอายุประมาณ 14 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งในส่วนนี้จะกล่าวถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประชากร ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีเก็บรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนและนักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าในจังหวัดยะลาและจังหวัดปัตตานี โดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้

1. เลือกตัวอย่างตามประสงค์ (Purposive Sampling) โดยเจาะจงเอานักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนต่อไปนี้

1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

1.3 นักเรียนระดับ 4, 5 และ 6 โรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม ชื่อโรงเรียน พัฒนวิทยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

1.4 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

2. สุ่มเอานักเรียนห้องใดห้องหนึ่ง ด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2 ห้องเรียน และของนักเรียนโรงเรียน คณะราษฎรบำรุง 2 ห้องเรียน ส่วนนักเรียนโรงเรียนพัฒนวิทยา และนักศึกษายุ่งใหญ่ระดับ 5 ของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลาเอาแห่งละ 1 ห้องเรียน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 126 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของเยาวชน 126 คน จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	70	55.556
หญิง	56	44.444
ศาสนา		
พุทธ	59	46.825
อิสลาม	67	53.175
ถิ่นที่อยู่อาศัย		
อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	79	62.698
อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	47	37.302

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ มีตัวแปรที่ห้องวัด 5 ประเภทด้วยกันคือ

1. ตัวแปรด้านภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง หรือข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่จริงทางด้านจริยธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ตัวแปรเกี่ยวกับการได้รับการสั่งสอนอบรมทางจริยธรรมมาจริงจากพ่อแม่ ครู

พระสงฆ์ และ/หรือโต๊ะครู

4. ตัวแปรเกี่ยวกับการสั่งสอนอบรมทางจริยธรรมที่ต้องการหรือที่คาดหวังจาก พ่อแม่

ครู พระสงฆ์ และ/หรือโต๊ะครู

5. ตัวแปรเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน

การดำเนินการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษา ค้นคว้า เรื่องราวที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ บทความ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามมี 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริง

ประกอบด้วย ชื่อกระทงแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ช่วง ตามลักษณะของไลเกิร์ต (Likert Scale) จาก "ทำประจำ" ถึง "ไม่ทำเลย" จำนวน 44 ข้อ ชื่อกระทงเหล่านี้เกี่ยวข้องกับ

(1) การเสกของมีมนเมาและสิ่งเสกศักดิ์ให้โทษ

(2) การเสกการพนัน

(3) การละเมิดทางเพศ

(4) ความขยันหมั่นเพียร

(5) ความซื่อสัตย์สุจริต

(6) ความระเบียบวินัย

(7) การประหยัด

(8) การเสียสละ

(9) ความเมตตากรุณา

คะแนนที่กำหนดให้กับชื่อกระทง เป็นมาตราส่วนประมาณค่าให้ตอบพฤติกรรมที่กำหนดให้ไว้ว่า ผู้ตอบได้กระทำอย่างนั้นหรือไม่เพียงใด ถ้าเป็นพฤติกรรมในทางดีเป็นพึงปรารถนา ให้ 4 - 0 ถ้าเป็นพฤติกรรมในทางไม่ดีไม่เป็นพึงปรารถนา ให้ 0 - 4 ดังนี้

พฤติกรรมที่ทำ	ดี	ไม่ดี
ทำประจำ	4	0
ทำมาก	3	1
ทำปานกลาง	2	2
ทำน้อย	1	3
ไม่ทำเลย	0	4

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสั่งสอนอบรมทางจริยธรรมจริง จากพ่อแม่ ครู และพระสงฆ์ หรือโต๊ะครู ประกอบไปด้วยข้อระหวงแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามลักษณะของมาตราไลเกิร์ต (Likert Scale) ชนิด 5 ช่วง จาก 4-0 ข้อระหวงเหล่านั้นมี 9 ประการดัง ตอนที่ 2

คะแนนที่กำหนดให้กับข้อระหวงเป็นมาตราส่วนประมาณค่าให้ผู้ตอบเขียนเลข 4-0 ตามความเป็นจริงว่า จริยธรรมเรื่องนั้น ๆ เขาได้รับการสั่งสอนอบรมมาจากใคร มากน้อย เพียงใด ดังนี้

ถ้าได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นจากผู้นั้น <u>มากที่สุด</u>	ให้เขียน 4
ถ้าได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นจากผู้นั้น <u>มาก</u>	ให้เขียน 3
ถ้าได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นจากผู้นั้น <u>ปานกลาง</u>	ให้เขียน 2
ถ้าได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นจากผู้นั้น <u>น้อย</u>	ให้เขียน 1
ถ้า <u>ไม่</u> ได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นจากผู้นั้น <u>เลย</u>	ให้เขียน 0

ตอนที่ 4 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมที่ห้องการหรือที่คาคทวังในอนาคตว่าจะให้ พ่อแม่ ครู และพระสงฆ์ หรือโต๊ะครู ประกอบไปด้วยข้อระหวงแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามลักษณะของมาตราไลเกิร์ต ชนิด 5 ช่วง จาก 4-0 ข้อระหวงเหล่านั้นมี 9 ประการเช่นกัน

คะแนนที่กำหนดให้กับข้อระหวงเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ให้ผู้ตอบเขียนเลข 4-0 ตามความห้องการหรือความคาคทวังว่า จริยธรรมเรื่องนั้นเขาห้องการหรือหวังจะให้ใครสั่งสอนอบรมแก่เด็กและเยาวชนมาชมน้อยเพียงไร ดังนี้

ถ้าห้องการให้ผู้นั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้น <u>มากที่สุด</u>	ให้เขียน 4
ถ้าห้องการให้ผู้นั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้น <u>มาก</u>	ให้เขียน 3
ถ้าห้องการให้ผู้นั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้น <u>ปานกลาง</u>	ให้เขียน 2
ถ้าห้องการให้ผู้นั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้น <u>น้อย</u>	ให้เขียน 1
ถ้า <u>ไม่</u> ห้องการให้ผู้นั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้น <u>เลย</u>	ให้เขียน 0

ตอนที่ 5 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับบุคคลที่มีอิทธิพลทำให้มีการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน โดยให้เยาวชนตอบว่าเขาปฏิบัติจริยธรรมอยู่นั้น เป็นผลจากอิทธิพลของ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ หรือโต๊ะครู มากน้อยเพียงไร แบบสอบถามเป็นข้อกระทงแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามลักษณะของมาตราไลเกอร์ท ชนิด 5 ช่วง จาก 0-4 ข้อกระทงเหล่านั้นมี 9 ประการ เช่นกัน

คะแนนที่กำหนดให้กับข้อกระทงเป็นมาตราส่วนประมาณค่าให้ผู้ตอบเขียนเลข 0-4 ตามความต้องการลงในช่องของผู้ที่ทำให้เขาได้ปฏิบัติเช่นนั้นจริง ๆ ดังนี้

ใส่เลข 0 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น แต่ไม่ใช่เพราะบุคคลผู้นั้น

ใส่เลข 1 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือเชื่อ คำสั่งสอนของบุคคลนั้น หรือเลียนแบบการปฏิบัติของบุคคลนั้นบ้างแต่น้อย

ใส่เลข 2 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือเชื่อ คำสั่งสอนของบุคคลนั้น หรือเลียนแบบการปฏิบัติของบุคคลนั้น เพียงปานกลาง

ใส่เลข 3 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือเชื่อ คำสั่งสอนของบุคคลนั้น หรือเลียนแบบการปฏิบัติของบุคคลนั้นมาก

ใส่เลข 4 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือเชื่อ คำสั่งสอนของบุคคลนั้น หรือเลียนแบบการปฏิบัติของบุคคลนั้นมากที่สุด

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาริต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี จำนวน 20 คน

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแบบสอบถาม

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

ของแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 20 คน ด้วยสูตรของครอนบาค (Cronbach, 1974 : 161) คือ

$$L_k = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_{x_i}^2}{s_{x_t}^2} \right)$$

เมื่อ

L_k

แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$\sum s_{x_i}^2$

แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ

$s_{x_t}^2$

แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

k

แทน จำนวนข้อของแบบประเมิน

หาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละเรื่องทั้งรายละเอียดอีกในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละเรื่อง

สิ่งที่สอบถาม	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
พฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่จริง	0.88
การได้รับการสั่งสอนอบรมทางจริยธรรมจริง	
จากพ่อแม่	0.91
จากครู	0.87
จากพระสงฆ์และเณร	0.98
การสั่งสอนอบรมทางจริยธรรมที่ห้องการหรือคاعات	
จากพ่อแม่	0.93
จากครู	0.93
จากพระสงฆ์และเณร	0.96
บุคคลที่มีอิทธิพลทำให้มีการปฏิบัติจริยธรรม	
จากพ่อแม่	0.90
จากครู	0.88
จากพระสงฆ์	0.86
จากเณร	0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้เยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า เป็นผู้ตอบด้วยตนเอง จำนวน 132 คน แต่เมื่อตรวจสอบแล้วเป็นแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์ 6 ฉบับ จึงเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ 126 ฉบับ ระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่างเดือนมกราคม 2529

นำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาจัดทำข้อมูล โดยการรวบรวมคะแนนและหาค่าสถิติต่าง ๆ ด้านเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งเป็นการใช้โปรแกรมระบบ ULTRIX ภาษา PASCAL

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ หาค่าสถิติตามจุดประสงค์ของการวิจัย และลักษณะของข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

จุดประสงค์ของการวิจัย	ลักษณะข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษา		
1.1 สภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 2	- หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1.2 สภาพจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 3	- แปลความหมายตามเกณฑ์สัมบูรณ์
1.3 สภาพจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 4	
1.4 อิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครูที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 5	
2. เพื่อเปรียบเทียบ		
2.1 จริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างหัวแปรที่เป็นเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 2	- หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
2.2 จริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงกับที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4	(t-test) ของกลุ่มที่ไม่ขึ้นต่อกัน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการวิจัย	ลักษณะข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
<p>พระสงฆ์ และ/หรือโตะครู จำแนกตามตัวแปรที่เป็นเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัยและรวมทั้งหมด โดยไม่แยกตามตัวแปร</p> <p>2.3 อิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนทั้งในระหว่างเพศ ระหว่างศาสนา และระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัยของเยาวชน</p>	<p>- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 5</p>	<p>(Independent Groups) ในกรณี 2.1 และ 2.3 และของกลุ่มที่ชนต่อกัน (Dependent Groups) ในกรณี 2.2</p>
<p>3. เพื่อเปรียบเทียบ</p>		
<p>3.1 พฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างจริยธรรม 9 ประการ จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย</p>	<p>- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 2</p>	<p>- วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบตัวประกอบเดียว (One-way ANOVA) แล้วตามด้วยการทดสอบตัวแปร</p>
<p>3.2 จริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบันพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู</p>	<p>- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 3</p>	<p>พหุคูณแบบเซฟเฟ (Seheffe) ถ้าหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์ของการวิจัย	ลักษณะข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
3.3 จริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบันพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และไต่้ครู	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 4	
3.4 จริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่้ครู	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 3	
3.5 จริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่างจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่้ครู	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 4	
3.6 อิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่้ครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในแต่ละพฤติกรรมจริยธรรม	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 5	
3.7 อิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และไต่้ครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย	- คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 5	

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลสภาพจริยธรรม

ในการวิจัยนี้ใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) แปลผลค่าเฉลี่ยที่ได้จากการตอบของกลุ่มตัวอย่างประชากรในแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 2 สภาพจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริง ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงใดก็แปลได้ตามความหมายของช่วงนั้น ดังนี้

3.51 - 4.00	ดีมาก
2.51 - 3.50	ดี
1.51 - 2.50	ปานกลาง หรือพอใช้ได้
0.51 - 1.50	เลว หรือไม่ดี
0.00 - 0.50	เลวมาก หรือไม่ดีเลย

2. ตอนที่ 3 จริยธรรมที่ได้รับการสั่งสอนอบรมจริง และ ตอนที่ 4 จริยธรรมที่คาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรม ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงใดก็แปลได้ตามความหมายของช่วงนั้น ดังนี้

3.51 - 4.00	มากที่สุด
2.51 - 3.50	มาก
1.51 - 2.50	ปานกลาง
0.51 - 1.50	น้อย
0.00 - 0.50	น้อยที่สุด

3. ตอนที่ 5 บุคคลที่มีอิทธิพลให้มีการปฏิบัติจริยธรรม ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงใด ก็แปลได้ตามความหมายของช่วงนั้น ดังนี้

3.51 - 4.00	มากที่สุด
2.51 - 3.50	มาก
1.51 - 2.50	ปานกลาง
0.51 - 1.00	น้อย
0.00 - 0.50	ไม่มีอิทธิพลเลย

สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สูตรการหาค่าเฉลี่ย คือ (Ferguson. 1976 : 48)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
	ΣX	แทน คะแนนรวมทั้งหมด
	N	แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. สูตรการหาค่า t แบบ Independent Samples และ $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ คือ

(Ferguson. 1976 : 165-170)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	\bar{X}_1 และ \bar{X}_2	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ
	s_1^2 และ s_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ
	n_1 และ n_2	แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

3. สูตรการหาค่า t แบบ Dependent Samples

$$t = \frac{\Sigma D}{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{(n-1)}}$$

(ประกอบ กรรณสูตร. 2525 : 100)

เมื่อ	D	แทน ผลต่างระหว่างคะแนนที่สัมพันธ์กันแต่ละคู่
	N	แทน จำนวนคู่ของคะแนน
	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$$df = N-1$$

4. สูตรในการคำนวณ One-way ANOVA ใช้การวิเคราะห์หังการวางสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังนี้ (ประกอบ กรรณสูตร. 2525 : 197)

ตารางที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน Source of Variation	ระดับความอิสระ df	ผลบวกของ $(x - \bar{x})^2$ SS	ความแปรปรวน $MS = SS/df$	F
ระหว่างกลุ่ม (between groups)	$K - 1$	SS_b	$MS_b = SS_b/K-1$	
ภายในกลุ่ม (within groups) หรือ ความคลาดเคลื่อน (error)	$(N-1)-(K-1)$ $= (N-k)$	$SS_w = SS_t - SS_b$	$MS_w = SS_w/N-k$	$F = \frac{MS_b}{MS_w}$
รวมทั้งหมด (total)	$N - 1$	SS_t		

$$SS_t = \sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{N}$$

$$SS_b = \frac{(\sum x_1)^2}{n_1} + \frac{(\sum x_2)^2}{n_2} + \frac{(\sum x_3)^2}{n_3} + \dots + \frac{(\sum x)^2}{N}$$

$$SS_w = SS_t - SS_b$$

(Garrett and Woodworth. 1966 : 282-283)

เมื่อ	SS	แทน ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)
	K	แทน จำนวนกลุ่ม
	B	แทน ระหว่างกลุ่ม
	w	แทน ภายในกลุ่ม
	t	แทน ของทั้งหมด
	N	แทน จำนวนคนทั้งหมด
	MS	แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square)
	F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน f - distribution
	X	แทน คะแนนแต่ละตัวภายในกลุ่ม
	n	แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

5. สูตรในการทดสอบอัตราส่วน F โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé Test for All Possible comparison) หาค่าความแตกต่างวิกฤติ (ประคอง กรรณสูตร. 2525 : 199)

$$d = \frac{2(k-1) (\text{tabled } F) (MS_w)}{n}$$

เมื่อ	d	แทน ค่าความแตกต่างวิกฤติ (Critical difference)
	k	แทน จำนวนกลุ่ม
	n	แทน จำนวนคนในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

tabled F แทน ค่า F จากตารางอัตราส่วน F ณ ระดับความมีนัยสำคัญที่

กำหนดขึ้นแห่งความเป็นอิสระ (k-1), (N-k)

MS_w

แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่มหรือความแปรปรวนคลาดเคลื่อน

ค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเฉลี่ยรวมของทุกกลุ่มตัวอย่าง

ผลรวมของผลกำลังสอง

ผลรวมของผลกำลังสองภายในกลุ่ม

ผลรวมของผลกำลังสองระหว่างกลุ่ม

ผลรวมของผลกำลังสองคลาดเคลื่อน

ผลรวมของผลกำลังสองทั้งหมด

ผลรวมของผลกำลังสองของค่าเฉลี่ย

ผลรวมของผลกำลังสองของค่าเฉลี่ยรวม

ผลรวมของผลกำลังสองของค่าเฉลี่ยกลุ่ม

ผลรวมของผลกำลังสองของค่าเฉลี่ยรวม

ค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเฉลี่ยรวมของทุกกลุ่มตัวอย่าง

ผลรวมของผลกำลังสอง

ผลรวมของผลกำลังสองภายในกลุ่ม

ผลรวมของผลกำลังสองระหว่างกลุ่ม

ผลรวมของผลกำลังสองคลาดเคลื่อน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ของ

การวิจัย 14 ประการคือ

1. สภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน
2. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างตัวแปรที่เป็นเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างจริยธรรม ทั้ง 9 ประการ จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย
4. สภาพจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง จากพ่อแม่ ครู และพระสงฆ์ และโต๊ะครู
5. สภาพจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
6. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ดับที่เยาวชนคาดหวัง จะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และ/หรือโต๊ะครู จำแนกตามตัวแปรที่เป็น เพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย และรวมทั้งรวมกันโดยไม่แยกตามตัวแปร
7. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตาม สถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
8. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม ระหว่างจริยธรรม ทั้ง 9 ประการ จำแนกตาม สถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
9. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู
10. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่างจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู

11. อิทธิพลของ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโศกนาฏกรรม ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน

12. เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโศกนาฏกรรม ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ทั้งในระหว่างเพศ ระหว่างศาสนา และระหว่างถิ่นที่อยู่ของเยาวชน

13. เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโศกนาฏกรรม ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในแต่ละพฤติกรรมจริยธรรม

14. เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโศกนาฏกรรม ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ขอกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ ดังนี้

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน จำนวนคนในตัวอย่างกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ย
s	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
d	แทน ค่าความแตกต่างวิกฤต
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t (t-distribution)
k	แทน จำนวนกลุ่ม
df	แทน ค่าของขั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน ผลรวมของกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square)
MS _w	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่มหรือความแปรปรวนความคลาดเคลื่อน
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F (F-distribution)
table F	แทน ค่า F จากตารางอัตราส่วน F ณ ระดับความมีนัยสำคัญที่กำหนด ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (k-1) และ (N-k)
จริง	แทน จริยธรรมที่เยาวชนได้รับสิ่งสอนอบรมจริง
หวัง	แทน จริยธรรมที่เยาวชนหวังจะได้มีการสั่งสอนอบรม
ในเขต	แทน ถิ่นที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล
นอกเขต	แทน ถิ่นที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

เกณฑ์การรับหรือปฏิเสธผลการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร

ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้กำหนดการยอมรับหรือปฏิเสธผลการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรไว้อย่างต่ำที่สุดที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

การพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน ทั้งพฤติกรรมย่อยและรวมทั้ง 9 ด้าน โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์เป็นหลักในการพิจารณาค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน

พฤติกรรมจริยธรรม	จำนวน	\bar{x}	s	แปลผล
1. การเสกของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	126	3.92	0.32	ดีมาก
1) คีมีเหล้า เบียร์ หรือของมีนเมา	126	3.87	0.41	ดีมาก
2) สูบเฮโรอีน กัญชา สิ่งเสพติดให้โทษ หรือคอกกีนเนอร์	126	3.97	0.18	ดีมาก
2. การเล่นการพนัน	126	3.73	0.50	ดีมาก
3) เล่นไพ่ชนิดต่าง ๆ	126	3.69	0.51	ดีมาก
4) เล่นโป ไฮโล หรือการเล่นประเภททอดลูกเต๋า	126	3.89	0.32	ดีมาก
5) เล่นพนันชนสัตว์ หรือก๊อบลา	126	3.83	0.39	ดีมาก
6) เล่นหวย เบอร์ หรือ ลีตเคอร์รี่	126	3.54	0.62	ดีมาก
7) เล่นแชร์	126	3.66	0.55	ดีมาก
3. การล้วงละเมิดทางเพศ	126	3.80	0.66	ดีมาก
8) ร่วมเพศกับคนที่ไม่ใช่ภรรยา หรือสามีของตน	126	3.86	0.58	ดีมาก
9) จับต้องลูกอวัยวะเพศของเพศตรงข้ามที่ไม่ใช่ภรรยาหรือสามีของตนเพื่อสนองอารมณ์เพศ	126	3.79	0.66	ดีมาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรมจริยธรรม	จำนวน	\bar{x}	S	แปลผล
10) ผลลุลามเพศตรงข้ามที่ไม่ใช่ภรรยาหรือสามี ของคุณเพื่อสนองอารมณ์ทางเพศ	126	3.75	0.73	ดีมาก
4. ความขยันหมั่นเพียร	126	2.65	0.99	ดี
11) จะทำงานเมื่อมีอารมณ์อยากทำ และจะไม่ทำเมื่อ ไม่มีอารมณ์จะทำ	126	2.54	0.98	ดี
12) ผัดผ่อนการทำงาน เช่น อ้างว่า ยังมีเวลา ยัง เข้าเกินไป เย็นเกินไป ร้อนนัก หิวนัก อิ่มนัก เหนื่อยนัก หรือเสียงดังนัก	126	2.59	0.83	ดี
13) ทำงานด้วยความมานะบากบั่น และพยายามทำงาน นั้นให้ดีที่สุด	126	2.60	1.02	ดี
14) เมื่อลงมือทำงานใดก็ตั้งใจจนสำเร็จ ไม่ค้างค้ำ	126	2.72	0.93	ดี
15) เกียงหรือหลีก เลี่ยงงานของส่วนรวม	126	2.98	0.85	ดี
16) เลือกทำแต่งานที่สบายรายได้สูง	126	2.40	1.15	พอใช้
17) ทำงานทุกอย่างที่สุจริตไม่ว่ารายได้จะมากหรือน้อย	126	2.77	1.07	ดี
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	126	2.88	0.88	ดี
18) ทำอะไรตรงต่อเวลา	126	2.81	0.89	ดี
19) พูดอย่างไรไว้แล้วจะทำตามคำพูดนั้น	126	2.87	0.87	ดี
20) ทำหน้าที่การงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนอย่าง ขยันขันแข็ง	126	2.96	0.88	ดี
6. ความมีระเบียบวินัย	126	2.87	1.03	ดี
21) ปฏิบัติตามระเบียบ หรือตามที่กฎหมายกำหนด	126	3.11	0.79	ดี
22) ทิ้งกระดาษหรือขยะในที่ใส่ขยะ	126	2.82	1.05	ดี

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรมจริยธรรม	จำนวน	\bar{x}	s	แปลผล
23) หวังสิ่งของต่าง ๆ ไม่เลือกที่	126	3.03	0.81	ดี
24) ขับรถฝ่าไฟแดง	126	3.34	0.69	ดี
25) ดัดไฟแดงต้องการไปทางตรง แต่หยุดรถอยู่ในช่องทางเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา	126	3.35	0.79	ดี
26) ซ้ำมถนนตรงทางข้าม	126	2.52	1.12	ดี
27) ซีดรถเกาะกัน หรือพองกัน	126	2.87	1.06	ดี
28) จอดรถคู้ก้นกลางถนน	126	3.41	0.79	ดี
29) เข้าแถวซื้อข้าวซื้ออาหาร หรือซื้อของในที่ที่คนมาก	126	2.19	1.29	พอใช้
30) จัดและรักษาอาคารสถานที่ต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบ	126	2.49	0.99	พอใช้
31) รักษาความสะอาดของอาคารสถานที่ต่าง ๆ	126	2.46	0.96	พอใช้
7. การประหยัด	126	2.55	1.10	ดี
32) ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับฐานะ	126	3.09	0.90	ดี
33) ซ่อมแซมของเก่าให้ใช้ให้ใหม่	126	2.61	1.07	ดี
34) พยายามทำของใช้เองมากกว่าที่จะซื้อ	126	2.02	1.10	พอใช้
35) ซื้อหรือจ้างเขาทำของที่ต้องการ	126	2.47	1.04	พอใช้
8. การเสียสละ	126	2.53	1.03	ดี
36) ช่วยเหลืองานส่วนรวม	126	2.85	0.95	ดี
37) ช่วยเหลือผู้อื่นทำงานที่ไม่มีโทษ	126	2.74	0.95	ดี
38) สละทรัพย์สินเพื่อสาธารณกุศล	126	2.29	1.04	พอใช้
39) ให้ทรัพย์สินเงินทอง แก่ผู้ที่ขัดสนที่สมควรให้	126	2.24	1.04	พอใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรมจริยธรรม	จำนวน	\bar{X}	S	แปลผล
9. ความเมตตาการุณา	126	2.71	1.04	ดี
40) ทำให้คนหรือสัตว์เดือดร้อนด้วยวิธีการต่าง ๆ	126	3.16	0.80	ดี
41) ปลอบใจผู้อื่นเมื่อเขาได้รับความเดือดร้อนลำบาก	126	2.75	0.93	ดี
42) พுகจา แสดงท่าทางต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวล	126	2.89	0.93	ดี
43) แสดงวาจา ท่าทาง ด้วยความกริ้วโกรธ เคียดแค้น	126	2.85	0.84	ดี
44) ทำเป็นไม่สนใจหรือวางเฉยเมื่อผู้อื่นทำให้เราเดือดร้อน	126	1.92	1.20	พอใช้
รวมทั้งหมด	126	2.97	1.04	ดี

จากตารางที่ 5 พฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันโดยส่วนรวมอยู่ในสภาพที่ดี แต่ถ้าพิจารณาจริยธรรมแต่ละด้านปรากฏว่า เยาวชนมีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการเสียของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ การเล่นการพนัน และการล่วงละเมิดทางเพศ อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากคือเยาวชนส่วนมากไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งเป็นที่พอใจมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมอีก 6 ด้านอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นที่พอใจมาก

มีเพียงพฤติกรรมย่อยบางข้อของจริยธรรมบางด้านเท่านั้นที่อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งมีอยู่จำนวนน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างหัวแปร์ที่เป็นเพศศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

การเปรียบเทียบนี้ เพื่อให้เห็นความแตกต่างให้ชัดเจนจะได้เปรียบเทียบจริยธรรมรวมทุกด้านและแยกเป็นรายด้านไปตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างเยาวชนชายกับเยาวชนหญิง ให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบจริยธรรมของเยาวชนที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างเพศชาย
และเพศหญิง

สิ่งที่วิเคราะห์	ชาย		หญิง		ค่า T
	\bar{x}	s	\bar{x}	s	
1. การเสพของมีนเมาและสิ่งเสพคืดให้โทษ	3.86	0.41	3.99	0.09	2.66**
2. การเล่นการพนัน	3.67	0.56	3.79	0.42	1.39
3. การละเมิดทางเพศ	3.65	0.85	3.98	0.13	3.21**
4. ความขยันหมั่นเพียร	2.64	0.00	2.66	0.99	0.07
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	2.82	0.87	2.95	0.89	0.81
6. ความมีระเบียบวินัย	2.77	1.09	3.00	0.94	1.26
7. การประหยัด	2.45	1.11	2.67	1.07	1.14
8. การเสียสละ	2.45	1.03	2.63	1.03	0.93
9. ความเมตตากรุณา	2.70	0.99	2.73	1.09	0.15
รวมทุกจริยธรรม	2.90	1.06	3.05	1.01	0.81

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($.01 t_{124} = 2.58$)

จากตารางที่ 6 โดยส่วนรวมเยาวชนชายและหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับที่ (2.90 และ 3.05 ตามลำดับ) ที่ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 แต่เมื่อพิจารณาพฤติกรรมจริยธรรมแต่ละด้านปรากฏว่า เยาวชนหญิงมีพฤติกรรมจริยธรรมสูงกว่าเยาวชนชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สองด้านด้วยกันคือ การไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคืดให้โทษ และการไม่ละเมิดทางเพศซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ส่วนจริยธรรมอื่นทั้งนี้ เยาวชนชายและหญิงมีพฤติกรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1

2.2 ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน ระหว่างเยาวชน

ที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ปี ๒๕๕๖

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบจริยธรรมของเยาวชนที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างศาสนา

ลำดับ	สิ่งทวิเคราะห์				พุทธ		อิสลาม		ค่า T	
	1	2	3	4	\bar{x}	s	\bar{x}	s		
1.	๒๓.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	3.87	0.38	3.96	0.24	1.42
2.	๒๕.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	3.68	0.53	3.76	0.48	0.78
3.	๒๕.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	3.83	0.58	3.77	0.72	0.51
4.	๒๕.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	2.63	0.94	2.67	1.04	0.23
5.	๒๕.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	2.93	0.82	2.84	0.93	0.62
6.	๒๕.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	2.86	0.98	2.88	1.08	0.14
7.	๒๕.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	2.53	1.10	2.56	1.10	0.19
8.	๒๕.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	2.52	0.96	2.54	1.09	0.09
9.	๒๕.๐	๒๕.๐	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๕	2.73	0.96	2.70	1.10	0.13
รวมทุกจริยธรรม						2.96	0.00	2.97	1.08	0.09

ค่าเฉลี่ยของจริยธรรมของเยาวชนที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันของเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

จากตารางที่ 7 เยาวชนที่มีภูมิลำเนาต่างกันไม่ว่าจะเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ หรือศาสนาอิสลาม ต่างก็มีพฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ที่สูงไม่แตกต่างกัน แม้แต่ทั้งโดยภาพรวมและในจริยธรรมแต่ละด้าน พฤติกรรมจริยธรรมในด้านการเสาะของเงินเม้าและสิ่งเสพคิตให้โทษ การเล่นการพนันและการล่วงละเมิดทางเพศอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ แต่ก็ไม่ได้แตกต่างกันเช่นกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2

2.3 ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างเยาวชน

ที่อยู่อาศัยในเมืองและในชนบท ปรากฏผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบกิจกรรมของเยาวชนที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัย

สิ่งทวิเคราะห์	ในเขต		นอกเขต		ค่า T
	\bar{x}	S	\bar{x}	S	
1. การเสพของมีนเมาและสิ่งเสพคดียาเสพติด	3.91	0.35	3.94	0.25	0.58
2. การเล่นเกมการพนัน	3.71	0.51	3.74	0.49	0.31
3. การล้วงละเมิดทางเพศ	3.79	0.73	3.82	0.52	0.24
4. ความขยันหมั่นเพียร	2.65	1.01	2.66	0.97	0.05
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	2.92	0.88	2.82	0.88	0.64
6. ความมีระเบียบวินัย	2.85	1.01	2.91	1.08	0.33
7. การประหยัด	2.53	1.08	2.57	1.14	0.22
8. การเสียสละ	2.56	1.00	2.48	1.07	0.38
9. ความเมตตากรุณา	2.71	1.03	2.71	0.06	0.02
รวมทุกกิจกรรม	2.96	1.03	2.97	1.05	0.07

จากตารางที่ 8 เยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยที่ต่างกันไม่ว่าจะอยู่อาศัยในเมืองคือ ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล หรืออยู่นอกเมืองคือนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ต่างก็มีพฤติกรรมกิจกรรมกับที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันโดยส่วนรวมและแต่ละกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ มีแค่เฉพาะด้านการเสพของมีนเมาและสิ่งเสพคดียาเสพติด การเล่นเกมการพนันและการล้วงละเมิดทางเพศเท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งทั้งโดยภาพรวมและกิจกรรมแต่ละด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน นั่นคือเยาวชนทั้งที่อยู่อาศัยในเมืองและในชนบทมีพฤติกรรมกิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ หรือดีมากพอ ๆ กัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 9

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่าง
จริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

เพื่อให้ทราบว่าเยาวชนได้มีการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 9 ประการ
เป็นอย่างไรในปัจจุบัน ทั้งโดยภาพรวม และแยกพิจารณาเฉพาะเยาวชนเพศชาย เพศหญิง นับถือ
ศาสนาพุทธ อิสลาม อยู่อาศัยในเขต หรือนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ดังปรากฏในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างจริยธรรม
ทั้ง 9 ประการ แยกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

สิ่งที่วิเคราะห์	แหล่งความแปรปรวน (Source of Variance)	df	SS	MS	F
1. เยาวชนชาย	ระหว่างกลุ่ม	8	175.86	21.98	70.16**
	ภายในกลุ่ม	621	194.58	0.31	
	รวม	629	370.44		
2. เยาวชนหญิง	ระหว่างกลุ่ม	8	156.59	19.57	71.29**
	ภายในกลุ่ม	495	135.90	0.27	
	รวม	503	292.49		
3. ศาสนาพุทธ	ระหว่างกลุ่ม	8	151.92	18.99	69.36**
	ภายในกลุ่ม	522	142.92	0.27	
	รวม	530	294.84		
4. ศาสนาอิสลาม	ระหว่างกลุ่ม	8	178.94	22.37	67.90**
	ภายในกลุ่ม	594	195.68	0.33	
	รวม	602	374.62		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สิ่งที่วิเคราะห์	แหล่งความแปรปรวน (Source of Variance)	df	SS	MS	F
5. อยู่ในเขต	ระหว่างกลุ่ม	8	202.19	25.27	84.3**
	ภายในกลุ่ม	703	210.88	0.30	
	รวม	710	413.06		
6. อยู่นอกเขต	ระหว่างกลุ่ม	8	128.33	16.07	52.00**
	ภายในกลุ่ม	414	127.90	0.31	
	รวม	422	256.43		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	8	329.98	41.25	136.68**
	ภายในกลุ่ม	1125	339.51	0.30	
	รวม	1133	669.49		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($F_{8, \infty} = 2.51$)

จากตารางที่ 9 ปรากฏว่าเขาวงกตได้มีการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 9 ประการ ในภาพรวมโดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อพิจารณาการประพฤติปฏิบัติ จริยธรรมแต่ละคู่ว่า เขาวงกตมีการประพฤติปฏิบัติจริยธรรมคู่ใดบ้างที่ต่างกันหรือมีจริยธรรมด้านใด บ้างที่สูงกว่ากันอย่างมีนัยสำคัญ พบว่า เขาวงกตมีการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่เสพของมีนเมา และสิ่งเสพติดให้โทษ ไม่เล่นการพนัน และไม่ล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่ต่าง ก็เป็นจริยธรรมที่อยู่ในระดับเฉลี่ยที่สูงกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 6 ด้าน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 เขาวงกตมีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และความมีระเบียบวินัยโดยเฉลี่ยสูงกว่า จริยธรรมด้านการประหยัด และการเสียสละ ส่วนจริยธรรมนอกนั้นเขาวงกตมีการประพฤติปฏิบัติไม่ แตกต่างกัน

กรณีเมื่อแยกพิจารณาตามลักษณะของเขาวงกต พบว่า ไม้ว่าจะเป็นเขาวงกตชาย ของ
 นักร้องศาสนาพุทธ นักร้องศาสนาอิสลาม อยู่อาศัยใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และอยู่อาศัยนอกเขต
 เทศบาลหรือสุขาภิบาล ต่างก็มีการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ดื่มของมึนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ
 ไม่เล่นการพนัน และไม่ล่วงละเมิดทางเพศโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่ต่างก็มีจริยธรรมทั้ง ๖ ด้าน
 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูงกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 6 ด้าน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ส่วน
 จริยธรรมนอกนั้นเขาวงกตไม่ว่าจะเป็นเพศไหน ชาวศาสนาใด และอยู่อาศัยถิ่นใด ต่างก็มีพฤติกรรม
 จริยธรรมด้านนั้น ๆ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

เว้นแต่เขาวงกตชายและเขาวงกตที่นับถือศาสนาพุทธ มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
 สุจริตโดยเฉลี่ยสูงกว่า ด้านการประหยัดและการเสียสละ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และเขาวงกต
 ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลมีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยเฉลี่ยสูงกว่า
 ด้านการประหยัดที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

4. ผลการศึกษาสภาพจริยธรรมที่เขาวงกตได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจาก พ่อแม่ ครู
 พระสงฆ์ และโต๊ะครู เป็นการศึกษาสภาพจริงที่เขาวงกตได้รับการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรม
 ทั้ง ๖ ประการ จาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 10

1	ความซื่อสัตย์สุจริต	2	ความซื่อสัตย์สุจริต	3	ความซื่อสัตย์สุจริต	4	ความซื่อสัตย์สุจริต	5	ความซื่อสัตย์สุจริต	6	ความซื่อสัตย์สุจริต
7	ความซื่อสัตย์สุจริต	8	ความซื่อสัตย์สุจริต	9	ความซื่อสัตย์สุจริต	10	ความซื่อสัตย์สุจริต	11	ความซื่อสัตย์สุจริต	12	ความซื่อสัตย์สุจริต
13	ความซื่อสัตย์สุจริต	14	ความซื่อสัตย์สุจริต	15	ความซื่อสัตย์สุจริต	16	ความซื่อสัตย์สุจริต	17	ความซื่อสัตย์สุจริต	18	ความซื่อสัตย์สุจริต
19	ความซื่อสัตย์สุจริต	20	ความซื่อสัตย์สุจริต	21	ความซื่อสัตย์สุจริต	22	ความซื่อสัตย์สุจริต	23	ความซื่อสัตย์สุจริต	24	ความซื่อสัตย์สุจริต
25	ความซื่อสัตย์สุจริต	26	ความซื่อสัตย์สุจริต	27	ความซื่อสัตย์สุจริต	28	ความซื่อสัตย์สุจริต	29	ความซื่อสัตย์สุจริต	30	ความซื่อสัตย์สุจริต

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสงฆ์
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

ตารางที่ 10 สภาพทวารจริยธรรมและเปรียบเทียบกับจริยธรรมที่เยาวชนให้กับการส่งเสริมการให้กับการส่งเสริม
อบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโค้ชครู

หัวข้อจริยธรรม	ผู้ส่งเสริมอบรม													
	พ่อแม่					ครู								
	จริง		ห่าง		ค่า	จริง		ห่าง		ค่า				
	\bar{x}	S	แปล MS	\bar{x}	S	t	\bar{x}	S	แปล MS	t				
1. การเสพของมีเงินและสิ่งเสพติดให้โทษ	3.48	0.75	บาท	3.40	0.81	บาท	0.93	3.14	0.65	บาท	3.12	0.82	บาท	0.26
1) การไม่ดื่มสุรา ของมีเงิน	3.49	0.78	บาท	3.38	0.90	บาท	1.28	3.00	0.77	บาท	3.03	0.60	บาท	0.32
2) การไม่เสพสิ่งเสพติดให้โทษ	3.46	0.91	บาท	3.42	0.92	บาท	0.39	3.28	0.71	บาท	3.21	0.95	บาท	0.79
2. การเล่นการพนัน	3.28	0.89	บาท	3.33	0.78	บาท	0.54	2.83	0.97	บาท	2.94	0.98	บาท	1.10
3) การไม่เล่นการพนัน หรือ เล่นหวย เบอร์ แชร์ แชร์	3.28	0.89	บาท	3.33	0.78	บาท	0.54	2.83	0.97	บาท	2.94	0.98	บาท	1.10
3. การล่วงละเมิดทางเพศ	3.23	0.91	บาท	3.28	0.93	บาท	0.63	2.97	0.89	บาท	2.90	1.14	บาท	0.58
4) การไม่ล่วงเกินผู้อื่นในทางเพศ หรือผิด ลูก เมีย สามของผู้อื่น	3.23	0.91	บาท	3.28	0.93	บาท	0.63	2.97	0.89	บาท	2.90	1.14	บาท	0.58
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.34	0.66	บาท	3.46	0.61	บาท	1.86	3.37	0.61	บาท	3.43	0.72	บาท	0.92
5) การไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต	3.53	0.68	บาท	3.54	0.73	บาท	0.11	3.43	0.70	บาท	3.44	0.78	บาท	0.21
6) การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.15	0.83	บาท	3.37	0.70	บาท	2.61	3.31	0.80	บาท	3.42	0.81	บาท	1.25

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ผู้ส่งมอบบรม

หัวข้อจริยธรรม	พ่อแม่						ครู					
	จริง			หวัง			จริง			หวัง		
	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.20	0.70	มาก	3.37	0.67	มาก	3.19	0.61	มาก	3.29	0.68	มาก
7) การให้ความซื่อสัตย์สุจริต	3.42	0.82	มาก	3.48	0.70	มาก	3.25	0.74	มาก	3.25	0.87	มาก
8) การให้ข้อตรงต่อเวลา	3.53	0.82	มาก	3.31	0.82	มาก	3.00	0.87	มาก	3.21	0.82	มาก
9) การให้รักษาคำพูด	3.02	0.89	มาก	3.27	0.85	มาก	3.33	0.78	มาก	3.40	0.83	มาก
6. ความมีระเบียบวินัย	3.17	0.95	มาก	3.37	0.84	มาก	3.00	0.87	มาก	3.21	0.82	มาก
10) การให้ความเป็นระเบียบวินัย	2.93	0.74	มาก	3.04	0.74	มาก	3.49	0.48	มาก	3.44	0.70	มาก
11) การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย	3.13	0.89	มาก	3.19	0.85	มาก	3.47	0.65	มาก	3.49	0.84	มาก
12) การให้ปฏิบัติตามกฎจราจร	2.61	1.00	มาก	2.83	0.98	มาก	2.70	0.67	มาก	3.52	0.73	มาก
13) การรักษาความสะอาด	2.50	1.08	มาก	2.67	1.05	มาก	3.56	0.74	มาก	3.51	0.86	มาก
7. การประหยัด	3.48	0.72	มาก	3.46	0.77	มาก	3.29	0.72	มาก	3.25	0.91	มาก
14) การประหยัด ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย	3.79	0.47	มากที่สุด	3.67	0.69	มากที่สุด	2.93	0.77	มากที่สุด	3.10	0.83	มากที่สุด
	3.79	0.47	มากที่สุด	3.67	0.69	มากที่สุด	2.93	0.77	มากที่สุด	3.10	0.83	มากที่สุด

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ค่า t

ตารางที่ 10 (ต่อ)

หัวข้อจริยธรรม	พ่อแม่						ครู											
	จริง			หวั้ง			ค่า			จริง			หวั้ง			ค่า		
	\bar{x}	S	แปล HR	\bar{x}	S	แปล HR	T	\bar{x}	S	แปล HR	\bar{x}	S	แปล HR	T	\bar{x}	S	แปล HR	T
8. การเสียสละ	3.17	0.82	มาก	3.33	0.82	มาก	2.24	3.04	0.70	มาก	3.12	0.83	มาก	1.10	3.12	0.83	มาก	1.10
15) การเสียสละ	3.09	0.93	มาก	3.29	0.91	มาก	2.33	3.13	0.80	มาก	3.15	0.90	มาก	0.17	3.15	0.90	มาก	0.17
16) การช่วยเหลือผู้อื่น	3.26	0.86	มาก	3.37	0.89	มาก	1.47	2.94	0.78	มาก	3.09	0.92	มาก	1.80	3.09	0.92	มาก	1.80
9. ความเมตตากรุณา	3.26	0.85	มาก	3.36	0.85	มาก	1.19	2.87	0.94	มาก	2.91	1.04	มาก	0.48	2.91	1.04	มาก	0.48
17) การมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์และคนอื่น	3.26	0.85	มาก	3.36	0.85	มาก	1.19	2.87	0.94	มาก	2.91	1.04	มาก	0.48	2.91	1.04	มาก	0.48
รวมทั้งหมด	3.23	0.55	มาก	3.31	0.56	มาก	2.06	3.19	0.44	มาก	3.23	0.62	มาก	0.82	3.23	0.62	มาก	0.82

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{125} = 2.62$). * มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{125} = 1.98$)

หัวข้อจริยธรรม

ผู้ส่งสื่อนอบรม

พระสงฆ์และ ใต้ศครู

	จริง				หวัง				ค่า t
	\bar{x}	s	แปลผล		\bar{x}	s	แปลผล		
1. การเสพของมีเงินและสิ่งเสพคติให้ไทย 1) การไม่เต็มสุรา ของมีเงินเมา 2) การไม่เสพสิ่งเสพคติให้ไทย	2.46	0.96	ปานกลาง	2.62	1.08	มาก	1.52		
2. การเล่นการพนัน 3) การไม่เล่นการพนัน หรือเล่นหวย เบอร์ แชร์	2.45	1.14	ปานกลาง	2.63	1.23	มาก	1.41		
3. การล่วงละเมิดทางเพศ 4) การไม่ล่วงเกินผู้อื่นในทางเพศ หรือคิด ลูก เมีย สามของผู้อื่น	2.48	1.05	ปานกลาง	2.60	1.15	มาก	1.13		
4. ความซนหมั่นเพียร 5) การได้มีความซนหมั่นเพียร	2.59	1.26	มาก	2.73	1.13	มาก	1.25		
5. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 6) การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2.59	1.26	มาก	2.73	1.13	มาก	1.24		
6. ความซื่อสัตย์สุจริต 7) การให้มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.94	1.19	มาก	2.90	1.32	มาก	0.98		
7. การให้มีความซื่อสัตย์สุจริต 8) การให้ซื่อตรงต่อเวลา	2.94	1.19	มาก	2.90	1.32	มาก	0.98		
8. การให้รักษาคุณภาพ 9) การให้รักษาคุณภาพ	1.91	1.04	ปานกลาง	2.30	1.04	ปานกลาง	4.12**		
	2.09	1.11	ปานกลาง	2.49	1.16	ปานกลาง	3.94**		
	1.73	1.20	ปานกลาง	2.11	1.15	ปานกลาง	3.14**		
	2.34	1.03	ปานกลาง	2.57	0.00	มาก	2.58**		
	2.60	1.23	มาก	2.67	1.19	มาก	0.52		
	2.13	1.24	ปานกลาง	2.32	1.22	ปานกลาง	1.61		
	2.29	1.27	ปานกลาง	2.73	1.24	มาก	3.55**		

ตารางที่ 10 (ต่อ)

หัวข้อจริยธรรม	ผู้ส่งมอบรวม									
	พระสงฆ์และ ใต้ภิกษุ									
	จริง		ห่าง				ค่า			
	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล	t
6. ความมีระเบียบวินัย	1.73	1.00	ปานกลาง	2.12	1.12	ปานกลาง				4.48**
10) การให้ความเป็นระเบียบวินัย	2.06	1.19	ปานกลาง	2.33	1.31	ปานกลาง				2.41**
11) การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย	1.56	1.16	ปานกลาง	1.99	1.28	ปานกลาง				4.27**
๑2) การให้ปฏิบัติตามกฎจราจร	1.36	1.13	น้อย	1.87	1.25	ปานกลาง				4.66**
13) การรักษาความสะอาด	1.93	1.28	ปานกลาง	2.27	1.30	ปานกลาง				2.82**
7. การประหยัด	2.13	1.17	ปานกลาง	2.45	1.28	ปานกลาง				2.63**
14) การประหยัด ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย	2.13	1.17	ปานกลาง	2.45	1.28	ปานกลาง				2.63**
8. การเสียสละ	2.50	1.14	ปานกลาง	2.66	1.11	มาก				1.60
15) การเสียสละ	2.38	1.24	ปานกลาง	2.64	1.17	มาก				2.26*
16) การช่วยเหลือผู้อื่น	2.63	1.24	ปานกลาง	2.68	1.27	มาก				0.47
9. ความเมตตากรุณา	2.91	1.15	มาก	3.02	1.22	มาก				0.98
17) การมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์และคนอื่น	2.91	1.15	มาก	3.02	1.22	มาก				0.98
รวมทั้งหมด	2.25	0.87	ปานกลาง	2.50	0.91	ปานกลาง				3.52**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{125} = 2.62$). *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{125} = 1.98$)

จากตารางที่ ๑๑ จะเห็นว่า เขาวงกตได้รับการสั่งสอนอบรมจริงเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง ๑ ประการ จากพ่อแม่ โดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์มาก แม้แต่การได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมในแต่ละด้านก็เช่นกัน เว้นแต่เรื่องฉ้อราษฎร์บังหลวงเท่านั้นที่เขาาวงกตได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ โดยเฉลี่ยมากที่สุด

เกี่ยวกับจริยธรรมที่เขาาวงกตได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจาก ครู ปรมาจารย์ จริยธรรมทั้ง ๑ ประการโดยส่วนรวมและแต่ละด้านเฉลี่ยแล้ว เขาวงกตได้รับการสั่งสอนอบรมมาก

ส่วนพระสงฆ์และโต๊ะครูก็ได้สั่งสอนอบรมจริยธรรมแก่เขาวงกตโดยส่วนรวม เฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง และมีผลการสั่งสอนอบรมจริยธรรมแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง เว้นแต่การห้ามเล่นการพนัน การไม่ใช้ดวงชะตาทางเพศและการให้มีความเมตตา กรุณา เขาวงกตได้รับการสั่งสอนอบรมมาก

๕. ผลการศึกษาสภาพจริยธรรมที่เขาาวงกตคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู เป็นผลการศึกษาสภาพที่เขาาวงกตคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง ๑ ประการจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ในตารางที่ ๑๐

จากตารางที่ ๑๐ พบว่า เขาาวงกตคาดหวังจะให้พ่อแม่ และครู สั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง ๑ ประการ ทั้งโดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้านโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์มาก เว้นแต่เรื่องการประหยัคเท่านั้นที่เขาาวงกตคาดหวังจะให้พ่อแม่ไปสั่งสอนให้มากที่สุด

ส่วนความคาดหวังจะให้พระสงฆ์และโต๊ะครูให้สั่งสอนอบรมนั้น โดยส่วนรวมเขาวงกตคาดหวังจะให้พระสงฆ์และโต๊ะครูให้สั่งสอนอบรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่หากพิจารณาในรายละเอียดของจริยธรรมแต่ละด้านจะพบว่า เขาาวงกตคาดหวังจะให้พระสงฆ์และโต๊ะครูให้สั่งสอนอบรมในเรื่องให้ละเว้นการเสพของมีเมาและสิ่งยโสพิศนให้โทษ การไม่เล่นการพนัน การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต การเสียสละ และความเมตตา กรุณาให้มาก นอกนั้นให้สั่งสอนอบรมในระดับปานกลาง

๖. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เขาาวงกตได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับที่เขาาวงกตคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู โดยภาพรวมทั้งหกด้านและจำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

เพื่อให้ได้เห็นสภาพความแตกต่างระหว่างจริยธรรมที่เขวachsenได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับจริยธรรมที่เขวachsenคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑะครู จะให้แยกพิจารณาโดยภาพรวมและแยกพิจารณาแต่ละตัวแปร ดังต่อไปนี้

6.1 โดยภาพรวม ซึ่งรวมเอาความคิดเห็นของเขวachsenทั้งหมด ทั้งผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 10 ปรากฏว่า จริยธรรมที่เขวachsenได้รับการสั่งสอนอบรมจริงกับจริยธรรมที่เขวachsenคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมทั้งจาก พ่อแม่ และจากพระสงฆ์และโฑะครู แยกต่างหากคือ เขวachsenคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมมากกว่าการที่ได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงจากพ่อแม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจากพระสงฆ์และโฑะครูอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 แต่สำหรับผลการสั่งสอนอบรมจากครูทั้งการสั่งสอนอบรมจริงและความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4

กรณีพิจารณาในรายละเอียดถึงจริยธรรมแต่ละด้าน จะพบว่า เขวachsenคาดหวังจะให้พ่อแม่ให้สั่งสอนอบรมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต และการเสียสละให้มากกว่าที่ได้ทำการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และหากพิจารณาในรายละเอียดลงไปอีก ก็จะเห็นว่าเขวachsenคาดหวังให้พ่อแม่ให้สั่งสอนมากกว่าที่ได้ทำการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน เกี่ยวกับการให้ชื่อตรงต่อเวลาและการให้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การรักษาคำพูด การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนจริยธรรมนอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

เกี่ยวกับครู มีเพียงจริยธรรมเรื่องการรักษาคำพูดและการประพฤติกเท่านั้นที่เขวachsenคาดหวังจะให้ครูให้มีการสั่งสอนอบรมได้มากกว่าที่ได้ทำการสั่งสอนอบรมอยู่ในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนจริยธรรมนอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

ทางด้านพระสงฆ์และโฑะครู ในรายละเอียดของจริยธรรมแต่ละด้าน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เขวachsenคาดหวังจะให้พระสงฆ์และโฑะครูให้มีการสั่งสอนอบรมได้มากกว่าที่ได้ทำการสั่งสอนอบรมอยู่ในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และการประพฤติ แต่หากพิจารณาในรายละเอียดลงไปอีกก็จะมี การให้มีความซื่อสัตย์สุจริต การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การรักษาคำพูด การปฏิบัติตามกฎหมาย

การปฏิบัติตามกฎจรรยา และการรักษาความสะอาด แต่สำหรับความเชื่อสัจสุจริต การให้มีความเป็นระเบียบวินัย และการเสียสละ เยาวชนคาดหวังจะให้พระสงฆ์และเณรให้การสั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่ให้การสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนจริยธรรม นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการสั่งสอนอบรมจริงกับความหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพระสงฆ์และเณร

6.2 เยาวชนชาย ใ้รับการสั่งสอนอบรมจริงกับความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเณร ปรากฏดังผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 11

จริยธรรม	จริง	คาดหวัง	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าทดสอบ	นัยสำคัญ
1. การประพฤติตนตามกฎจรรยา	3.50	3.50	3.50	0.50	0.00	0.00
2. การรักษาความสะอาด	3.50	3.50	3.50	0.50	0.00	0.00
3. การเชื่อสัจสุจริต	3.50	3.50	3.50	0.50	0.00	0.00
4. การให้มีความเป็นระเบียบวินัย	3.50	3.50	3.50	0.50	0.00	0.00
5. การเสียสละ	3.50	3.50	3.50	0.50	0.00	0.00
6. จริยธรรม	3.50	3.50	3.50	0.50	0.00	0.00

การปฏิบัติตามกฎจรรยา และการรักษาความสะอาด แต่สำหรับความเชื่อสัจสุจริต การให้มีความเป็นระเบียบวินัย และการเสียสละ เยาวชนคาดหวังจะให้พระสงฆ์และเณรให้การสั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่ให้การสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนจริยธรรม นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการสั่งสอนอบรมจริงกับความหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพระสงฆ์และเณร

การปฏิบัติตามกฎจรรยา และการรักษาความสะอาด แต่สำหรับความเชื่อสัจสุจริต การให้มีความเป็นระเบียบวินัย และการเสียสละ เยาวชนคาดหวังจะให้พระสงฆ์และเณรให้การสั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่ให้การสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนจริยธรรม นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการสั่งสอนอบรมจริงกับความหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพระสงฆ์และเณร

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับจากการสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่
ครู พระสงฆ์และโศตฺระครู ของเยาวชนชาย

หัวข้อจริยธรรมที่วิเคราะห์	ผู้สั่งสอนอบรม															
	พ่อแม่						ครู									
	จริง			หวัง			จริง			หวัง						
	\bar{x}	s	t	\bar{x}	s	t	\bar{x}	s	t	\bar{x}	s	t				
1. การเคารพของมีเมตตาและสิ่งเสขาคติให้โทษ	3.44	0.77	1.37	3.29	0.89	0.43	3.13	0.64	3.11	0.83	0.43	2.61	1.02	2.84	0.97	1.60
2. การเล่นการพนัน	3.24	0.86	0.00	3.24	0.79	2.87 ^{**}	2.63	0.97	2.96	0.94	2.87 ^{**}	2.83	1.27	2.94	1.02	0.73
3. การล่วงละเมิดทางเพศ	3.09	0.97	0.93	3.17	0.99	0.00	2.93	0.91	2.91	1.15	0.00	3.11	1.11	3.20	1.12	0.57
4. ความขยันหมั่นเพียร	3.24	0.66	0.55	3.29	0.69	0.15	3.38	0.53	3.36	0.83	0.15	1.96	1.09	2.50	0.75	4.25 ^{**}
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.03	0.76	2.70 ^{**}	3.24	0.79	1.54	3.13	0.62	3.27	0.76	1.54	2.51	1.07	2.82	0.90	3.12 ^{**}
6. ความมีระเบียบวินัย	2.74	0.83	1.73	2.89	0.84	0.24	3.48	0.50	3.50	0.71	0.24	1.79	0.99	2.36	1.04	5.11 ^{**}
7. การประหยัด	3.76	0.46	1.79	3.60	0.73	1.45	2.97	0.87	3.14	0.91	1.45	2.27	1.18	2.71	1.21	2.73 ^{**}
8. การเสียสละ	3.01	0.91	1.74	3.19	0.91	1.69	2.96	0.69	3.14	0.89	1.69	2.68	1.15	2.86	1.05	1.41
9. ความเมตตากรุณา	3.10	0.92	0.93	3.21	0.92	0.46	2.89	0.97	2.83	1.14	0.46	2.99	1.14	3.14	1.20	1.01
รวมทั้งหมด	3.09	0.60	1.42	3.18	0.64	1.16	3.16	0.42	3.23	0.69	1.16	2.38	0.90	2.73	0.80	3.84 ^{**}

**สิ่งมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{69} = 2.66$)

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า เยาวชนชาย หวังจะให้พ่อแม่ได้สั่งสอนอบรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และครูได้สั่งสอนอบรมจริยธรรมด้านการไม่เล่นการพนัน ให้มากกว่าที่ได้ทำการสั่งสอนอบรมอยู่แล้วในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วน จริยธรรมนอกนั้นทั้งโดยส่วนรวมและแยกเป็นรายด้านไม่มีความแตกต่างกันระหว่างความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมกับที่ได้มีการสั่งสอนอบรมกันอยู่แล้วในปัจจุบันทั้งจากพ่อแม่และครู ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วนในด้านของพระสงฆ์และโ้ตะครู พบว่า โดยส่วนรวมเยาวชนชาย คาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม โดยเฉลี่ยให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งหากพิจารณาจริยธรรมแต่ละด้านแล้ว ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และการประหยัด ก็เช่นกันนับว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วนจริยธรรมนอกนั้นอีก 5 ประการ เยาวชนชายมีความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมโดยเฉลี่ย ไม่แตกต่างกับที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมมาแล้ว จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

6.3 เยาวชนหญิง ได้รับการสั่งสอนอบรมจริงและคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม เกี่ยวกับจริยธรรมจาก พ่อแม่ ครู และพระสงฆ์และโ้ตะครู ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังในตารางที่ 12

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับจากการสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวังให้มีการสั่งสอนอบรมจาก
พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู ของเยาวชนหญิง

หัวข้อจริยธรรมที่วิเคราะห์	ผู้สั่งสอนอบรม																			
	พ่อแม่						ครู						พระสงฆ์และเฒ่าครู							
	จริง		หวัง		ค่า		จริง		หวัง		ค่า		จริง		หวัง		ค่า			
	\bar{x}	s	\bar{x}	s	t	\bar{x}	s	\bar{x}	s	t	\bar{x}	s	\bar{x}	s	t	\bar{x}	s	t		
1. การเคารพของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	3.53	0.74	3.54	0.67	0.07	3.15	0.67	3.13	0.82	0.22	2.29	0.85	2.35	1.15	0.43	2.29	0.85	2.35	1.15	0.43
2. การเล่นการพนัน	3.32	0.94	3.43	0.76	0.70	3.09	0.92	2.91	1.03	1.20	2.29	1.19	2.46	1.21	1.04	2.29	1.19	2.46	1.21	1.04
3. การล่วงละเมิดทางเพศ	3.41	0.80	3.41	0.85	0.00	3.02	0.88	2.89	1.14	0.73	2.73	1.26	2.52	1.45	1.05	2.73	1.26	2.52	1.45	1.05
4. ความซนหมั่นเพียร	3.46	0.64	3.67	0.41	2.10	3.36	0.71	3.52	0.55	1.66	1.84	0.99	2.05	1.11	1.49	1.84	0.99	2.05	1.11	1.49
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.42	0.56	3.54	0.45	1.55	3.27	0.61	3.32	0.50	0.57	2.13	0.95	2.26	1.03	0.80	2.13	0.95	2.26	1.03	0.80
6. ความมีระเบียบวินัย	3.17	0.53	3.22	0.54	0.82	3.50	0.46	3.37	0.67	1.49	1.65	1.03	1.00	1.14	1.20	1.65	1.03	1.00	1.14	1.20
7. การประหยัด	3.82	0.47	3.75	0.64	0.70	2.88	0.63	3.05	0.72	1.75	1.96	1.14	2.13	1.29	0.89	1.96	1.14	2.13	1.29	0.89
8. การเสียสละ	3.38	0.64	3.51	0.64	1.41	3.13	0.70	3.09	0.75	0.49	2.29	1.09	2.41	1.14	0.83	2.29	1.09	2.41	1.14	0.83
9. ความเมตตากรุณา	3.46	0.71	3.54	0.74	0.75	2.86	0.90	3.02	0.90	1.59	2.82	1.16	2.86	1.24	0.27	2.82	1.16	2.86	1.24	0.27
รวมทั้งหมด	3.39	0.42	3.47	0.37	1.54	3.23	0.46	3.22	0.52	0.19	2.09	0.82	2.21	0.96	1.09	2.09	0.82	2.21	0.96	1.09

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่า เยาวชนหญิงได้รับการสั่งสอนอบรมจริงเกี่ยวกับจริยธรรม โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกับที่เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมทั้งจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และ โตะครู ไม่ว่าจะ เป็นภาพรวมหรือแยกย่อยเป็นจริยธรรมแต่ละด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

6.4 เยาวชนที่นับถือศาสนาพุทธ ได้รับการสั่งสอนอบรมจริงและคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมจาก พ่อแม่ ครู และพระสงฆ์ ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ใน ตารางที่ 13

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนให้การส่งเสริมยอมรับกับความคาดหวังจะให้มีการส่งเสริมยอมรับจาก พ่อแม่ ครู และพระสงฆ์ ของเยาวชนที่มีต่อศาสนาพุทธ

หัวข้อจริยธรรมที่วิเคราะห์	ผู้ส่งเสริมยอมรับ														
	พ่อแม่						ครู								
	จริง		หวัง		ค่า		จริง		หวัง		ค่า				
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	T	\bar{X}	S	\bar{X}	S	T	\bar{X}	S			
1. การเคารพของมีเมตตาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์	3.66	0.59	3.38	0.74	2.80	3.26	0.57	3.10	0.80	1.43	2.29	0.88	2.49	1.02	1.55
2. การเล่นการพนัน	3.32	0.84	3.24	0.82	0.67	2.95	1.01	2.97	0.98	0.11	2.36	1.19	2.54	1.19	1.14
3. การล่วงละเมิดทางเพศ	3.20	0.80	3.24	0.90	0.28	3.12	0.79	2.97	1.14	0.89	2.71	1.22	2.68	1.47	0.16
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.37	0.70	3.51	0.57	1.33	3.47	0.59	3.65	0.48	2.25	1.65	0.97	2.17	1.14	3.08
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.37	0.54	3.51	0.50	2.05	3.28	0.53	3.46	0.55	2.19	2.08	0.98	2.54	1.06	3.18
6. ความมีระเบียบวินัย	3.21	0.62	3.24	0.58	0.40	3.55	0.41	3.46	0.65	1.11	1.52	0.99	1.96	1.12	2.99
7. การประหยัด	3.76	0.47	3.69	0.65	0.68	2.83	0.77	3.08	0.70	2.08	2.05	1.18	2.36	1.28	1.76
8. การเสียสละ	3.25	0.71	3.40	0.78	1.70	3.04	0.68	3.26	0.73	2.29	2.30	1.21	2.53	1.25	1.40
9. ความเมตตากรุณา	3.29	0.79	3.31	0.90	0.15	2.83	0.87	2.92	0.95	0.68	2.92	0.28	3.07	1.24	0.94
รวมทั้งหมด	3.36	0.48	3.38	0.46	0.49	3.25	0.39	3.30	0.51	0.83	2.05	0.86	2.38	0.95	2.89

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{58} = 2.66$). *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{58} = 2.00$)

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่า ในการรับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจากพ่อแม่ ทั้ง โดยส่วนรวมและในแต่ละด้าน เยาวชนที่นับถือศาสนาพุทธคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมโดยเฉลี่ย ไม่แตกต่างกับการที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริงในปัจจุบัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 มีแต่ การไม่เสียของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ที่เยาวชนซึ่งนับถือศาสนาพุทธ ได้รับการสั่งสอนอบรม จริง โดยเฉลี่ยมากกว่าที่เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วนความซื่อสัตย์สุจริต เขาคาดหวังจะให้พ่อแม่มีการสั่งสอนอบรมโดยเฉลี่ย มากกว่าการที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ 4

สำหรับครู เยาวชนที่นับถือศาสนาพุทธได้รับการสั่งสอนอบรมจริงในปัจจุบันโดยภาพ รวมจริยธรรมทุกด้านและแยกเป็นแต่ละด้าน โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันกับความคาดหวังจะให้มีการ สั่งสอนอบรม นับว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4 เว้นแต่จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความ ซื่อสัตย์สุจริต การประหยัด และการเสียสละที่เยาวชนผู้นับถือศาสนาพุทธคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน อบรมจากครู โดยเฉลี่ยมากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากครูในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

ส่วนพระสงฆ์ เยาวชนที่นับถือศาสนาพุทธคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรม โดยส่วนรวมและแยกเป็นรายด้านโดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความ มีระเบียบวินัย โดยเฉลี่ยมากกว่าการที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วนจริยธรรมด้านอื่นนอกนั้นโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันระหว่างการได้รับ การสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

6.5 เยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลาม ได้รับการสั่งสอนอบรมจริง และคาดหวังจะให้ มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจาก พ่อแม่ ครู และโต๊ะครู ทั้งปรากฏผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนให้กับการส่งเสริมความจริงกับความคาดหวังจะให้กับการส่งเสริมอบรมจาก

พ่อแม่ ครู และโต๊ะครู ของเยาวชนที่แก๊งค์ศาสนาอิสลาม

หัวข้อจริยธรรมที่วิเคราะห์	ผู้ส่งเสริมอบรม														
	พ่อแม่						ครู								
	จริง		หวัง		ค่า	จริง		หวัง		ค่า	จริง		หวัง		ค่า
	\bar{x}	S	\bar{x}	S	t	\bar{x}	S	\bar{x}	S	t	\bar{x}	S	\bar{x}	S	t
1. การเสพของมีเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	3.31	0.84	3.42	0.86	0.87	3.03	0.70	3.13	0.84	0.99	2.62	1.00	2.73	1.12	0.73
2. การเล่นการพนัน	3.24	0.94	3.40	0.74	1.35	2.73	0.93	2.91	0.98	1.54	2.79	1.30	2.90	1.05	0.64
3. การล่วงละเมิดทางเพศ	3.25	1.01	3.31	0.97	0.63	2.84	0.96	2.85	1.14	0.11	3.15	1.13	3.09	1.15	0.41
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.31	0.62	3.41	0.65	1.30	3.28	0.62	3.24	0.84	0.35	2.13	1.06	2.42	0.94	2.81
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.05	0.79	3.25	0.78	2.31	3.12	0.68	3.14	0.75	0.23	2.57	1.03	2.60	0.95	0.33
6. ความมีระเบียบวินัย	2.68	0.75	2.86	0.82	2.00	3.44	0.53	3.43	0.74	0.14	1.91	0.98	2.25	1.10	3.44
7. การประหยัด	3.81	0.47	3.64	0.73	1.84	3.01	0.77	3.12	0.93	1.00	2.21	1.16	2.54	1.27	1.94
8. การเสียสละ	3.11	0.90	3.27	0.85	1.51	3.04	0.71	2.99	0.89	0.43	2.69	1.04	2.78	0.96	0.81
9. ความเมตตากรุณา	3.24	0.91	3.40	0.82	1.47	2.91	0.00	2.91	1.12	0.00	2.91	1.03	2.97	1.21	0.43
รวมทั้งหมด	3.11	0.58	3.24	0.62	2.22	3.14	0.47	3.16	0.69	0.36	2.43	0.85	2.60	0.87	2.04

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{66}=2.66$).

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{66}=2.00$)

จากตารางที่ 14 จะเห็นว่า เยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลามคาดหวังจะให้มีการ
 ส่งสอนอบรมจริยธรรมจาก พ่อแม่ โดยเฉลี่ยมากกว่าการที่เขาได้รับการส่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่
 ทั้งโดยภาพรวมทุกจริยธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และความมีระเบียบวินัย อย่างมี
 นัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วนจริยธรรมนอกนั้น ความคาดหวังที่จะได้รับ
 การส่งสอนอบรมกับการได้รับการส่งสอนอบรมจริง โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม
 สมมติฐานที่ 4

ทางด้าน การส่งสอนอบรมจริยธรรมจากครู พบว่า เยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลาม
 ได้รับการส่งสอนอบรมจริงในปัจจุบัน โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันกับความคาดหวังของเขาวางจะให้
 การส่งสอนอบรมจริยธรรมนั้นจากครู ทั้งโดยภาพรวมของจริยธรรมทั้ง 9 ประการ และจริยธรรม
 แต่ละด้าน

สำหรับการส่งสอนอบรมจริยธรรมจากโต๊ะครู พบว่า เยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลาม
 มีความเห็นโดยส่วนรวมทุกจริยธรรมว่า เขาคาดหวังจะให้มีการส่งสอนอบรมจากโต๊ะครู โดยเฉลี่ย
 มากกว่าที่เขาได้รับการส่งสอนอบรมจริงในปัจจุบันจากโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่ง
 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

แต่หากพิจารณาจริยธรรมเป็นรายด้าน พบว่า เยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลาม คาดหวัง
 จะให้มีการส่งสอนอบรมจากโต๊ะครูในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตและความมีระเบียบวินัยโดยเฉลี่ย
 มากกว่าที่เขาได้รับการส่งสอนอบรมอยู่ในปัจจุบันจากโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็น
 ไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วนจริยธรรมนอกนั้น เยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลามได้รับการส่งสอนอบรม
 จริงในปัจจุบัน โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกับความคาดหวังของเขาที่จะให้มีการส่งสอนอบรมจาก โต๊ะครู
 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

6.6 เยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับการส่งสอนอบรมจริง
 และคาดหวังจะให้มีการส่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ดังผล
 การวิเคราะห์ในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการส่งเสริมจริงกับความคาดหวังจะให้มีการส่งเสริมมาจาก
พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ของเยาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขุมวิท

หัวข้อจริยธรรมที่วิเคราะห์	ผู้ส่งเสริม														
	พ่อแม่						ครู								
	จริง		หวัง		ค่า		จริง		หวัง		ค่า				
	\bar{x}	s	\bar{x}	s	t	\bar{x}	s	\bar{x}	s	t	\bar{x}	s			
1. การเคารพของมีเมตตาและสิ่งเสพคติให้โทษ	3.65	0.56	3.43	0.80	2.55*	3.20	0.67	3.15	0.86	0.58	2.54	0.96	2.63	1.15	0.75
2. การเล่นการพนัน	3.38	0.85	3.41	0.76	0.25	2.90	1.01	3.00	0.99	0.82	2.58	1.20	2.66	1.21	0.55
3. การล่วงละเมิดทางเพศ	3.33	0.84	3.38	0.94	0.51	3.04	0.87	3.01	1.16	0.18	2.84	1.20	2.87	1.41	0.23
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.31	0.70	3.50	0.61	2.38*	3.41	0.62	3.53	0.60	1.77	1.91	1.13	2.29	1.13	2.86**
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.33	0.67	3.49	0.62	2.58*	3.32	0.51	3.41	0.58	1.29	2.26	1.05	2.57	1.06	2.73**
6. ความมีระเบียบวินัย	3.05	0.69	3.13	0.71	1.47	3.54	0.45	3.47	0.64	1.00	1.68	1.10	2.07	1.18	3.44**
7. การประหยัด	3.82	0.42	3.70	0.69	1.52	2.95	0.78	3.14	0.86	1.71	2.08	1.23	2.43	1.37	2.32**
8. การเสียสละ	3.27	0.79	3.44	0.78	2.21*	3.09	0.74	3.25	0.73	2.09*	2.44	1.17	2.65	1.19	1.51
9. ความเมตตากรุณา	3.32	0.84	3.41	0.84	0.94	2.94	0.95	3.05	0.95	1.14	3.01	2.21	3.11	1.18	0.72
รวมทั้งหมด	3.32	0.54	3.39	0.55	1.50	3.26	0.42	3.31	0.56	1.07	2.22	0.92	2.48	0.98	2.76**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{78} = 2.66$) .

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{78} = 2.00$)

จากตารางที่ 15 จะเห็นว่า เยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งมอบบรมจริยธรรมโดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้วไม่แตกต่างกันระหว่างการได้รับการส่งมอบบรมจริงกับความคาดหวังจะให้มีการส่งมอบบรมจากพ่อแม่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 แต่หากพิจารณาจริยธรรมเป็นรายด้าน พบว่า เรื่องการเสียของมีเงินเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ได้รับการส่งมอบบรมจากพ่อแม่ โดยเฉลี่ยมากกว่าที่เขาคาดหวังจะให้มีการส่งมอบบรมจากพ่อแม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เขาคาดหวังจะให้พ่อแม่ได้ส่งมอบบรมเรื่องความขยันหมั่นเพียรและความซื่อสัตย์สุจริต โดยเฉลี่ยมากกว่าที่เขาได้รับการส่งมอบบรมอยู่จริงในปัจจุบันจากพ่อแม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นับว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4 ส่วนจริยธรรมนอกนั้น เยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับการส่งมอบบรมจริงจากพ่อแม่ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกับความคาดหวังของเขาที่จะให้พ่อแม่ให้มีการส่งมอบบรม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

ทางด้าน การอบรมส่งมอบบรมจริยธรรมจากครู ช้จากฎว่า เยาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลได้รับการส่งมอบบรมจริงในปัจจุบันโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกับความคาดหวังของเขาว่าจะให้ครูได้ส่งมอบบรมจริยธรรมนั้น ทั้งโดยภาพรวมของจริยธรรมทั้ง 9 ประการ และจริยธรรมแต่ละด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 เว้นแต่จริยธรรมด้านการเสียสละเขาคาดหวังจะให้มีการส่งมอบบรมจากครูโดยเฉลี่ยมากกว่าที่เขาได้รับการส่งมอบบรมจริงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

สำหรับการส่งมอบบรมจริยธรรมจากพระสงฆ์และเฑาะครู พบว่า เยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล โดยภาพรวมของจริยธรรมทั้ง 9 ประการแล้ว เขาคาดหวังจะให้พระสงฆ์และเฑาะครูได้ส่งมอบบรมโดยเฉลี่ยมากกว่า การที่เขาได้รับการส่งมอบบรมจากพระสงฆ์และเฑาะครูอยู่ในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 หากพิจารณาจริยธรรมในแต่ละด้าน ปรากฏว่า เยาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล คาดหวังจะให้พระสงฆ์และเฑาะครูได้ส่งมอบบรมเรื่องความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และการประหยัด โดยเฉลี่ยมากกว่าที่เขาได้รับการส่งมอบบรมอยู่ในปัจจุบันจากพระสงฆ์และเฑาะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วนจริยธรรมด้านอื่น ๆ นอกนั้น เยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลได้รับการส่งมอบบรมจริงจากพระสงฆ์และเฑาะครูในปัจจุบัน

โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันกับความคาดหวังของ เขาที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพระสงฆ์และโตะครู
นับว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4

6.7 เยาวชนที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลและสัชนิบาล ได้รับการสั่งสอนอบรมจริง
และคาดหวังให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรม จาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู
ทั้งผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนให้รับกับการสั่งสอนอบรมจริง กับความคาดหวังให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ของเยาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

หัวข้อจริยธรรมที่วิเคราะห์	ผู้สั่งสอนอบรม														
	พ่อแม่						ครู								
	จริง		หวัง		ค่า t	จริง		หวัง		ค่า t	จริง		หวัง		ค่า t
	\bar{x}	s	\bar{x}	s		\bar{x}	s	\bar{x}	s		\bar{x}	s	\bar{x}	s	
1. การเคารพของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	3.18	0.93	3.35	0.83	1.10	3.03	0.61	3.07	0.77	0.33	2.34	0.95	2.60	0.95	1.50
2. การเล่นการพนัน	3.11	0.94	3.19	0.80	0.53	2.72	0.90	2.83	0.96	0.73	2.60	1.36	2.85	0.98	1.27
3. การล่วงละเมิดทางเพศ	3.06	1.01	3.11	0.91	0.36	2.85	0.93	2.72	1.10	0.71	3.13	1.15	2.94	1.17	1.10
4. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์	3.39	0.58	3.38	0.60	0.11	3.30	0.60	3.27	0.87	0.22	1.90	0.89	2.32	0.89	** 3.28
5. ความมีระเบียบวินัย	2.99	0.71	3.18	0.72	1.79	2.98	0.71	3.08	0.79	0.90	2.48	1.00	2.57	0.89	0.68
6. การประหยัด	2.73	0.78	2.88	0.77	1.25	3.41	0.54	3.39	0.79	0.20	1.81	0.81	2.19	1.02	** 2.88
7. การเสียสละ	3.72	0.54	3.62	0.71	0.96	2.89	0.76	3.04	0.78	1.42	2.23	1.07	2.49	1.10	1.29
8. ความเมตตากรุณา	3.02	0.85	3.14	0.85	0.91	2.96	0.62	2.89	0.93	0.46	2.61	1.09	2.69	0.98	0.60
9. ความเมตตากรุณา	3.17	0.87	3.28	0.88	0.73	2.77	0.91	2.68	1.16	0.60	2.74	1.01	2.85	1.29	0.68
รวมทั้งหมด	3.07	0.53	3.18	0.55	1.41	3.08	0.45	3.09	0.69	0.11	2.30	0.79	2.52	0.78	* 2.21

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{46} = 2.70$) .

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{46} = 2.02$)

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งมอบบรมจริยธรรมจากพ่อแม่ และครูทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละด้าน โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันระหว่างการที่เขาได้รับการส่งมอบบรมจริยธรรมจริงกับการที่เขาคาดหวังจะให้มีการส่งมอบบรม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

ส่วนการส่งมอบบรมจากพระสงฆ์และโตะครูพบว่า เยาวชนที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล คาดหวังจะได้รับการส่งมอบบรมจากพระสงฆ์และโตะครูเกี่ยวกับจริยธรรมโดยเฉลี่ยมากกว่าที่เขาได้รับการส่งมอบบรมจริงจากพระสงฆ์และโตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งโดยส่วนรวมและในจริยธรรมแต่ละด้านคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และการประหยัด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ส่วนจริยธรรมนอกนั้นไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการได้รับการส่งมอบบรมจริงกับความคาดหวังว่าจะให้มีการส่งมอบบรมจากพระสงฆ์และโตะครู ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

7. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการส่งมอบบรมจริง ระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู

เพื่อให้ทราบว่าเยาวชนได้รับการส่งมอบจริงเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 9 ประการ เป็นอย่างไรในปัจจุบันจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู จึงได้วิเคราะห์ผลดังปรากฏในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

สิ่งที่วิเคราะห์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
พ่อแม่	ระหว่างกลุ่ม	8	55.24	6.90	11.76**
	ภายในกลุ่ม	1125	660.37	0.59	
	รวม	1133	715.61		
ครู	ระหว่างกลุ่ม	8	51.51	6.44	11.34**
	ภายในกลุ่ม	1125	638.84	0.57	
	รวม	1133	690.35		
พระสงฆ์และโต๊ะครู	ระหว่างกลุ่ม	8	173.60	21.70	17.67**
	ภายในกลุ่ม	1125	1381.90	1.23	
	รวม	1133	1555.49		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($.01 F_{8,1125} = 2.51$)

จากตารางที่ 17 ปรากฏว่า เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ ทั้งจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู โดยเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่ครั้งเมื่อพิจารณาจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง เป็นรายคู่ โดยแยกพิจารณาการได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ปรากฏผลดังนี้

7.1 การได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ พบว่า เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ เกี่ยวกับการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคิทธิโทษโดยเฉลี่ยมากกว่า การมีระเบียบวินัย และได้รับการสั่งสอนอบรมจริงเกี่ยวกับการประหยัค โดยเฉลี่ยมากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 7 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ยกเว้นด้าน การไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคิทธิโทษ ส่วนความซื่อสัตย์เพื่อการสั่งสอนอบรมจริง โดยเฉลี่ยมากกว่า ความมีระเบียบ

วินัย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นับว่าได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 จริยธรรม นอกจากนี้เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจาก พ่อแม่ ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 นั่นคือ เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ เรื่องการประหยัคมากกว่าจริยธรรมอีก 7 ประการ แต้ก็พอ ๆ กันกับการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคิตให้โทษ ส่วนเรื่องความมีระเบียบวินัยได้รับการอบรมน้อยกว่าจริยธรรมด้านอื่น โดยเฉพาะน้อยกว่าด้านการประหยัค การไม่เสพของมีนเมา และสิ่งเสพคิตให้โทษ และความขยันหมั่นเพียร แต้ก็พอ ๆ กันกับจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 5 ประการ

7.2 การได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากครู พบว่า เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากครู เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรโดยเฉลี่ยมากกว่า การไม่เล่นการพนัน การประหยัค และ ความเมตคาครุณาอย่างมีนัยสำคัญ .01 และมากกว่า การไม่ล่งละเมิตทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยเยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากครู โดยเฉลี่ยมากกว่า การไม่เล่นการพนัน การไม่ล่งละเมิตทางเพศ การประหยัค การเสยสละ และความเมตคาครุณา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สำหรับจริยธรรมนอกจากนี้เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากครู ไม่มีความแตกต่างกัน นั่นคือ เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากครู เรื่องการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคิตให้โทษ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีระเบียบวินัยพอ ๆ กันแต่มากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 5 ประการ ส่วนเรื่องการไม่เล่นการพนันครูให้สั่งสอนอบรมน้อยพอ ๆ กันกับจริยธรรมด้านอื่น เว้นแต่ด้านความขยันหมั่นเพียร และความมีระเบียบวินัย นับว่าผลการวิจัยนี้ส่วนมากเป็นไปตามสมมติฐานที่ 5

7.3 การได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพระสงฆ์และเฑีตะครู พบว่า เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพระสงฆ์และเฑีตะครู เกี่ยวกับการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคิตให้โทษ โดยเฉลี่ยมากกว่า ความมีระเบียบวินัย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมากกว่าความขยันหมั่นเพียร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จริยธรรมด้านการไม่เล่นการพนันและการไม่ล่งละเมิตทางเพศ เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพระสงฆ์และเฑีตะครู โดยเฉลี่ยมากกว่าความขยันหมั่นเพียร และความมีระเบียบวินัย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เฉพาะการไม่ล่งละเมิตทางเพศได้รับการอบรมจริงโดยเฉลี่ยมากกว่า การประหยัค อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมากกว่า ความซื่อสัตย์สุจริต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงเกี่ยวกับจริยธรรมจากพระสงฆ์

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่างจริยธรรม
ทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเณร

สิ่งที่วิเคราะห์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
พ่อแม่	ระหว่างกลุ่ม	8	27.45	3.43	5.74**
	ภายในกลุ่ม	1125	672.09	0.60	
	รวม	1133	699.54		
ครู	ระหว่างกลุ่ม	8	44.06	5.51	7.23**
	ภายในกลุ่ม	1125	856.97	0.76	
	รวม	1133	901.04		
พระสงฆ์และเณร	ระหว่างกลุ่ม	8	79.25	9.91	7.53**
	ภายในกลุ่ม	1125	1480.70	1.32	
	รวม	1133	1559.95		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($.01 F_{8,1125} = 2.51$)

จากตารางที่ 18 จะเห็นว่า เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมทั้ง 9 ประการ
ทั้งจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเณร โดยเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
แต่ครั้งพิจารณาจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเป็นรายคู่ โดยแยกพิจารณา
ตามสถาบันของผู้ให้การสั่งสอนอบรม คือ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเณร ปรากฏผลดังนี้

8.1 ความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ พบว่า เยาวชนคาดหวังจะ
ให้พ่อแม่ให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมด้านการประหยัด โดยเฉลี่ยมากกว่าความมีระเบียบวินัย
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมากกว่าการไม่ล่วงละเมิดทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
และด้านความซื่อสัตย์ โดยเฉลี่ยมากกว่าความมีระเบียบวินัย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 ส่วนจริยธรรมนอกจากนี้เขาวชนมีความคาดหวังจะให้พ่อแม่ได้สั่งสอนอบรม ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 นั่นคือเขาวชนคาดหวังจะให้พ่อแม่ได้มีการสั่งสอนอบรมเรื่องการประหยัดให้มากที่สุดในงานจริยธรรมทั้ง 9 ประการ ส่วนความมีระเบียบวินัยคาดหวังไว้ให้มีการสั่งสอนอบรมน้อยกว่าด้านความซื่อสัตย์ เพียรและการประหยัด แต่กีพอ ๆ กันกับจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 6 ประการ

8.2 ความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากครู พบว่า เขาวชนคาดหวังจะให้ครูให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ เพียร และความมีระเบียบวินัยโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่ต่างก็ได้รับการคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมมากกว่า การไม่เล่นการพนัน การไม่ล้วงละเมิดทางเพศ และความเมตตากรุณา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 ส่วนจริยธรรมด้านอื่น ๆ เขาวชนคาดหวังจะให้ครูให้มีการสั่งสอนอบรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 นั่นคือ เขาวชนคาดหวังจะให้ครูให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ เพียร และความมีระเบียบวินัย ให้มากที่สุดคือมากกว่า การไม่เล่นการพนัน การไม่ล้วงละเมิดทางเพศและความเมตตากรุณา แต่กีให้มากพอ ๆ กันกับจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 4 ด้าน ส่วนจริยธรรมด้านการไม่เล่นการพนันและการไม่ล้วงละเมิดทางเพศ เขาวชนคาดหวังจะให้ครูให้มีการสั่งสอนอบรมใช้น้อยกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ คือน้อยกว่า ความซื่อสัตย์ เพียร และความมีระเบียบวินัย แต่กีพอ ๆ กันกับจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 5 ประการ

8.3 ความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพระสงฆ์และไต่ะครู พบว่า เขาวชนคาดหวังจะให้พระสงฆ์และไต่ะครูให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาให้มากที่สุดคือโดยเฉลี่ยมากกว่าความซื่อสัตย์ เพียร และความมีระเบียบวินัย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมากกว่าการประหยัดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 แต่กีไม่มากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน สำหรับความมีระเบียบวินัยได้รับการคาดหวังจากเขาวชนให้พระสงฆ์และไต่ะครูสั่งสอนอบรมน้อยกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ คือโดยเฉลี่ยน้อยกว่าการไม่ล้วงละเมิดทางเพศ และความเมตตากรุณา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และน้อยกว่าการไม่เล่นการพนัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่กีไม่น้อยไปกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน ทางด้านการไม่ล้วงละเมิดทางเพศ เขาวชนคาดหวังจะให้พระสงฆ์และไต่ะครูให้มีการสั่งสอนอบรมโดยเฉลี่ย

ให้มากกว่าความขยันหมั่นเพียร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 ส่วน
จริยธรรมนอกนั้นได้รับการคาดหวังจากเยาวชนให้พระสงฆ์และเณรเณรีให้มีการสั่งสอนอบรมโดย
เฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6

9. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างจาก
พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเณร

เพื่อจะให้ทราบว่าเยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงเกี่ยวกับจริยธรรมในแต่ละด้าน
จากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเณร เป็นอย่างไรในปัจจุบัน ทั้งโดยการรวมจริยธรรมทั้ง 9 ประการ
และแยกพิจารณาจริยธรรมเฉพาะด้าน ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงระหว่าง พ่อแม่ ครู
พระสงฆ์และเณร

สิ่งที่วิเคราะห์	แหล่งความแปรปรวน (Source of Variance)	df	SS	MS	F
1. การเสพของมีนเมาและ สิ่งเสพคดียุคใหม่	ระหว่างกลุ่ม	2	66.90	33.45	52.63 **
	ภายในกลุ่ม	375	238.34	0.64	
	รวม	377	305.24		
2. การเล่นการพนัน	ระหว่างกลุ่ม	2	30.86	15.43	13.93 **
	ภายในกลุ่ม	375	415.32	1.11	
	รวม	377	446.18		
3. การละเมิดทางเพศ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.33	3.17	3.12 *
	ภายในกลุ่ม	375	380.81	1.02	
	รวม	377	387.14		
4. ความขยันหมั่นเพียร	ระหว่างกลุ่ม	2	175.99	87.89	138.71 **
	ภายในกลุ่ม	375	237.62	0.63	
	รวม	377	413.40		

ตารางที่ 19 (ต่อ)

สิ่งที่วิเคราะห์	แหล่งความแปรปรวน (Source of Variance)	df	SS	MS	F
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	ระหว่างกลุ่ม	2	61.72	30.86	47.74**
	ภายในกลุ่ม	375	242.40	0.65	
	รวม	377	304.12		
6. ความมีระเบียบวินัย	ระหว่างกลุ่ม	2	205.03	102.51	171.79**
	ภายในกลุ่ม	375	223.78	0.60	
	รวม	377	428.80		
7. การประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	2	171.77	85.88	118.28**
	ภายในกลุ่ม	375	272.28	0.73	
	รวม	377	444.04		
8. การเสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	2	31.71	15.85	19.42**
	ภายในกลุ่ม	375	306.21	0.82	
	รวม	377	337.92		
9. ความเมตตากรุณา	ระหว่างกลุ่ม	2	11.54	5.77	5.94**
	ภายในกลุ่ม	375	364.37	0.97	
	รวม	377	375.90		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	77.25	38.62	92.42**
	ภายในกลุ่ม	375	156.72	0.42	
	รวม	377	233.97		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (.01 $F_{2,375} = 4.61$)

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (.05 $F_{2,375} = 3.00$)

จากตารางที่ 19 ปรากฏว่า เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงเกี่ยวกับจริยธรรมรวมทั้ง 9 ประการ และในแต่ละด้านของจริยธรรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู โดยเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เว้นแต่การไม่ล่วงละเมิดทางเพศด้านเดียวที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู โดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 7

แต่เมื่อพิจารณาถึงจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากผู้ให้การสั่งสอนอบรมทั้งสามสถาบันเปรียบเทียบกันเป็นคู่ ๆ ว่า เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงระหว่งสถาบันคู่ใดบ้างที่ต่างกันหรือได้รับการสั่งสอนอบรมจากสถาบันใดมากกว่ากันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งโดยส่วนรวมของจริยธรรมทั้ง 9 ประการ และแยกพิจารณาในแต่ละด้านของจริยธรรมนั้น ๆ ผลปรากฏว่า

โดยภาพรวมเยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงเกี่ยวกับจริยธรรมรวมทั้ง 9 ประการจาก พ่อแม่ และครู โดยเฉลี่ยมากกว่าจากพระสงฆ์และโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 7 แต่ทั้งพ่อแม่ และครู ต่างก็ให้การสั่งสอนอบรมเยาวชนเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 9 ประการ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 7

หากพิจารณาจริยธรรมเฉพาะด้าน ปรากฏผลดังนี้

การไม่เสพของมีเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ความมีระเบียบวินัย และการประหยัด เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจาก พ่อแม่ และครู โดยเฉลี่ยมากกว่าพระสงฆ์และโต๊ะครู และได้รับการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่โดยเฉลี่ยก็ยิ่งมากกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่ในเรื่องความมีระเบียบวินัย เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากครู โดยเฉลี่ยมากกว่าพ่อแม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

การไม่เล่นการพนัน เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่โดยเฉลี่ยมากกว่าครู พระสงฆ์และโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนการสั่งสอนอบรมจริงจากครู พระสงฆ์และโต๊ะครู เยาวชนได้รับโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจาก พ่อแม่ โดยเฉลี่ยมากกว่าจากพระสงฆ์และโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนการสั่งสอนอบรมจริงระหว่างพ่อแม่กับครู และระหว่างครูกับพระสงฆ์และโต๊ะครู เยาวชนได้รับโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต และความเสียสละ เยาวชนได้รับการ
 สอนอบรมจริงจากพ่อแม่ และครู โดยเฉลี่ยมากกว่า พระสงฆ์และเฒ่าครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

.01 ส่วนการได้รับการสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ และครู เยาวชนได้รับโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ส่วนความเมตตากรุณา เยาวชนได้รับการสอนอบรมจริงจาก พ่อแม่ โดยเฉลี่ย
 มากกว่า ครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมากกว่าพระสงฆ์และเฒ่าครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

.05 ส่วนการได้รับการสอนอบรมจริงจากครูกับพระสงฆ์และเฒ่าครู โดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกัน

10. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสอนอบรมระหว่างจาก
พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู

เพื่อจะให้ทราบว่าเยาวชนคาดหวังจะให้มีการสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมจาก
 พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู มากหรือน้อยเพียงไร ทั้งโดยภาพรวมของจริยธรรมทั้ง 9 ประการ
 และแยกพิจารณาจริยธรรมเฉพาะด้าน ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสอนอบรมระหว่างจาก พ่อแม่
 ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู

สิ่งที่วิเคราะห์	แหล่งความแปรปรวน (Source of Variance)	df	SS	MS	F
1. การเสพของมีนเมาและ สิ่งเสพติดให้โทษ	ระหว่างกลุ่ม	2	39.50	19.75	23.86**
	ภายในกลุ่ม	375	310.44	0.83	
	รวม	377	349.94		
2. การเล่นการพนัน	ระหว่างกลุ่ม	2	23.02	11.51	12.19**
	ภายในกลุ่ม	375	353.98	0.94	
	รวม	377	377.00		
3. การละเมิดทางเพศ	ระหว่างกลุ่ม	2	11.94	5.97	4.57*
	ภายในกลุ่ม	375	489.79	1.31	
	รวม	377	501.74		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

สิ่งที่วิเคราะห์	แหล่งความแปรปรวน (Source of Variance)	df	SS	MS	F
4. ความขยันหมั่นเพียร	ระหว่างกลุ่ม	2	109.75	54.88	83.40**
	ภายในกลุ่ม	375	246.73	0.66	
	รวม	377	356.48		
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	ระหว่างกลุ่ม	2	48.68	24.34	38.16**
	ภายในกลุ่ม	375	239.21	0.64	
	รวม	377	287.89		
6. ความมีระเบียบวินัย	ระหว่างกลุ่ม	2	116.63	58.32	76.70**
	ภายในกลุ่ม	375	285.11	0.76	
	รวม	377	401.74		
7. การประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	2	93.05	46.53	50.01**
	ภายในกลุ่ม	375	348.87	0.93	
	รวม	377	441.93		
8. การเสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	2	29.27	14.64	17.01**
	ภายในกลุ่ม	375	322.71	0.86	
	รวม	377	351.98		
9. ความเมตตากรุณา	ระหว่างกลุ่ม	2	13.63	6.82	6.19**
	ภายในกลุ่ม	375	412.94	1.10	
	รวม	377	426.57		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	50.41	25.20	49.98**
	ภายในกลุ่ม	375	189.11	0.50	
	รวม	377	239.52		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($F_{2,375} > 0.61$)*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($F_{2,375} > 3.00$)

จากตารางที่ 20 ปรากฏว่า เยาวชนได้คาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับ จริยธรรม รวมทั้ง 9 ประการ และในแต่ละด้านของจริยธรรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโศโศครุ โดยเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เว้นแต่การไม่ล่วงละเมิดทางเพศด้านเดียว ที่โดยเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 7

แต่เมื่อพิจารณาถึงจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากผู้ให้การ สั่งสอนอบรมทั้งสามสถาบันเปรียบเทียบกันเป็นคู่ ๆ ว่า เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน อบรมระหว่างสถาบันคู่ใดบ้างที่ต่างกัน หรือเยาวชนคาดหวังจะให้สถาบันใดให้มีการสั่งสอน อบรมมากกว่าสถาบันใด อย่างมีนัยสำคัญทั้งโดยส่วนรวมของจริยธรรมทั้ง 9 ประการ และแยก พิจารณาในแต่ละด้านของจริยธรรมนั้น ๆ ผลปรากฏว่า

โดยภาพรวม เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมรวมทั้ง 9 ประการ จากพ่อแม่ ครู โดยเฉลี่ยมากกว่าจากพระสงฆ์และโศโศครุ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 7 แต่ทั้งพ่อแม่และครู เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 7

หากพิจารณาจริยธรรมเฉพาะด้าน ปรากฏผล ดังนี้

การไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพศศิให้โทษและการประหยัด เยาวชนคาดหวังจะ ให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ และครู โดยเฉลี่ยมากกว่า พระสงฆ์และโศโศครุ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 คาดหวังจะให้พ่อแม่ให้สั่งสอนอบรม โดยเฉลี่ยมากกว่าครู ในเรื่องการไม่เสพของ มีนเมาและสิ่งเสพศศิให้โทษ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และในเรื่องการประหยัด อย่างมีนัย สำคัญที่ระดับ .01 นั่นคือ เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม การไม่เสพของมีนเมาและ สิ่งเสพศศิให้โทษ และการประหยัดจากพ่อแม่มากที่สุด จากพระสงฆ์และโศโศครุน้อยกว่าพ่อแม่และครู จากครูน้อยกว่าพ่อแม่ แต่มากกว่าพระสงฆ์และโศโศครุ

การไม่เล่นการพนัน และความเมตตากรุณา เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน อบรมจากพ่อแม่ โดยเฉลี่ยมากกว่าครู พระสงฆ์และโศโศครุ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เว้นแต่ ด้านความเมตตากรุณา เยาวชนคาดหวังจะให้พ่อแม่ให้สั่งสอนอบรมโดยเฉลี่ยมากกว่าพระสงฆ์และ โศโศครุ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรม ทั้ง 2 ระหว่างจากครูกับพระสงฆ์และโศโศครุ โดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกัน

การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ โดยเฉลี่ยมากกว่า ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู โดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกัน

ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต และการเสียสละ เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ และครู โดยเฉลี่ยมากกว่า พระสงฆ์และโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ และครู โดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกัน

เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย เยาวชนคาดหวังให้พ่อแม่และครู ได้สั่งสอนอบรมให้มากกว่าพระสงฆ์และโต๊ะครู และคาดหวังจะให้ครูได้สั่งสอนอบรมให้มากกว่าพ่อแม่ ทั้งนี้ยังมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

11. ผลการศึกษาอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน เป็นการศึกษาอิทธิพลของบุคคลที่ทำให้เยาวชนได้ปฏิบัติจริยธรรมทั้ง 9 ประการ ว่าการที่เยาวชนได้ปฏิบัติจริยธรรมเรื่องนั้น ๆ เพราะเขาศรัทธาหรือประทับใจการสั่งสอนอบรมหรือการปฏิบัติของใครหรือเลียนแบบการปฏิบัติของใคร ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 สภาพอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติธรรมของเยาวชน

พฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติ	เพราะอิทธิพลของพ่อแม่			เพราะอิทธิพลของครู			เพราะอิทธิพลของพระสงฆ์และโต๊ะครู		
	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล
	1. ไม่เสพของมีค่าและสิ่งเสพติดให้โทษ	3.05	1.03	มาก	2.32	0.93	ปานกลาง	2.53	1.09
1) การไม่ดื่มสุรา ของมีเมา	3.27	1.02	มาก	2.50	1.01	ปานกลาง	2.63	1.18	มาก
2) การไม่เสพสิ่งเสพติดให้โทษ	2.84	1.37	มาก	2.14	1.16	ปานกลาง	2.42	1.41	ปานกลาง
2. การไม่เล่นการพนัน	3.16	1.29	มาก	2.59	1.19	มาก	2.18	1.34	ปานกลาง
3) การไม่เล่นการพนัน หรือเล่นหวย เบอร์ แซร์	3.16	1.29	มาก	2.59	1.19	มาก	2.18	1.34	ปานกลาง
3. การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ	3.22	1.07	มาก	2.73	1.10	มาก	1.92	1.26	ปานกลาง
4) ไม่ล่วงเกินผู้อื่นในทางเพศ หรือไม่ผิดลูกเมีย หรือสามีของผู้อื่น	3.22	1.07	มาก	2.73	1.10	มาก	1.92	1.26	ปานกลาง
4. มีความขยันหมั่นเพียร	2.86	0.99	มาก	2.60	0.95	มาก	2.31	0.99	ปานกลาง
5) มีความขยันหมั่นเพียร	3.05	1.25	มาก	2.32	1.16	ปานกลาง	2.96	1.21	มาก
6) การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2.76	1.25	มาก	2.88	1.22	มาก	1.66	1.29	ปานกลาง
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.68	1.00	มาก	2.68	0.93	มาก	2.27	1.01	ปานกลาง
7) มีความซื่อสัตย์สุจริต	3.07	1.23	มาก	2.74	1.22	มาก	2.58	1.33	มาก
8) มีความซื่อตรงต่อเวลา	2.27	1.29	ปานกลาง	2.91	1.22	มาก	1.68	1.31	ปานกลาง
9) มีการรักษาคำพูด	2.71	1.35	มาก	2.40	1.22	ปานกลาง	2.56	1.27	มาก

พฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติ	เพราะอิทธิพลของพ่อแม่			เพราะอิทธิพลของครู			เพราะอิทธิพลของพระสงฆ์และโต๊ะครู		
	x̄	s	แปลผล	x̄	s	แปลผล	x̄	s	แปลผล
6. มีระเบียบวินัย	2.39	0.88	ปานกลาง	2.95	0.83	มาก	1.58	0.98	ปานกลาง
10) มีความเป็นระเบียบวินัย	2.77	1.10	มาก	3.31	0.82	มาก	1.99	1.23	ปานกลาง
11) การปฏิบัติตามกฎหมาย	2.14	1.27	ปานกลาง	2.94	1.22	มาก	1.47	1.35	น้อย
12) การปฏิบัติตามกฎจราจร	1.71	1.28	ปานกลาง	2.85	1.23	มาก	1.15	1.22	น้อย
13) มีการรักษาความสะอาด	2.93	1.30	มาก	2.70	1.14	มาก	1.71	1.30	ปานกลาง
7. มีการประหยัด	3.35	1.16	มาก	2.12	1.18	ปานกลาง	1.68	1.29	ปานกลาง
14) มีการประหยัด ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย	3.35	1.16	มาก	2.12	1.18	ปานกลาง	1.68	1.29	ปานกลาง
8. มีการเสียสละ	2.71	1.21	มาก	2.36	1.02	ปานกลาง	2.41	1.14	ปานกลาง
15) มีการเสียสละ	2.55	1.37	มาก	2.19	1.18	ปานกลาง	2.22	1.38	ปานกลาง
16) มีการช่วยเหลือผู้อื่น	2.86	1.30	มาก	2.53	1.11	มาก	2.59	1.28	ปานกลาง
9. มีความเมตตา กรุณา	2.73	1.39	มาก	2.37	1.26	ปานกลาง	2.95	1.31	มาก
17) มีความเมตตา กรุณาต่อคนและสัตว์	2.73	1.39	มาก	2.37	1.26	ปานกลาง	2.95	1.31	มาก
รวม	2.78	1.32	มาก	2.60	1.20	มาก	2.14	1.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 ปรากฏว่า การปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชนโดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้ว ได้รับอิทธิพลหรือแบบอย่างจากพ่อแม่ และครูมาก แต่ได้รับอิทธิพลหรือแบบอย่างจากพระสงฆ์และ โตะครูเพียงปานกลาง

หากพิจารณาพฤติกรรมจริยธรรมย่อย ๆ ที่เขาวชนปฏิบัติแต่ละด้าน พบว่า ส่วนมาก เขาวชนได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากเกือบทุกด้าน มีเพียงความซื่อตรงต่อเวลา การปฏิบัติความกฎหมาย และการปฏิบัติตามกฎจราจรเท่านั้นที่ได้รับอิทธิพลโดยเฉลี่ยจากพ่อแม่ปานกลาง

เกี่ยวกับอิทธิพลของครู เขาวชนก็ได้รับในการปฏิบัติจริยธรรมมาก เช่นกัน เช่นแต่ จริยธรรมด้านการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพศดิกให้โทษ ความซนหมั่นเพียร การรักษาคำพูด การประหยัด การเสียสละและความเมตตากรุณาเท่านั้น ที่เขาวชนได้รับอิทธิพลจากครูโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนพระสงฆ์และโตะครู มีอิทธิพลโดยเฉลี่ยต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชน โดยเฉลี่ยเพียงปานกลางเกือบทุกด้าน มีเพียงการไม่ดื่มสุราของมีนเมา ความซนหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต การรักษาคำพูด และความเมตตากรุณาเท่านั้นที่เขาวชนได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์ และโตะครู มาก ยิ่งไปกว่านั้นพระสงฆ์และโตะครูมีอิทธิพลโดยเฉลี่ยต่อการปฏิบัติจริยธรรมด้านการ ปฏิบัติตามกฎหมายและการปฏิบัติตามกฎจราจรอยู่ในระดับน้อย

12. ผลการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการ ปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชน ทั้งในระหว่างเพศ ระหว่างศาสนา และระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัยของ เขาวชน

เพื่อให้เห็นสภาพของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโตะครู ที่มีต่อการปฏิบัติ จริยธรรมของเขาวชนให้ชัดเจนและละเอียดยิ่งขึ้น จึงได้วิเคราะห์ผลของอิทธิพลจากบุคคลเหล่านั้น ต่อเขาวชนเปรียบเทียบกันระหว่างเพศ ระหว่างศาสนา และระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัย ดังปรากฏผล การวิเคราะห์ในตารางที่ 22-24 ต่อไป

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบอิทธิพลของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชายและหญิง

พฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติ	อิทธิพลของพ่อแม่						อิทธิพลของครู						
	เยาวชนชาย			เยาวชนหญิง			เยาวชนชาย			เยาวชนหญิง			
	\bar{x}	s	แปลผล	\bar{x}	s	แปลผล	\bar{x}	s	แปลผล	\bar{x}	s	แปลผล	
1. การไม่เสทของนมแม่และสิ่ง เศษที่เหลือ	2.63	1.28	มาก	3.29	1.13	มาก	2.78**	1.15	ปานกลาง	2.37	1.08	ปานกลาง	0.69
2. การไม่เล่นการพนัน	2.90	1.29	มาก	3.31	1.27	มาก	1.60	1.25	มาก	2.50	1.15	ปานกลาง	1.14
3. การไม่ลงละเมิดทางเพศ	3.00	1.05	มาก	3.33	1.08	มาก	1.57	0.94	มาก	2.68	1.19	มาก	0.64
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.71	1.21	มาก	2.94	1.28	มาก	0.96	1.19	มาก	2.61	1.24	มาก	0.09
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.32	1.30	ปานกลาง	2.88	1.30	มาก	2.19*	1.24	มาก	2.67	1.24	มาก	0.17
6. มีระเบียบวินัย	2.01	1.27	ปานกลาง	2.59	1.32	มาก	2.24*	1.14	มาก	2.95	1.13	มาก	0.04
7. มีการประหยัด	3.15	1.09	มาก	3.46	1.19	มาก	1.33	1.20	ปานกลาง	2.04	1.17	ปานกลาง	1.25
8. มีการเสียสละ	2.39	1.28	ปานกลาง	2.88	1.35	มาก	1.89	1.07	ปานกลาง	2.36	1.20	ปานกลาง	0.01
9. มีความเมตตากรุณา	2.67	1.13	มาก	2.76	1.52	มาก	0.35	1.12	ปานกลาง	2.32	1.33	ปานกลาง	0.57
รวม	2.48	1.28	ปานกลาง	2.95	1.31	มาก	1.81	1.18	มาก	2.59	1.21	มาก	0.15

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{124} = 2.62$) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{124} = 1.98$)

ตารางที่ 22 (ต่อ)

พฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติ	อิทธิพลของพระสงฆ์และโตะครู									
	เยาวชนชาย					เยาวชนหญิง				
	\bar{x}	s	แปลผล	\bar{x}	s	แปลผล	\bar{x}	s	แปลผล	t
1. การไม่เสพของมีเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	2.69	1.44	มาก	2.44	1.22	ปานกลาง	2.44	1.22	ปานกลาง	0.99
2. การไม่เล่นการพนัน	2.46	1.41	ปานกลาง	2.03	1.28	ปานกลาง	2.03	1.28	ปานกลาง	1.65
3. การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ	1.92	1.37	ปานกลาง	1.92	1.21	ปานกลาง	1.92	1.21	ปานกลาง	0.03
4. มีความขยันหมั่นเพียร	2.56	1.45	มาก	2.17	1.37	ปานกลาง	2.17	1.37	ปานกลาง	1.43
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.46	1.38	ปานกลาง	2.17	1.35	ปานกลาง	2.17	1.35	ปานกลาง	1.07
6. มีระเบียบวินัย	1.68	1.38	ปานกลาง	1.53	1.27	ปานกลาง	1.53	1.27	ปานกลาง	0.58
7. มีการประหยัด	1.87	1.34	ปานกลาง	1.58	1.26	ปานกลาง	1.58	1.26	ปานกลาง	1.12
8. มีการเสียสละ	2.83	1.28	มาก	2.17	1.32	ปานกลาง	2.17	1.32	ปานกลาง	2.54*
9. มีความเมตตากรุณา	3.33	1.06	มาก	2.74	1.38	มาก	2.74	1.38	มาก	2.35*
รวม	2.35	1.44	ปานกลาง	2.03	1.34	ปานกลาง	2.03	1.34	ปานกลาง	1.67

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{124} = 2.62$)* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{124} = 1.98$)

จากตารางที่ 22 พบว่า ในการปฏิบัติจริยธรรมของเขวชนชายและหญิง เกี่ยวกับ อธิติพลจากพ่อแม่ โดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้ว เขวชนชายได้รับอธิติพลปานกลาง ส่วนเขวชนหญิงได้รับ อธิติพลมาก แต่ไม่ถึงกับมีความแตกต่างกัน เห็นแต่เมื่อพิจารณาในแต่ละจริยธรรมพบว่า ในเรื่องการ ไม่เสพของกินเมมาและสิ่งเสพติดให้โทษ เขวชนหญิงได้ปฏิบัติเช่นนั้นเพราะได้รับอธิติพลจากพ่อแม่ โดยเฉลี่ยมากกว่าเขวชนชาย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สำหรับการปฏิบัติด้านการมีความซื่อสัตย์ สุจริตและมีระเบียบวินัย เขวชนหญิงก็ยังได้รับอธิติพลจากพ่อแม่มากกว่าเขวชนชายแต่มีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า ในการปฏิบัติจริยธรรมเขวชนหญิงได้รับอธิติพลจากพ่อแม่โดยเฉลี่ยมากกว่า เขวชนชายในจริยธรรมทั้ง 3 ด้านนั้น ส่วนจริยธรรมนอกนั้นการปฏิบัติของเขวชนทั้งชายและหญิง ได้รับอธิติพลจากพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน

ทางด้านอธิติพลของครู โดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้ว เขวชนทั้งชายและหญิง ได้ปฏิบัติ จริยธรรมเพราะอธิติพลของครูอยู่ในระดับมาก และทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละด้านของจริยธรรม เขวชนทั้งชายและหญิง ได้ปฏิบัติไปเพราะได้รับอธิติพลจากครูพอ ๆ กัน

สำหรับอธิติพลของพระสงฆ์และโ้เ้ะครู โดยส่วนรวมเขวชนทั้งชายและหญิงได้ปฏิบัติ จริยธรรมเพราะอธิติพลของพระสงฆ์และโ้เ้ะครู ในระดับปานกลางและก็ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้ง โดยส่วนรวมและในแต่ละด้านของจริยธรรม เห็นแต่การปฏิบัติจริยธรรมด้านการเสียสละ และมีความ เมตตากรุณา 2 ด้านเท่านั้น ที่เขวชนชายได้รับอธิติพลจากพระสงฆ์และโ้เ้ะครู มากกว่าเขวชนหญิง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

12.2 ผลการเปรียบเทียบอธิติพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้เ้ะครู ที่ส่งผลให้เกิด การปฏิบัติจริยธรรมระหว่างเขวชนไทยพุทธ กับเขวชนไทยมุสลิม เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการ ปฏิบัติจริยธรรมของเขวชนที่นับถือศาสนาพุทธกับเขวชนที่นับถือศาสนาอิสลามว่า ในการที่เขาได้ ปฏิบัติจริยธรรมนั้น ๆ เนื่องจากเขาได้รับอธิติพลจากใคร หรือเลื่อมใส ศรัทธาใครหรือประทับใจ การสั่งสอนอบรมของใคร หรือเลียนแบบการปฏิบัติของใครจากบุคคลที่เป็นพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และ โ้เ้ะครู ดังผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบอิทธิพลของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนที่มีต่อศาสนาพุทธและอิสลาม

พฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติ	อิทธิพลของพ่อแม่						อิทธิพลของครู							
	เยาวชนพุทธ			เยาวชนมุสลิม			t	เยาวชนพุทธ			เยาวชนมุสลิม			
	\bar{x}	s	แปลผล	\bar{x}	s	แปลผล		\bar{x}	s	แปลผล	\bar{x}	s	แปลผล	
														\bar{x}
1. การไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	3.24	1.01	มาก	2.88	1.38	มาก	1.57	2.50	1.09	ปานกลาง	2.13	1.09	ปานกลาง	1.77
2. การไม่เล่นการพนัน	3.55	0.96	มากที่สุด	2.79	1.46	มาก	3.23	2.76	0.98	มาก	2.43	1.35	ปานกลาง	1.50
3. การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ	3.67	0.55	มากที่สุด	2.77	1.27	มาก	4.88	2.91	0.93	มาก	2.55	1.24	มาก	1.71
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต	3.23	0.99	มาก	2.50	1.39	ปานกลาง	3.17	2.61	1.15	มาก	2.40	1.26	ปานกลาง	1.78
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	3.05	1.14	มาก	2.33	1.40	ปานกลาง	2.97	2.91	1.05	มาก	2.46	1.36	ปานกลาง	1.95
6. มีระเบียบวินัย	2.80	1.09	มาก	1.99	1.42	ปานกลาง	3.34	3.14	0.97	มาก	2.76	1.25	มาก	1.75
7. มีการประหยัด	3.66	0.75	มากที่สุด	3.05	1.39	มาก	2.82	2.20	1.10	ปานกลาง	2.04	1.26	ปานกลาง	0.73
8. มีการเสียสละ	3.09	1.10	มาก	2.33	1.46	ปานกลาง	3.10	2.56	1.00	มาก	2.16	1.26	ปานกลาง	1.86
9. มีความเมตตา กรุณา	3.16	0.94	มาก	2.30	1.62	ปานกลาง	3.42	2.40	1.10	ปานกลาง	2.34	1.41	ปานกลาง	0.25
รวม	3.15	1.05	มาก	2.43	1.45	ปานกลาง	2.98	2.78	1.07	มาก	2.42	1.29	ปานกลาง	1.60

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{.01} t_{124} = 2.62$)

พฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติ	อิทธิพลของพระสงฆ์และโต๊ะครู							
	เยาวชนพุทธ				เยาวชนมุสลิม			
	\bar{X}	S	แปลผล	\bar{X}	S	แปลผล	t	
1. การไม่เสพของมีเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	2.40	1.23	ปานกลาง	2.65	1.36	มาก	1.02	
2. การไม่เล่นการพนัน	2.16	1.21	ปานกลาง	2.20	1.46	ปานกลาง	0.13	
3. การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ	1.60	1.10	ปานกลาง	2.23	1.34	ปานกลาง	2.72**	
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.17	1.34	ปานกลาง	2.44	1.46	ปานกลาง	0.99	
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.21	1.28	ปานกลาง	2.34	1.45	ปานกลาง	0.51	
6. มีระเบียบวินัย	1.48	1.14	น้อย	1.68	1.45	ปานกลาง	0.83	
7. มีกฏประหัยด์	1.67	1.20	ปานกลาง	1.70	1.39	ปานกลาง	0.10	
8. มีกฏเสียสละ	2.46	1.28	ปานกลาง	2.36	1.40	ปานกลาง	0.38	
9. มีความเมตตากรุณา	3.35	1.00	มาก	2.55	1.45	มาก	3.34**	
รวม	2.08	1.30	ปานกลาง	2.20	1.46	ปานกลาง	0.44	

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{124} = 2.62$)

จากตารางที่ 23 ในการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนไทยพุทธ และไทยมุสลิม ได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมจากพ่อแม่ โดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้วเยาวชนไทยพุทธ ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากและมากกว่าเยาวชนไทยมุสลิมที่ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่เพียงปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แม้แต่การปฏิบัติจริยธรรมแต่ละด้านก็เช่นกัน เยาวชนไทยพุทธได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่โดยเฉลี่ยมากกว่า เยาวชนไทยมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกด้าน เว้นแต่ด้านการไม่เสพของมีเมาและสิ่งเสพติดให้โทษเท่านั้นที่ทั้งเยาวชนทั้ง 2 ศาสนา ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน และเป็นสิ่งที่สังเกตว่า ในการไม่เล่นการพนัน การไม่ล้วงละเมิดทางเพศ และการประหยัค เยาวชนไทยพุทธได้ปฏิบัติเช่นกัน เพราะได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากที่สุด

ทางด้านอิทธิพลของครูโดยส่วนรวมเยาวชนไทยพุทธได้รับอิทธิพลจากครูในการปฏิบัติจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมได้รับอิทธิพลจากครูในระดับปานกลาง ซึ่งก็ไม่มี ความแตกต่างกัน ทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละด้านของจริยธรรม

สำหรับอิทธิพลของพระสงฆ์และโต๊ะครู โดยส่วนรวมเยาวชนทั้งไทยพุทธและมุสลิม ได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์และโต๊ะครูในการปฏิบัติจริยธรรมปานกลาง ซึ่งไม่มีความแตกต่างกัน และไม่แตกต่างกันเกือบทุกด้านของจริยธรรม เว้นแต่จริยธรรมด้านการไม่ล้วงละเมิดทางเพศ ที่เยาวชนไทยมุสลิมได้รับอิทธิพลจากโต๊ะครู ในระดับปานกลาง ซึ่งก็มากกว่าการที่เยาวชนไทยพุทธได้ปฏิบัติ เช่นนั้นเพราะได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์ในระดับปานกลางเหมือนกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และควมมีเมตตาการุณา เยาวชนไทยพุทธ และมุสลิมได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์และโต๊ะครูมาก แต่เยาวชนไทยพุทธได้ปฏิบัติเช่นนั้นเพราะได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์มากกว่าที่เยาวชนมุสลิมได้รับอิทธิพลจากโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

12.3 ผลการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมระหว่างเยาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และเยาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และเยาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลว่า การที่เขาได้ปฏิบัติจริยธรรมนั้น ๆ เนื่องจากเขาได้รับอิทธิพลจากใคร หรือเลื่อมใสศรัทธาใคร หรือประทับใจการสั่งสอนอบรมหรือการปฏิบัติของใคร หรือเลียนแบบการปฏิบัติของใคร จากบุคคลที่เป็นพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโต๊ะครู ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบอิทธิพลของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนที่อยู่ในและนอกเขตเทศบาลนครสุโขทัย

พฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติ	อิทธิพลของพ่อแม่						อิทธิพลของครู							
	เยาวชนในเขต			เยาวชนนอกเขต			เยาวชนในเขต			เยาวชนนอกเขต				
	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล	\bar{x}	S	แปลผล		
1. การไม่เสพของมีเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	3.12	1.20	มาก	2.93	1.28	มาก	0.74	2.29	1.06	ปานกลาง	2.37	1.18	ปานกลาง	0.37
2. การไม่เล่นการพนัน	3.32	1.18	มาก	2.87	1.46	มาก	1.75	2.69	1.03	มาก	2.42	1.45	ปานกลาง	1.11
3. การไม่วางระเบิดทางเพศ	3.47	0.82	มาก	2.74	1.33	มาก	3.57	2.75	1.14	มาก	2.68	1.04	มาก	0.31
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.93	1.20	มาก	2.74	1.36	มาก	0.75	2.60	1.18	มาก	2.62	1.30	มาก	0.09
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.77	1.32	มาก	2.53	1.33	มาก	0.91	2.75	1.18	มาก	2.55	1.33	มาก	0.80
6. มีระเบียบวินัย	2.44	1.33	ปานกลาง	2.30	1.32	ปานกลาง	0.50	3.00	1.10	มาก	2.86	1.20	มาก	0.62
7. มีกิริยาประหัย	3.52	0.97	มากที่สุด	3.03	1.40	มาก	2.17	2.12	1.11	ปานกลาง	2.11	1.33	ปานกลาง	0.08
8. มีการเสียสละ	2.82	1.25	มาก	2.50	1.50	ปานกลาง	1.18	2.45	1.09	ปานกลาง	2.20	1.27	ปานกลาง	1.08
9. มีความเมตตากรุณา	2.95	1.24	มาก	2.32	1.58	ปานกลาง	2.31	2.44	1.16	ปานกลาง	2.24	1.44	ปานกลาง	0.80
รวม	2.88	1.27	มาก	2.59	1.39	มาก	1.10	2.64	1.15	มาก	2.52	1.29	มาก	0.49

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{24} = 2.62$). * มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t_{24} = 1.98$)

ตารางที่ 24 (ต่อ)

พฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติ	อิทธิพลของพระสงฆ์และโต๊ะครู				
	เยาวชนในเขต		เยาวชนนอกเขต		
	\bar{x} s	แปลผล	\bar{x} s	แปลผล	
1. การไม่เสพของมีเงินและสิ่งเสพติดให้โทษ	2.38	1.29 ปานกลาง	2.82	1.28 มาก	1.71
2. การไม่เล่นการพนัน	2.22	1.29 ปานกลาง	2.11	1.43 ปานกลาง	0.43
3. การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ	1.80	1.25 ปานกลาง	2.16	1.26 ปานกลาง	1.45
4. มีความซนหมั่นเพียร	2.16	1.37 ปานกลาง	2.58	1.45 มาก	1.49
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.18	1.35 ปานกลาง	2.45	1.39 ปานกลาง	0.97
6. มีระเบียบวินัย	1.45	1.27 น้อย	1.84	1.35 ปานกลาง	1.49
7. มีการประหยัด	1.49	1.22 น้อย	2.05	1.37 ปานกลาง	2.20*
8. มีการเสียสละ	2.32	1.31 ปานกลาง	2.57	1.39 มาก	0.91
9. มีความเมตตากรุณา	2.95	1.26 มาก	2.95	1.41 มาก	0.00
รวม	2.03	1.36 ปานกลาง	2.35	1.41 ปานกลาง	1.14

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($.05 t_{124} = 1.98$)

จากตารางที่ 24 ในการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และเขาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมจากพ่อแม่ โดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมากและไม่มีความแตกต่างกัน แต่ในรายด้านของจริยธรรม พบว่าการปฏิบัติไม่ล่วงละเมิดทางเพศ เขาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ โดยเฉลี่ยมากกว่า เขาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การเป็นคนที่มีการประหยัดและมีความเมตตาากรุณา เขาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากกว่า เขาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนจริยธรรมนอกนั้นเขาวชนทั้งที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน และเป็นสิ่งที่สังเกตว่า เขาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับอิทธิพลในการเป็นคนประหยัดจากพ่อแม่มากที่สุด

ทางด้านอิทธิพลของครู โดยส่วนรวมเขาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้ปฏิบัติจริยธรรมโดยได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มาก อย่างไม่มีความแตกต่างกัน และไม่มีความแตกต่างกันของอิทธิพลจากพ่อแม่ ในการปฏิบัติจริยธรรมแต่ละด้านของเขาวชนที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

สำหรับอิทธิพลของพระสงฆ์และเณร ในการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชน ทั้งที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งก็ไม่มีมีความแตกต่างกัน แม้แต่จริยธรรมด้านต่าง ๆ ก็เช่นกัน ส่วนมากรับอิทธิพลจากพระสงฆ์และเณร โดยเฉลี่ยส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงการปฏิบัติจริยธรรมด้านการประหยัดเท่านั้นที่เขาวชนนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์และเณรในระดับปานกลาง ซึ่งก็มากกว่าเขาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ที่ได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์และเณรในระดับที่น้อย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จริยธรรม	เขตเทศบาลและสุขาภิบาล	นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ปฏิบัติไม่ล่วงละเมิดทางเพศ	3.50	3.40	3.45	0.15
เป็นคนที่มีการประหยัดและมีความเมตตาากรุณา	3.60	3.50	3.55	0.15
เป็นคนประหยัด	3.70	3.60	3.65	0.15

13. ผลการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้เยาวชนปฏิบัติจริยธรรมแต่ละด้าน เป็นการศึกษาจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่ในแต่ละด้านว่า การที่เขาได้ปฏิบัติจริยธรรมนั้น ๆ เนื่องจากเขาได้รับอิทธิพลจากใคร หรือเลื่อมใสศรัทธาใคร หรือประทับใจ การสั่งสอนอบรมหรือการปฏิบัติหรือเลียนแบบการปฏิบัติของใครมากน้อยกว่ากัน ระหว่างบุคคลที่เป็นพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ดังผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ที่ส่งผลให้เยาวชนปฏิบัติจริยธรรมแต่ละด้าน

พฤติกรรมจริยธรรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การไม่เสพยาของมึนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ	ระหว่างกลุ่ม	2	32.13	16.06	15.52**
	ภายในกลุ่ม	330	341.56	1.04	
	รวม	332	373.69		
2. การไม่เล่นการพนัน	ระหว่างกลุ่ม	2	53.95	26.98	16.66**
	ภายในกลุ่ม	330	534.23	1.62	
	รวม	332	588.19		
3. การไม่ล้วงละเมิดทางเพศ	ระหว่างกลุ่ม	2	95.35	47.68	36.17**
	ภายในกลุ่ม	330	434.97	1.32	
	รวม	332	530.32		
4. มีความขยันหมั่นเพียร	ระหว่างกลุ่ม	2	17.07	8.53	8.92**
	ภายในกลุ่ม	330	315.73	0.96	
	รวม	332	332.80		

ตารางที่ 25 (ต่อ)

พฤติกรรมจริยธรรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	ระหว่างกลุ่ม	2	12.43	6.22	6.48**
	ภายในกลุ่ม	330	316.54	0.96	
	รวม	332	328.97		
6. มีระเบียบวินัย	ระหว่างกลุ่ม	2	104.89	52.44	64.82**
	ภายในกลุ่ม	330	267.00	0.81	
	รวม	332	371.88		
7. มีการประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	2	166.06	83.03	56.53**
	ภายในกลุ่ม	330	484.74	1.47	
	รวม	332	650.80		
8. มีการเสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.90	3.95	3.12*
	ภายในกลุ่ม	330	418.08	1.27	
	รวม	332	425.97		
9. มีความเมตตากรุณา	ระหว่างกลุ่ม	2	18.83	9.42	5.42**
	ภายในกลุ่ม	330	573.42	1.74	
	รวม	332	592.26		
รวมทุกพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	27.54	13.77	24.91**
	ภายในกลุ่ม	330	182.45	0.55	
	รวม	332	210.00		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (.01 $F_{2,330} = 4.66$)

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (.05 $F_{2,330} = 3.02$)

จากตารางที่ 25 พบว่า ในการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชน รวมทั้ง 9 ประการ และในแต่ละด้านของจริยธรรม เขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโ้ตะครู โดยเฉลี่ย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีเฉพาะด้านการเสียสละประการเดียวที่มีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 8

แต่เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของแต่ละฝ่ายต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชนเปรียบเทียบกับเป็นคู่ ๆ ว่า เขาวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมระหว่างบุคคลฝ่ายต่าง ๆ นั้น มีอิทธิพลระหว่างคู่ใดบ้างที่ต่างกันหรือเขาวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมจากบุคคลใหม่มากกว่าบุคคลใดอย่างมีนัยสำคัญทั้งโดยส่วนรวมของจริยธรรมทั้ง 9 ประการ และแยกพิจารณาในแต่ละด้านของจริยธรรมนั้น ๆ ผลปรากฏว่า

โดยส่วนรวมหรือภาพรวม ในการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชนนั้น เขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากกว่าจากครู พระสงฆ์และโ้ตะครู และได้รับอิทธิพลจากครูมากกว่าพระสงฆ์และโ้ตะครู ทั้งนี้โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 8

ครั้นพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมเฉพาะด้าน ปรากฏผลดังนี้

- 1) การไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ เขาวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจากพ่อแม่ มากกว่าครู พระสงฆ์และโ้ตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่ได้รับอิทธิพลจากครู ไม่แตกต่างจากพระสงฆ์และโ้ตะครู
- 2) การไม่เล่นการพนัน การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ และการประหัยค เขาวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจากพ่อแม่ มากกว่าครู พระสงฆ์และโ้ตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลจากครูมากกว่า พระสงฆ์และโ้ตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เช่นกัน นั่นคือ ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากที่สุด และจากพระสงฆ์และโ้ตะครูน้อยที่สุด
- 3) การมีความขยันหมั่นเพียร เขาวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจากพ่อแม่มากกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากกว่าพระสงฆ์และโ้ตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลจากครูมากกว่า พระสงฆ์และโ้ตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4) การมีความเชื่อสัจธรรมิต เขวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจากพ่อแม่ และครู มากกว่าพระสงฆ์และโตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่และครูไม่แตกต่างกัน

5) การมีระเบียบวินัย เขวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจากพ่อแม่ มากกว่าพระสงฆ์และโตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลจากครูมากกว่าพ่อแม่ และพระสงฆ์กับโตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เช่นกัน

6) การมีการเสียสละ เขวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจาก พ่อแม่มากกว่าครู และพระสงฆ์กับโตะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนครูและพระสงฆ์กับโตะครู มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

7) การมีความเมตตากรุณา เขวชนได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจากพ่อแม่มากกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์และโตะครูมากกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนอิทธิพลจากพ่อแม่ ไม่มีความแตกต่างกับพระสงฆ์และโตะครู

โดยสรุป ก็คือในการปฏิบัติจริยธรรม เขวชนได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากที่สุด รองลงมาเป็นครู ส่วนพระสงฆ์และโตะครู มีอิทธิพลน้อยที่สุด เว้นแต่ด้านการมีระเบียบวินัย ที่ครูมีอิทธิพลมากที่สุด พ่อแม่มีอิทธิพลเป็นรอง ส่วนความมีเมตตากรุณา พระสงฆ์และโตะครู มีอิทธิพลมากที่สุด พอ ๆ กับพ่อแม่ ส่วนครูมีอิทธิพลน้อยที่สุด

14. ผลการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเขวชนในแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นการศึกษาถึงการปฏิบัติจริยธรรมของเขวชนแต่ละเพศ แต่ละศาสนา และแต่ละถิ่นที่อยู่อาศัย ว่าในการปฏิบัติจริยธรรมของเขวชน เนื่องจากเขาได้รับอิทธิพลจากใคร หรือเลื่อมใสศรัทธาใคร หรือประทับใจในการสั่งสอนอบรม หรือการปฏิบัติ หรือเลียนแบบการปฏิบัติของใครมากกว่ากัน ระหว่างบุคคลที่เป็นพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ทั้งผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโง่ะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ
จริยธรรมของเยาวชนจำแนกตาม เพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่

ตัวแปรที่พิจารณา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. เยาวชนชาย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.50	0.75	1.32
	ภายในกลุ่ม	114	64.75	0.57	
	รวม	116	66.25		
2. เยาวชนหญิง	ระหว่างกลุ่ม	2	31.07	15.53	31.40 **
	ภายในกลุ่ม	213	105.37	0.49	
	รวม	215	136.44		
3. เยาวชนไทยพุทธ	ระหว่างกลุ่ม	2	32.25	16.13	43.03 **
	ภายในกลุ่ม	162	60.72	0.37	
	รวม	164	92.97		
4. เยาวชนไทยมุสลิม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.97	0.98	1.63
	ภายในกลุ่ม	165	99.30	0.60	
	รวม	167	101.27		
5. เยาวชนในเขต	ระหว่างกลุ่ม	2	28.13	14.06	30.87 **
	ภายในกลุ่ม	216	98.42	0.46	
	รวม	218	126.55		
6. เยาวชนนอกเขต	ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	0.92
	ภายในกลุ่ม	111	74.94	0.68	
	รวม	113	76.18		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ตัวแปรที่พิจารณา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	24.53	12.26	22.70**
	ภายในกลุ่ม	330	178.28	0.54	
	รวม	332	202.80		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($.01 F_{2,162} = 4.75$)

($.01 F_{2,213} = 4.71$)

($.01 F_{2,216} = 4.71$)

($.01 F_{2,330} = 4.66$)

จากตารางที่ 26 จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนไม่ว่าจะเป็น เพศ ศาสนา หรืออยู่ในที่ใด โดยส่วนรวมแล้วเขาได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู โดยเฉลี่ยมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ 8 แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละเพศ แต่ละศาสนา และแต่ละถิ่นที่อยู่แล้ว พบว่า เยาวชนหญิง เยาวชนไทยพุทธ และเยาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เท่านั้นที่การปฏิบัติจริยธรรมของ เขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู โดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นับว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ 8 ส่วน เยาวชนชาย เยาวชนไทยมุสลิม และเยาวชนที่อยู่นอกเขต เทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็น ไปตามสมมติฐานที่ 8

กรณีเมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของบุคคลแต่ละฝ่ายต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย โดยเปรียบเทียบกันเป็นคู่ ๆ ว่า เยาวชนเพศใด ศาสนาใด และอยู่ที่ใด ได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมระหว่างบุคคลฝ่ายต่าง ๆ นั้นมีอิทธิพลระหว่างคู่ใดบ้างที่ต่างกัน หรือเขาได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมจากบุคคลใดมากกว่าบุคคลใด อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งโดยส่วนรวมของเยาวชนทั้งหมด และแต่ละเพศ แต่ละศาสนา และแต่ละถิ่นที่อยู่ของเยาวชน ผลปรากฏว่า

โดยส่วนรวมหรือโดยภาพรวม ในการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนนั้นเขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ และครู มากกว่าพระสงฆ์และโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นับว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ 8 ส่วนอิทธิพลของพ่อแม่ กับของครู ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 8

แต่เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของบุคคลแต่ละฝ่ายที่มีต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนแต่ละเพศ แต่ละศาสนา และแต่ละถิ่นที่อยู่ ซึ่งอิทธิพลนั้น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะปรากฏผลดังนี้

1) เยาวชนหญิงและเยาวชนไทยพุทธ ได้รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมจากพ่อแม่ มากกว่าครู พระสงฆ์และโต๊ะครู และได้รับอิทธิพลจากครูมากกว่าพระสงฆ์และโต๊ะครู ทั้งนี้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2) เยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้ปฏิบัติจริยธรรมโดยได้รับอิทธิพลจาก พ่อแม่มากกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มากกว่าพระสงฆ์และโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลจากครูมากกว่าพระสงฆ์และโต๊ะครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เช่นกัน

โดยสรุป ก็คือในการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน เขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ มากที่สุด หรือพ่อ ๆ กับครู แต่สำหรับพระสงฆ์และโต๊ะครูมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนน้อยที่สุด

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน ระหว่างตัวแปรที่เป็นเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย
4. เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโ้ตะครู
5. เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโ้ตะครู
6. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครู จำแนกตามตัวแปรที่เป็น เพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย และรวมทั้งหมดโดยไม่แยกตามตัวแปร
7. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครู
8. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม ระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จำแนกตามสถาบัน พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครู
9. เพื่เปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอน อบรมจริง ระหว่างจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครู
10. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่างจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครู

11. เพื่อศึกษาอิทธิพลของ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน
12. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ทั้งในระหว่างเพศ ระหว่างศาสนา และระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัย ของเยาวชน
13. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในแต่ละพฤติกรรมจริยธรรม
14. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ที่อยู่ในจังหวัดยะลาและปัตตานี จำนวน 126 คน แบ่งเป็นเพศชาย 70 คน หญิง 56 คน ถ้าแบ่งตามศาสนาเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ 59 คน อิสลาม 67 คน และหากแบ่งตามถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล 79 คน อยู่นอกเขตเทศบาล และสุขาภิบาล 47 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเอง 1 ฉบับ ทั้งฉบับมี 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสั่งสอนอบรมทางจริยธรรมจริงจาก

พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคคลที่มีอิทธิพลทำให้มีการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน

แบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นสูงคือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง

0.86 - 0.98

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้เยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เป็นผู้ตอบจำนวน 126 คน จำนวนแบบสอบถาม 126 ฉบับ แล้วนำแบบสอบถามที่ให้ทั้งหมดมาจัดกระทำข้อมูล โดยการรวบรวมคะแนนและหาค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบ ULTRIX ภาษา PASCAL

4. การตรวจให้คะแนน

ถือว่าคะแนนตอนที่ 2, 3, 4 และ 5 ของแบบสอบถามแต่ละชุดเท่ากับตัวเลขที่ผู้ตอบกา (✓) หรือ เขียนลงไปในช่องคำตอบ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ได้แก่

- 1) วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์
- 3) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้

t-test (Independent Groups)

4) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่สัมพันธ์กันหรือเป็นกลุ่มเดียวกันโดยใช้ t-test (Dependent Groups)

5) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบตัวประกอบเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างประชากร 3 กลุ่มขึ้นไป

6) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม โดยวิธีการหาค่าแตกต่างวิกฤติ (Critical Difference = d) ของเซฟเฟ (Seheffe) ในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบตัวประกอบเดียวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

การคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ กระทำโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมระบบ Ultrix

ภาษา Pascal

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัยนี้ จะได้สรุปตามจุดประสงค์ของการวิจัยควบคู่กันไปกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้เพื่อจะได้ทราบว่าการคาดการณ์หรือการทำนายล่วงหน้าในการวิจัยนี้ กระทำได้ถูกต้องตรงกับข้อมูลที่เก็บมาได้เพียงใดบ้าง ดังนี้

1. สภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน เพื่อศึกษาสภาพพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันพบว่า เยาวชนมีพฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน โดยส่วนรวมและจริยธรรมแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ดี นับว่าเป็นที่พอใจมาก มีเฉพาะแต่การไม่เสพของมีเงิน เมาและสิ่ง เสพติดให้โทษ การไม่เล่นการพนัน และการไม่ล้วงละเมิดทางเพศ สองด้านนี้เท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก จักว่าเป็นที่พอใจมากที่สุด จะมีอยู่ในเกณฑ์พอใช้อยู่บ้างก็เพียงพฤติกรรมย่อยบางข้อของจริยธรรมบางด้านเท่านั้น ซึ่งก็มีอยู่จำนวนน้อย

2. พฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างตัวแปรที่เป็นเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันพบว่า

2.1 เยาวชนทั้งชายและหญิง มีพฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันไม่แตกต่างกันทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละด้านของจริยธรรม จะมีก็เพียงการไม่เสพของมีเงิน เมาและสิ่ง เสพติดให้โทษ และการไม่ล้วงละเมิดทางเพศเท่านั้น ที่เยาวชนหญิงมีดีกว่าเยาวชนชาย

2.2 เยาวชนทั้งที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม มีพฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันไม่แตกต่างกันทั้งโดยส่วนรวมและในจริยธรรมแต่ละด้าน

2.3 เยาวชนที่อยู่อาศัยทั้งในและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติ
อยู่ในปัจจุบันไม่แตกต่างกันทั้งโดยส่วนรวม และในจริยธรรมแต่ละด้าน

3. พฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ
จำแนกตามเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริงใน
ปัจจุบันระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการ พบว่า

3.1 โดยส่วนรวม เยาวชนไม่เสพของมีเงินเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ไม่เล่นการพนัน
และไม่ล่วงละเมิดทางเพศอยู่ในระดับสูงที่ไม่แตกต่างกันแต่ต่างก็สูงกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก
6 ด้าน เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริตและความมีระเบียบวินัยสูงกว่าการประหยัดและการเสียสละ
ส่วนจริยธรรมอื่นนอกนั้น เยาวชนมีการประพฤติปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3.2 เยาวชนไม่ว่าจะเป็นเพศใด นับถือศาสนาใด และอยู่อาศัยที่ใด ต่างก็ไม่เสพ
ของมีเงินเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ไม่เล่นการพนัน และไม่ล่วงละเมิดทางเพศอยู่ในระดับสูงที่ไม่
แตกต่างกัน แต่ต่างก็สูงกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 6 ด้าน เช่นเดียวกับการพิจารณาโดยส่วนรวม
ส่วนจริยธรรมอื่นนอกนั้นมีการประพฤติปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เว้นแต่เยาวชนชายและเยาวชนที่นับถือ
ศาสนาพุทธเท่านั้น ที่มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าการประหยัดและการเสียสละ
และเยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลมีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูง
กว่าด้านการประหยัด

4. สภาพจริยธรรมที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และ
พี่ๆ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานพบว่า เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง
เกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จากบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

4.1 จากพ่อแม่และครู ทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละด้านของจริยธรรมทั้ง 9 ประการ
เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมมากที่สุด เว้นแต่การประหยัดเท่านั้นที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจาก
พ่อแม่มากที่สุด

4.2 จากพระสงฆ์และโตะครู โดยส่วนรวมและในแต่ละด้านของจริยธรรม 6 ด้าน
 เขวชนได้รับการสั่งสอนอบรมปานกลาง เว้นแต่การไม่เล่นการพนัน ไม่ล่องละเมียดทางเพศ และ
 ความเมตตากรุณา เขวชนได้รับการสั่งสอนอบรมมาก

5. สภาพจริยธรรมที่เขวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์
 และโตะครู

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน พบว่า เขวชนคาดหวังจะให้มีการสั่ง
 สอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จากบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

5.1 จากพ่อแม่และครู ทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละด้านของจริยธรรม เขวชน
 คาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมให้มากที่สุด มีแต่การประหยัดเท่านั้นที่เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน
 อบรมให้มากที่สุด

5.2 จากพระสงฆ์และโตะครู ทั้งโดยส่วนรวมและในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความ
 มีระเบียบวินัย และการประหยัด เขวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมปานกลาง ส่วนจริย-
 ธรรมนอกนั้นอีก 6 ด้าน เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมให้มากที่สุด

6. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เขวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง กับที่เขาคาดหวัง
 จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างการสั่งสอนอบรมจริงกับความคาดหวังจะให้
 มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมนั้น จากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู พบว่า

6.1 โดยส่วนรวม เขวชนคาดหวังจะให้พ่อแม่ พระสงฆ์และโตะครู ได้มีการสั่ง
 สอนอบรมให้มากกว่าการที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงจากบุคคลเหล่านี้ในปัจจุบัน โดยเฉพาะ
 ความซื่อสัตย์สุจริตและการเสียสละ แต่หากเป็นพระสงฆ์และโตะครู ยักรวมไปถึงความซื่อสัตย์สุจริต
 ความมีระเบียบวินัย และการประหยัดด้วย ที่เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมให้มากกว่าการที่
 เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน

สำหรับครู เขวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมพอ ๆ กันกับที่เขาได้รับ
 การสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน เว้นแต่เรื่องการประหยัดเพียงอย่างเดียวที่เขาคาดหวังจะให้
 ครูสั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอยู่จริงในปัจจุบัน

6.2 เขาวนชาย คาคหฺวังจะให้เฉพาะพ่อแม่ให้สั่งสอนอบรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่านั้นให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน

สำหรับครู ก็มีเฉพาะการไม่เล่นการพนันเท่านั้น ที่เขาวนชายคาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน

ส่วนพระสงฆ์และเฒ่าครู โดยส่วนรวมเขาวนชายคาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่แล้วในปัจจุบัน โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และการประหยัด แสดงว่าในปัจจุบันนี้พระสงฆ์และเฒ่าครู ทำหน้าที่สั่งสอนอบรมจริยธรรมยังไม่เป็นที่พอใจของเขาวนชาย

ยังเหลือจริยธรรมนอกจากที่กล่าวมาแล้วและโดยส่วนรวมทั้งจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู เขาวนชายคาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมไม่ค้างไปจากที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่แล้วในปัจจุบัน

6.3 เขาวนหญิง มีความคาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทุกด้านพอ ๆ กันกับที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน ทั้งจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู

6.4 เขาวนที่นับถือศาสนาพุทธ คาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมทั้งโดยส่วนรวม และในจริยธรรมแต่ละด้านจากพ่อแม่และครู พอ ๆ กันกับที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงจากบุคคลทั้งสองเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริตเท่านั้นที่เขาคาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ และครูให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริง แต่สำหรับครูแล้วยังได้รับการคาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริงในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต การประหยัด และการเสียสละอีกด้วย

ส่วนพระสงฆ์ เขาวนที่นับถือศาสนาพุทธคาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมมากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริงในปัจจุบัน ทั้งโดยส่วนรวมและโดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีระเบียบวินัย ส่วนจริยธรรมด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างคาคหฺวังกับที่ได้รับการสั่งสอนอบรมจริง

6.5 เขาวนที่นับถือศาสนาอิสลาม ทางด้านพ่อแม่ เขาคาคหฺวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริง โดยเฉพาะในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต และความมีระเบียบวินัย

สำหรับทางด้านครู ความคาดหวังของเขาที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมพอ ๆ กัน
กับที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริงทุกจริยธรรม

ส่วนทางด้านการศึกษาของโฑะครู เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม
ให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริง โดยเฉพาะความขยันหมั่นเพียรและความมีระเบียบวินัย

6.6 เยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เกี่ยวกับการสั่งสอนอบรม
จริยธรรมของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑะครู เขามีความเห็นที่ ทางด้านพ่อแม่และครู เขาคาด
หวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมพอ ๆ กันกับที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่จริงในปัจจุบัน มีเพียงการ
เสียสละที่เยาวชนที่อยู่ในเขตฯ คาดหวังจะให้พ่อแม่และครูให้สั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่เขาได้รับ
การสั่งสอนอบรมจริง และเฉพาะทางด้านพ่อแม่ฝ่ายเดียว ยังมีการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคิให้โทษ
ให้โทษ ความขยันหมั่นเพียรและความซื่อสัตย์สุจริตอีกด้วย ที่เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม
ให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริง

ส่วนทางด้านการศึกษาของพระสงฆ์และโฑะครู เขาคาดหวังจะให้มีการ
สั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริง โดยเฉพาะในเรื่องความขยันหมั่นเพียร
ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และการประหยัค

6.7 เยาวชนที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เขามีความคาดหวังจะให้
พ่อแม่และครูให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมพอ ๆ กันกับที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมนั้น
จากพ่อแม่และครูในปัจจุบัน

ส่วนทางด้านการศึกษาของพระสงฆ์และโฑะครู เขาคาดหวังจะให้มีการ
สั่งสอนอบรมให้มากกว่าที่เขาได้รับการสั่งสอนอบรมจริง โดยเฉพาะในเรื่องความขยันหมั่น
เพียรและความมีระเบียบวินัย

7. เปรียบเทียบจริยธรรมทั้ง 9 ประการ ที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการที่เยาวชนได้รับ
การสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑะครู พบว่า

7.1 การได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากพ่อแม่ เยาวชนได้รับการอบรมเรื่องการ
ประหยัคมากกว่าจริยธรรมอื่น ๆ แต่ที่พอ ๆ กันกับการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคิให้โทษ

ส่วนเรื่องความมีระเบียบวินัยได้รับการสั่งสอนอบรมน้อยกว่าจริยธรรมด้านอื่น โดยเฉพาะด้านการประหยัด การไม่เสพของมีเงินเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ และความขยันหมั่นเพียร แค็กพอ ๆ กันกับจริยธรรมอื่นอีก 5 ประการ

7.2 การได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจากครู เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่อง การไม่เสพของมีเงินเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีระเบียบวินัยพอ ๆ กัน แต่มากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 5 ประการ ส่วนการไม่เล่นการพนัน ได้รับการสั่งสอนอบรมจากครูน้อยกว่า ๆ กันกับจริยธรรมด้านอื่น เว้นแต่ความขยันหมั่นเพียรและความมีระเบียบวินัย

7.3 การได้รับการสั่งสอนอบรมจริงจาก พระสงฆ์และโฑะครู เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่อง การไม่เสพของมีเงินเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ การไม่เล่นการพนัน การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ การเสียสละ และความเมตตากรุณาพอ ๆ กัน แต่มากกว่าความมีระเบียบวินัย ในด้านการไม่เสพของมีเงินเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ การไม่เล่นการพนัน การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ และความเมตตากรุณาได้รับการสั่งสอนอบรมมากกว่า ความขยันหมั่นเพียรและความมีระเบียบวินัย โดยเฉพาะด้าน การไม่ล่วงละเมิดทางเพศและความเมตตากรุณา ได้รับการสั่งสอนอบรมมากกว่าความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัยและการประหยัด ส่วนความมีระเบียบวินัย ได้รับการสั่งสอนอบรมน้อยกว่าด้านอื่น ๆ แค็กพอ ๆ กันกับความขยันหมั่นเพียรและการประหยัด

8. เปรียบเทียบจริยธรรมทั้ง 9 ประการ ที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรม
ผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างระหว่างจริยธรรมทั้ง 9 ประการที่เยาวชนคาดหวัง จะได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑะครู พบว่า

8.1 ความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ เยาวชนคาดหวังให้มีการสั่งสอนอบรมเรื่อง การประหยัดให้มากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะมากกว่าการล่วงละเมิดทางเพศและความมีระเบียบวินัย ส่วนความมีระเบียบวินัยถูกคาดหวังให้พ่อแม่สั่งสอนอบรมให้น้อยกว่าความขยันหมั่นเพียร และการประหยัดด้วย แค็กพอ ๆ กับจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 6 ประการ

8.2 ความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากครู เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเรื่องความขยันหมั่นเพียร และความมีระเบียบวินัยให้มากที่สุด พอ ๆ กันกับจริยธรรมอื่นอีก

4 ประการ แต่ให้มากกว่า การไม่เล่นการพนัน การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ และความเมตตากรุณา ส่วนการไม่เล่นการพนันและการไม่ล่วงละเมิดทางเพศ ได้รับการคาดหวังให้มีการสั่งสอนอบรมให้น้อยกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะความซื่อสัตย์เพียรและความมีระเบียบวินัย แต่พอ ๆ กันกับจริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก 5 ประการ

8.3 ความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพระสงฆ์และโฑะครู เขวาชนคาดหวังให้มีการสั่งสอนอบรมเรื่องความเมตตากรุณาพอ ๆ กับด้านอื่น ๆ 5 ประการ แต่มากกว่า ความซื่อสัตย์เพียร ความมีระเบียบวินัย และการประหยัด ด้านการไม่ล่วงละเมิดทางเพศมากกว่า ความซื่อสัตย์เพียร ส่วนความมีระเบียบวินัยได้รับการคาดหวังให้มีการสั่งสอนอบรมให้น้อยกว่า การไม่เล่นการพนัน การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ และความมีระเบียบวินัย สำหรับจริยธรรมนอกนั้น มีการคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมให้พอ ๆ กัน

9. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เขวาชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง ระหว่างพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑะครู

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจริงระหว่างพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑะครู พบว่า

9.1 โดยส่วนรวม เขวาชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จากพ่อแม่และครูมากกว่าจากพระสงฆ์และโฑะครู แต่ทั้งพ่อแม่และครูต่างก็ให้การสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 พอ ๆ กัน

9.2 การสั่งสอนจริยธรรมแต่ละด้าน เขวาชนได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่องการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ และการประหยัด จากพ่อแม่มากกว่าครู และห่างจากพ่อแม่และครู มากกว่าจากพระสงฆ์และโฑะครู

การไม่เล่นการพนันและความเมตตากรุณา เขวาชนได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่มากกว่าจากครู พระสงฆ์และโฑะครู แต่ได้รับการสั่งสอนอบรมจากครู พระสงฆ์ และโฑะครู พอ ๆ กัน

การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ เขวาชนได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ มากกว่าจากพระสงฆ์และโฑะครู แต่ได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ พอ ๆ กันกับจากครู และจากครู พอ ๆ กันกับพระสงฆ์และโฑะครู

ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ และการเสียสละ เขาวชนได้รับการสั่งสอน
อบรมจากพ่อแม่และครูมากกว่าจากพระสงฆ์และโฑีะครู แต่ได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่และ
ครูพอ ๆ กัน

สำหรับความมีระเบียบวินัย เขาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่และครู
มากกว่าจากพระสงฆ์และโฑีะครู และเขาได้รับการสั่งสอนอบรมจากครูมากกว่าจากพ่อแม่
สรุปก็คือ เขาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จากพ่อแม่
มากที่สุด รองลงมาเป็นครู ส่วนพระสงฆ์และโฑีะครู ได้ให้การสั่งสอนอบรมน้อยที่สุด

10. เปรียบเทียบจริยธรรมที่เขาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่างพ่อแม่ ครู
พระสงฆ์และโฑีะครู

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมระหว่าง
พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑีะครู พบว่า

10.1 โดยส่วนรวม เขาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการ
จากพ่อแม่ และครู มากกว่าจาก พระสงฆ์และโฑีะครู แต่ทั้งพ่อแม่และครูได้รับการคาดหวังจะให้มี
การสั่งสอนอบรมจริยธรรมพอ ๆ กัน

10.2 ความคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมแต่ละด้าน เขาวชนคาดหวัง
จะให้มีการสั่งสอนอบรมเรื่องการเมืองการไม่เสถของมีนเมาและสิ่งเสพคึกให้โทษ ความขยันหมั่นเพียร
ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย การประหยัค และการเสียสละ จากพ่อแม่และครู มากกว่าจาก
พระสงฆ์และโฑีะครู

สำหรับการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพคึกให้โทษและการประหยัค เขาวชน
คาดหวังจะให้พ่อแม่ได้สั่งสอนอบรมให้มากกว่าจากครู นั่นคือ เขาวชนหวังจะได้รับคำสั่งสอนอบรม
ใน 2 จริยธรรมนี้จากพ่อแม่มากที่สุด จากครูรองลงมา และจากพระสงฆ์และโฑีะครูน้อยที่สุด
ทางด้านการเมืองการไม่เสถการพัน การไม่ลวงละเมิดทางเพศ และความเมตตากรุณา เขาวชนคาดหวังจะให้พ่อแม่ได้สั่งสอนอบรม มากกว่า ครู พระสงฆ์และโฑีะครู
แต่ทั้งการไม่เสถการพัน การไม่ลวงละเมิดทางเพศ ความขยันหมั่นเพียร
ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย การเสียสละ และความเมตตากรุณา เขาวชนคาดหวังจะ

ให้พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ได้ทำหน้าที่สั่งสอนอบรมพอ ๆ กัน

สรุปก็คือ เยาวชนคาดหวังจะให้พ่อแม่ได้ทำการสั่งสอนอบรมให้มากที่สุด รองลงมาคือ ครู ส่วนพระสงฆ์และโตะครู เป็นอันดับสุดท้าย

11. สภาพ อธิปไตยของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานเพื่อศึกษาสภาพอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน พบว่า การปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนโดยรวมเฉลี่ยแล้วเขาได้รับอิทธิพลหรือแบบอย่างหรือศรัทธาจากพ่อแม่ และครูมาก จากพระสงฆ์และโตะครูปานกลาง มีเพียงจริยธรรมย่อยบางด้านเท่านั้น ที่ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ และครู ปานกลาง และจากพระสงฆ์และโตะครูมาก

12. เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์ และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ทั้งในระหว่างเพศ ระหว่างศาสนา และระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัย

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของอิทธิพลจากบุคคลในสถาบันทั้ง 3 ปรากฏว่า

1) พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชายและหญิง โดยโดยรวมเฉลี่ยแล้วไม่แตกต่างกัน

เว้นแต่ การเสพของเงินเมาและสิ่งเสพศกให้โทษ การมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีระเบียบวินัยที่เยาวชนหญิงได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ มากกว่าเยาวชนชาย

การเสียสละ และเมตตาการุณา เยาวชนชายได้รับอิทธิพลจาก พระสงฆ์และโตะครูมากกว่าเยาวชนหญิง

2) พ่อแม่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนไทยพุทธ โดยเฉลี่ยแล้วมากกว่าเยาวชนไทยมุสลิม มีเฉพาะการไม่เสพของเงินเมาและสิ่งเสพศกให้โทษอย่างเดียวที่เยาวชนไทยพุทธและไทยมุสลิมได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน ส่วนครู พระสงฆ์และโตะครู มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของ เยาวชนไทยพุทธและไทยมุสลิมเฉลี่ยแล้วไม่แตกต่างกัน

เว้นแต่ การไม่ล่วงละเมิดทางเพศที่เยาวชนไทยมุสลิมได้รับอิทธิพลจากโตะครูมากกว่าเยาวชนไทยพุทธ ได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์ ส่วนการมีความเมตตาการุณา เยาวชนไทยพุทธได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์มากกว่าเยาวชนไทยมุสลิม ได้รับอิทธิพลจากโตะครู

3) พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล โดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้วไม่แตกต่างกัน แต่เฉพาะ ด้านการประหยัด เยาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากกว่า เยาวชน ที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และเยาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลได้รับอิทธิพล จากพระสงฆ์และโตะครู ทางด้านความเมตตาการุณา เยาวชนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากกว่าเยาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

13. เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ที่ส่งผลให้เยาวชนปฏิบัติ จริยธรรมแต่ละด้าน

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของอิทธิพลจากบุคคลในสถาบันทั้ง 3 ต่อการปฏิบัติ จริยธรรมของเยาวชนปรากฏว่า ในการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนไม่ว่าจะโดยภาพรวม หรือใน แต่ละด้านของจริยธรรม เขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากที่สุด รองลงมาเป็นครู ส่วนพระสงฆ์และ โตะครูมีอิทธิพลน้อยที่สุด เว้นแต่เรื่องการมีระเบียบวินัย ที่ครูมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาเป็น พ่อแม่ ส่วนความเมตตาการุณา พระสงฆ์และโตะครูมีอิทธิพลมากที่สุด ซึ่งพอ ๆ กับกับพ่อแม่ ส่วน ครูมีอิทธิพลด้านนี้น้อยกว่าเพื่อน

14. เปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ จริยธรรมของเยาวชนในแต่ละเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่อาศัย

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของอิทธิพลจากสถาบันทั้ง 3 ต่อการปฏิบัติจริยธรรม ของเยาวชนที่เป็นชาย หญิง นัมนิกายศาสนาพุทธ อิสลาม อยู่ในและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ปรากฏว่า ในการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ไม่ว่าจะเพศใด ศาสนาใด และอยู่อาศัยที่ใด ใน ภาพรวมเฉลี่ยแล้วเขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ มากที่สุด ซึ่งพอ ๆ กับกับครู แต่สำหรับพระสงฆ์และ โตะครูแล้ว มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนน้อยกว่าบุคคลอื่นอีก 2 ฝ่ายข้างต้น โดยเฉพาะเยาวชนหญิง เยาวชนไทยพุทธ และเยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เขาได้ รับอิทธิพลในการปฏิบัติจริยธรรมจากพ่อแม่มากที่สุด จากครูเป็นรอง ส่วนพระสงฆ์และโตะครูน้อยกว่า เพื่อน

ส่วนเยาวชนชาย เยาวชนไทยมุสลิมและเยาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล
ได้รับอิทธิพลจากบุคคลของสถาบันทั้ง 3 ฝ่ายไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลจะให้คำเนิการไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้เป็นสำคัญ เพื่อจะได้ทราบ
ว่าการคาดคะเน หรือการทำนายล่วงหน้าในการวิจัยนี้ กระทำได้อีกต้องตรงตามข้อมูลที่เก็บมาได้
เพียงใ้่าง ต่อจากนั้นจะได้อภิปรายผลในด้านอื่น ๆ

1. เยาวชนที่มีพฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ เป็นที่พึงพอใจมากในทุก
ด้านของจริยธรรมทั้งนี้ เป็นไปตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (ควงเคื่อน
พันธุมาวิน. 2524 : 30 อ้างอิง Kohlberg. 1964 : 405) ที่ว่าคนที่เมื่ออายุ 16 ปีขึ้นไป จะ
ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการที่จะทำหรือไม่ทำอะไร เขาจะพิจารณาถึงความสำคัญของคนหมู่มาก
ไม่ทำตนให้ขัดคอสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น ซึ่งเรียกว่า เป็นการใช้เหตุผล จริยธรรมขั้นการทำตาม
คำมั่นสัญญา และด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้เองเป็นแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของ
บุคคล (ควงเคื่อน พันธุมาวิน. 2522 : 4)

2. เยาวชนชายและหญิงที่มีพฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ
การวิจัยของไรท์ (ควงเคื่อน พันธุมาวิน, 2520 : 17 อ้างอิง Wright, 1971 : 57)
ที่ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบจริยธรรมของชายกับหญิง พบว่า ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาพฤติกรรมโกง
ในการทดลอง หรือพฤติกรรมเอื้อเฟื้อก็ตาม ส่วนมากแล้วจะไม่พบความแตกต่างระหว่างชายกับหญิง
และสอดคล้องกับการวิจัยของ วิรัช จาบทนอม (พิทวรรถ กิตติวิบูลย์. 2522 : 36 อ้างอิง
วิรัช จาบทนอม 2521 : 61) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเด็กนักเรียนอายุ 13-15 ปี จำนวน 120 คน ใน
กรุงเทพและต่างจังหวัด ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
และเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้เป็นตัวหลักกันให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมา นั่นก็แสดงว่า พฤติกรรม
ทางจริยธรรมทั้งของเยาวชนชายและหญิงไม่แตกต่างกัน

มีแต่เพียงจริยธรรมด้านการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพศดให้โทษ และการไม่ล่วงละเมิดทางเพศเท่านั้นที่เยาวชนหญิงมีพฤติกรรมด้านนี้ดีกว่าชาย ทั้งนี้เป็นเพราะชนธรรมนิยมประเพณีที่สั่งสอนอบรมกันให้หญิงเป็นเพศที่อ่อนหวานละมุนละไม ไม่ทำตัวเหลวไหล ไม่คึกคึก และไม่ให้แสดงออกในทางเพศในลักษณะของการเสนอ ออกนอกหน้า ต้องการให้มีความสงบเสงี่ยมเจียมตัวในทางเพศ ซึ่งต่างกับผู้ชายที่สังคมถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาในการคึกคึก และมีโอกาสเสนอความต้องการทางเพศได้มากกว่าและอิสระกว่าหญิง

3. เยาวชนหญิงที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามในกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันไม่แตกต่างกัน เพราะได้รับอิทธิพลการอบรมที่เท่ากัน

4. เยาวชนในกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่อาศัยทั้งในและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ให้ความความสะดวกสบาย โดยเฉพาะมีการคมนาคมและเครื่องมือสื่อสารทันสมัย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ทำให้การติดต่อ ถ้ายอด คบค้าสมาคม แลกเปลี่ยน และผสมผสานจริยธรรมระหว่างเยาวชนของสังคมในและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ที่สำคัญคือมีการเลียนแบบกันเกี่ยวกับจริยธรรมระหว่างเยาวชนที่อยู่ในและนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ แบนดูรา และวอลเตอร์ส (Bandura and Walters, 1963 : 47) ทว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความรู้สึกของบุคคลมักเป็นผลเนื่องมาจากการสังเกตพฤติกรรมของคนอื่น แล้วจึงทำเลียนแบบสิ่งที่เห็น การเลียนแบบอาจเกิดขึ้นทันทีที่เห็นแบบหรืออาจเกิดขึ้นหลังจากที่เห็นการสังเกตแล้วระยะหนึ่งก็ได้ และเรื่องนี้อยู่สอดคล้องกับที่ มาร์ลัต และมาร์ธา (Marlatt and Martha, 1975 : 117) ก็กล่าวไว้ว่า แม่แบบ คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยการสังเกตพฤติกรรมของคนอื่นหรือกลุ่มอื่น โดยแม่แบบเป็นสิ่งเร้าให้สังเกต มีความคิด เจตคติ หรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของแม่แบบที่เห็นสังเกต

ยัง (เยาวชนที่เรียนด้วยกันเป็นเพื่อนร่วมห้องกัน ย่อมจะเลียนแบบและรับจริยธรรมนั้น ๆ จากเพื่อน ๆ แบบปฏิบัติ เพื่อให้เหมือนกับเพื่อนของเขา เรื่องนี้เพียเจต (กรัต คริวเซียร์ 2524 : 11 อ้างอิง Piaget) บอกว่า การเรียนรู้เชิงจริยธรรมของเด็กมีขึ้นมาจากเพื่อน ๆ

เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่ยังสามารถมาจากการกระทำกิจกรรมร่วมกัน การเข้าใจกันและกันในระหว่างเด็ก ๆ ด้วยกันเองอีกด้วย พี่เพื่อน ๆ ดังกล่าวนั้น รวมทั้งเพื่อนนอกโรงเรียนและเพื่อนในโรงเรียนด้วย

5. เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจากพ่อแม่และครูมากเป็นเพราะเด็กมีเวลาอยู่กับพ่อแม่ที่บ้านและอยู่กับครูที่โรงเรียนมาก ทั้งพ่อแม่และครูต่างก็ให้การสั่งสอนอบรมจริยธรรมแก่เด็กอยู่ตลอดเวลา ย่อมจะหล่อหลอมจริยธรรมของเขาได้มาก โดยเฉพาะ พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่กำหนดหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอม ตลอดจนถ่ายทอดจริยธรรมให้แก่สมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ในครรภ์จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ในบางกรณี ผลการวิจัยสอดคล้องกับที่ อำนวย หะพินท์แก และชัยนธ์ วรรณะภูติ, 2522 : 194) กล่าวว่า โดยที่ครอบครัวให้การเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ให้ความรักความอบอุ่น รวมทั้งวิธีการลงโทษและให้รางวัลแก่สมาชิกจึงทำให้มีอิทธิพลในการปลูกฝังจริยธรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งไปสอดคล้องกับการศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทยของ ดวงเคียน พันธุนาวิน (ดวงเคียน พันธุนาวิน, 2520 : 7) ให้ความเห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก และอิทธิพลของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลนั้น มีความคงทนไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นด้วย

ส่วนการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมจากครูมากด้วยนั้น เพราะโรงเรียนหรือครูเป็นผู้ใกล้ชิดเด็ก รองลงมาจากพ่อแม่ บางครั้งกลับมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากกว่าพ่อแม่เสียด้วยซ้ำ โดยเฉพาะครูจะมีความรับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กที่รองลงมาจากพ่อแม่อยู่แล้ว (ดวงเคียน พันธุนาวิน, 2520 : 8)

แต่สำหรับพระสงฆ์และเณร เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมมากลาง เห็นแต่เรื่องการเมืองไม่เล่นการพนัน การไม่ล่วงละเมิดทางเพศ และความเมตตากรุณาที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมมาก ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กและเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวข้องกับพระสงฆ์หรือมีความสัมพันธ์กับพระสงฆ์หรือเณรน้อย โดยเฉพาะพระสงฆ์และเณร กำหนดหน้าที่สั่งสอนอบรมแก่เยาวชนน้อยหรือไม่ค่อยได้สั่งสอนอบรม อย่างที่อำนวย หะพินท์แก และชัยนธ์ วรรณะภูติ (อำนวย หะพินท์แก และชัยนธ์ วรรณะภูติ, 2522 : 198) กล่าวว่า สถาบันศาสนาหาให้มีอิทธิพลในการ

ปลูกฝังจริยธรรมเท่าที่ควรปล่อยให้ เป็นไปตามความสมัครใจของสมาชิกในสังคม หากจะมีการสั่งสอนอบรมควรจะเป็นไปในเรื่องการไม่ให้เล่นการพนัน การไม่ให้ล่วงละเมิดทางเพศ หรือผิดลูกเมียผู้อื่น และให้มีความเมตตากรุณา ซึ่งเป็นหลักศีลธรรมส่วนหนึ่งของศาสนา ทั้งพุทธศาสนา และศาสนาอิสลาม เหตุนี้จึงทำให้เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมด้านนี้มาก

6. เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ และครูให้มาก เฉพาะการประหยัค เขาคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจากพ่อแม่ และครูให้มากที่สุด ซึ่งมากกว่าที่ให้สั่งสอนอบรมอยู่ในปัจจุบัน การที่เป็นเช่นนี้ที่พ่อแม่ มีอิทธิพลและรับผิดชอบต่อการปลูกฝังพฤติกรรมจริยธรรมแก่เด็กมาก รองลงมาที่เป็นครู (ทรงเทียน พันธุมาวิน, 2520 : 8) เยาวชนจึงมีความผูกพันรั้งใจไว้อย่างยิ่ง แล้วคาดหวังให้พ่อแม่และครูให้สั่งสอนอบรมจริยธรรมนั้นให้มาก และมากที่สุด ต่อไปเหมือนกับที่ให้สั่งสอนอบรมอยู่ในปัจจุบัน

ส่วนทางด้านพระสงฆ์และโตะครู เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมให้มากในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งมากกว่าที่หาอยู่ ก็ด้วยในปัจจุบันพระสงฆ์ไม่ได้อิทธิพลหรือแสดงบทบาทในการปลูกฝังจริยธรรมเท่าที่ควร (อำนาจ ทะพิงค์แค และชัยนที วรรณะภูติ, 2522 : 195) ซึ่งก็สอดคล้องกับการที่ นำทรัพย์ จันทน์หอม (นำทรัพย์ จันทน์หอม, 2527 : 97) กล่าวว่า ชาวพุทธต้องการให้พระภิกษุสงฆ์ เร่งรัดสั่งสอนอบรมศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และประชาชน ปัจจุบันโตะครูมีบทบาทให้การอบรม สั่งสอนศีลธรรม จริยธรรมและคุณธรรม แก่นักเรียน นักศึกษามุสลิมมาก เช่น ในบอเนาะ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่โตะเรียนในเขตการศึกษา 2 จำนวน 323 แห่ง มีนักศึกษา 42,087 คน แต่ยังคงมีการช่วยสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาน้อยอยู่

7. การได้รับการสั่งสอนอบรมจริงเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ปรากฏว่า ทั้งพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู ให้ทำการสั่งสอนอบรมเยาวชนเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 9 ประการ แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมจริยธรรมที่สังคมเห็นว่าสำคัญ หรือจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้กับเยาวชนว่าจริยธรรมใดควรให้เยาวชนให้มีในตนและมีมากน้อยเพียงใด นอกจากนั้น ก็ขึ้นอยู่กับหลักศีลธรรมของศาสนาด้วย เช่น ให้มีการประหยัค ไม่เสกของ

มีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ความซื่อสัตย์สุจริต การไม่เล่นการพนัน และการไม่ล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะเรื่องการไม่เสพของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ทั้งพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู ต่างก็ให้สิ่งสอนอบรมมากกว่าด้านอื่น แสดงว่า สถาบันทั้ง 3 ให้ความสำคัญและความจำเป็นที่ไม่ต้องการให้เยาวชนได้เสพของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษมากกว่าเรื่องอื่น ๆ

8. ความคาดหวังที่จะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู ปรากฏว่า เยาวชนคาดหวังจะให้ทั้งพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโฑ๊ะครู ให้สิ่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการ แตกต่างกันคือ คาดหวังให้พ่อแม่ให้สิ่งสอนอบรมเรื่องการประหยัดให้มากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะพ่อแม่ไม่ค่อยให้สิ่งสอนอบรมในด้านนี้ หรืออบรมสั่งสอนด้านนี้น้อย หรืออาจเป็นเพราะเด็กและเยาวชนไม่ค่อยมีนิสัยประหยัด มีแต่การใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย และพ่อแม่ก็ไม่ค่อยประหยัด ตามใจให้เงินแก่เด็กให้ใช้จ่ายและใช้ของอย่างฟุ่มเฟือย

คาดหวังให้ครูให้สิ่งสอนอบรมความซื่อสัตย์เพียรและความมีระเบียบวินัยให้มากกว่าด้านอื่นหลายด้าน คงเป็นเพราะเขาเห็นว่า เด็กและเยาวชนซึ่งเกียจและระเบียบวินัยน้อย ครูน่าจะช่วยสั่งสอนอบรมเรื่องนี้ให้มาก เพราะเด็กเชื่อฟังและยอมทำตามคำสั่งสอนของครูมากกว่าบุคคลอื่นทางด้านพระสงฆ์และโฑ๊ะครู ซึ่งเป็นบุคคลทางสถาบันศาสนา เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเรื่องความเมตตากรุณา และการไม่ล่วงละเมิดทางเพศให้มากกว่าเรื่องอื่น ๆ หลายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับศีลธรรม ของศาสนาอยู่แล้วที่ห้องการให้คนมีความเมตตากรุณาต่อคนและสัตว์ และไม่ให้ผิดลูกเมียของผู้อื่น เยาวชนคงเห็นเช่นนี้จึงคาดหวังดังกล่าว และยังคงจะเห็นว่า พระสงฆ์และโฑ๊ะครู สอนเรื่องนี้ได้ดี ประกอบกับเห็นว่าคนเกียจนี้ มีความสุร่าย ซากความเมตตากรุณาอยู่มา และก่อเรื่องผิดลูกผิดเมียผู้อื่น ทั้งที่เป็นคดีและไม่เป็นคดีมากมาย พบเห็นได้ไม่ยากทั้งการพูดคุยและจากสื่อสารมวลชน

9. เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการ จากพ่อแม่ และครู มากกว่าพระสงฆ์และโฑ๊ะครู ซึ่งทั้งพ่อแม่ และครู ต่างก็ให้การสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการพอ ๆ กัน ทั้งนี้เพราะทั้งพ่อแม่และครูเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมาก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2520 : 8) เด็กได้เรียนรู้จากบุคคลทั้ง 2 ด้วยการสั่งสอนอบรม

และเลียนแบบได้มาก และมากกว่าพระสงฆ์และโตะครู ซึ่งมีความห่างเหินกับเด็กในกลุ่มตัวอย่างมาก และการสั่งสอนอบรม โดยเฉพาะของพระสงฆ์ใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจยาก จึงไม่เกิดการเรียนรู้หรือเรียนรู้ได้น้อย

10. เขาวชนาคหลวงจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการจากพ่อแม่ และครู มากกว่าจากพระสงฆ์และโตะครู แต่ทั้งพ่อแม่และครูได้รับการคาคหลวงจะให้มีการสั่งสอนอบรมจริยธรรมทั้ง 9 ประการพอ ๆ กัน ทั้งนี้เพราะเห็นว่าทั้งพ่อแม่ และครู มีความใกล้ชิดสนิทสนม และมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมให้แก่เด็ก ซึ่งวิลสัน (Wilson, 1972 : 129) กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ด้วยการสังเกต และเลียนแบบมากกว่าที่จะได้จากการฟังคำสั่งของผู้ใหญ่โดยตรง

สำหรับครูนั้น ข้าเถียง วุฒินันท์ (ข้าเถียง วุฒินันท์, 2524 : 33) กล่าวว่า การพัฒนาจริยธรรมจะให้ผลเมื่อครู อาจารย์และผู้ใหญ่ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก หรือนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ต้องถือหลักว่า สอนอย่างไร คนต้องปฏิบัติอย่างนั้นด้วย

ด้วยเหตุนี้เขาวชนจึงให้คาคหลวงให้พ่อแม่และครูได้สั่งสอนอบรมจริยธรรมมากกว่า พระสงฆ์และโตะครู

ส่วนที่เขาวชนคาคหลวงให้พระสงฆ์และโตะครู ทำหน้าที่สั่งสอนอบรมจริยธรรมได้น้อยนั้น เนื่องจากพระสงฆ์และโตะครู ห่างเหินจากเด็กในกลุ่มตัวอย่างไม่มีอิทธิพลในการปลูกฝังจริยธรรมเท่าที่ควร บล่อยให้เป็นไปตามความสมัครใจของคน ใครใครรู้ ใครเรียนก็ตามแต่จะสมัครใจ ซึ่งแตกต่างไปจากการปลูกฝังจริยธรรมของครอบครัวและโรงเรียน ซึ่งทุกคนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

11. ในการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชน เขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ และครูมาก จากพระสงฆ์และโตะครูปานกลาง หากเปรียบเทียบกันแล้ว เขาได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่มากที่สุด จากครูรองลงมา หรือพอ ๆ กัน ส่วนพระสงฆ์และโตะครูมีอิทธิพลน้อยกว่า 2 ฝ่ายข้างต้น และแม้จะแยกเปรียบเทียบอิทธิพลของบุคคลทั้ง 3 ฝ่ายของสถาบันทั้ง 3 ก็ตาม ก็ยังพบว่า ทั้งเขาวชนเพศชาย เพศหญิง นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม อยู่อาศัยในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล หรือนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ต่างก็ได้รับอิทธิพลจาก พ่อแม่ มากที่สุด จากครูเป็นรองหรือพอ ๆ กับพ่อแม่

และจากพระสงฆ์และโตะครูน้อยกว่า 2 ฝ่าย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า เด็กและเยาวชนมีเวลาอยู่ที่บ้าน กับพ่อแม่มาก และอยู่กับครูที่โรงเรียนก็มาทรงลงมา ด้วยเด็กทุกคนต้องเข้าโรงเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา จึงเป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรม และเลียนแบบจากพ่อแม่ มาก นับตั้งแต่วัยทารกจนถึงเป็นผู้ใหญ่ หรือตลอดชีวิตก็ได้ ส่วนครูมีความใกล้ชิดกับเด็กและ เยาวชนรองลงมาจากพ่อแม่ และมีอิทธิพลในการสร้างความเชื่อความศรัทธา และตัวแบบให้กับเด็ก ในการประพฤติปฏิบัติจริยธรรมให้มากพอ ๆ กับพ่อแม่ หรือรองจากพ่อแม่ ดังที่ ควงเคือน พันธุมนาวิ (ควงเคือน พันธุมนาวิ, 2520 : 7-8) ได้ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวมีส่วน เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก และอิทธิพลของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทาง จริยธรรมของบุคคลนั้น มีความคงทนไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นด้วย ส่วนครูซึ่งใกล้ชิดเด็กรองจากพ่อแม่ บางครั้งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากกว่าพ่อแม่เสียด้วยซ้ำ

สอดคล้องกับที่อานวย ทะพิงค์แค และชยันต์ วรรณะภูติ (อานวย ทะพิงค์แค และชยันต์ วรรณะภูติ, 2522 : 194) กล่าวว่า โดยที่ครอบครัวให้การเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดให้ ความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งมีวิธีการลงโทษ และให้รางวัลแก่สมาชิก จึงทำให้มีอิทธิพลในการปลูกฝังจริยธรรมเป็นอย่างมาก

จากการที่เด็กและเยาวชนอยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่และครูมาก พ่อแม่และครูจึงมีอิทธิพล ต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน ดังที่ วิลสัน (Wilson, 1972 : 129) กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ด้วยการสังเกต และเลียนแบบมากกว่าที่จะได้ จากการฟังคำสั่งของผู้ใหญ่โดยตรง

การที่เยาวชนประพฤติปฏิบัติจริยธรรม โดยได้รับอิทธิพล หรือเลียนแบบพฤติกรรม จริยธรรมของพ่อแม่ และครูมาก ก็เพราะเขาใกล้ชิดสนิทสนมกับพ่อแม่และครูมาก ซึ่งเป็นไปตามที่ แบนดูรา และวอลเตอร์ส (Bandura and Walters, 1963 : 47) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและความรู้สึกของบุคคลนั้นมักเป็นผลเนื่องมาจากการสังเกตพฤติกรรมของคนอื่น แล้วจึง เลียนแบบสิ่งที่ได้พบเห็นนั้น การเลียนแบบอาจเกิดขึ้นทันทีที่ได้เห็นแบบ หรืออาจเกิดขึ้นหลังจากที่มี การสังเกตแล้วระยะหนึ่งก็ได้ เรื่องนี้สอดคล้องกับที่ มาร์ลัต และมาร์ธา (Marlatt and Martha.

1975 : 117) ที่กล่าวว่า แม่แบบคือ กระบวนการเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นโดยการสังเกตพฤติกรรมของ คนนั้นหรือกลุ่มนั้น โดยมีแม่แบบเป็นสิ่งเร้าให้ผู้สังเกตมีความคิด เจตคติ หรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง ไปตามลักษณะของแม่แบบที่ผู้สังเกต

สำหรับพระสงฆ์และโ้ตะครูที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนอยู่ในระดับ ปานกลางและน้อยกว่า พ่อแม่และครูนั้น เพราะว่า พระสงฆ์และโ้ตะครูให้พบปะสังสรรค์และสั่งสอน อบรมเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างน้อย มีเยาวชนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น อย่างที่ อำนวย ทะพิงค์แก และชยันต์ วรธนะภูติ (อำนวยการ ทะพิงค์แก และชยันต์ วรธนะภูติ, 2522 : 195) กล่าวว่า สถาบันศาสนาทำให้มีอิทธิพลในการปลูกฝังจริยธรรมเท่าที่ควร ปล่อยให้ไปเป็นไปตามความสมัครใจ ของสมาชิกในสังคม

12. พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครู มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนระหว่าง เพศชายกับหญิง ระหว่างเยาวชนไทยพุทธกับไทยมุสลิม และระหว่างเยาวชนที่อยู่อาศัยในเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล กับเยาวชนที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลไม่แตกต่างกัน นี้ก็แสดง ว่าไม่ว่าเยาวชนเพศใด ศาสนาใด และอยู่อาศัยที่ใด ต่างก็ได้รับอิทธิพลหรือเลื่อมใส ศรัทธา หรือ เลียนแบบพฤติกรรมจริยธรรมของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครูพอ ๆ กัน เว้นแต่อิทธิพลของพ่อแม่ ต่อเยาวชนไทยพุทธมากกว่าไทยมุสลิมในด้านจริยธรรมสากล คือ เยาวชนชายกับหญิงได้รับอิทธิพล จากพ่อแม่ พอ ๆ กัน จากครูพอ ๆ กัน และจากพระสงฆ์และโ้ตะครูก็พอ ๆ กัน เยาวชนที่อยู่ใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับเยาวชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ พอ ๆ กัน จากครูพอ ๆ กัน และจากพระสงฆ์และโ้ตะครูก็พอ ๆ กัน ส่วนเยาวชนไทยพุทธกับไทย มุสลิม ได้รับอิทธิพลจากครูพอ ๆ กัน และจากพระสงฆ์และโ้ตะครูก็พอ ๆ กัน ทั้งนี้เพราะว่า เยาวชน เหล่านี้ไม่ว่าจะต่างเพศ ต่างศาสนาและต่างที่อยู่กัน แต่เขาก็มีสิ่งแวดล้อมอย่างเดียวกัน คือ ถ้าได้ รับอิทธิพลแบบอย่างจากพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโ้ตะครู เขาก็ได้รับเหมือนกัน ถ้าได้รับอิทธิพล แบบอย่างมากก็มากด้วยกัน ถ้าน้อยก็น้อยด้วยกัน และถ้าเขาใกล้ชิดสนิทสนมกับพ่อแม่ และครู เขาก็ จะมีความใกล้ชิดสนิทสนมเหมือนกับทุกเพศ ทุกศาสนา และทุกถิ่นที่อยู่ของเขา เขาจึงได้รับอิทธิพล จากพ่อแม่และครูมา และหากเขาเหินห่างจากพระสงฆ์และโ้ตะครู เขาก็จะมีสภาพเหินห่างจาก

พระสงฆ์และโต๊ะครูอย่างเดียวกัน ในทุกเพศ ศาสนา และถิ่นที่อยู่ จึงทำให้เขาได้รับอิทธิพลจากพระสงฆ์และโต๊ะครูเพียงปานกลาง

ส่วนการที่พ่อแม่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนไทยพุทธมากกว่าเยาวชนไทยมุสลิม ยังค้นหาสาเหตุที่ชัดเจนแน่นอนไม่ได้ ควรจะได้ทำการวิจัยต่อไป หรืออาจสันนิษฐานว่าพ่อแม่ของเยาวชนไทยพุทธมีความใกล้ชิด เข้มงวดกวัดขั้นจรรยาบรรณทางความประพฤติปฏิบัติด้านจริยธรรมของเด็กของเขา มากกว่าพ่อแม่ของเยาวชนไทยมุสลิมก็เป็นได้ แต่ปกติแล้วพ่อแม่ของเยาวชนไทยมุสลิม เน้นการสอนศาสนาบัญญัติ (โมหัมหมัด อับดุลกาเดร์. 2529 : 69) หลักการศาสนาอิสลาม กำหนดให้ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบให้บุตรหลานเข้าใจบัญญัติที่จำเป็น ตั้งแต่ก่อนบรรลุนิติภาวะหรืออายุประมาณ 9-14 ปี ผู้ที่บรรลุนิติภาวะหรืออายุประมาณ 15 ปีขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ให้ผลที่น่าสนใจหลายประการ หากจะให้นำผลการวิจัยไปใช้ และหาทางทำการวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะจึงมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

1) เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมจากพ่อแม่และครูอยู่ในระดับที่มาก แล้วเขายังคาดหวังที่จะให้พ่อแม่และครู ให้ทำการสั่งสอนอบรมต่อไปให้มากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ทางพ่อแม่ ควรหันมาเอาใจใส่อบรมเลี้ยงดูลูกให้มีคุณธรรมจริยธรรมกันให้มากขึ้น ทางรัฐบาล เช่น ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายการศึกษาออกโรงเรียน และกรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น ควรให้จัดอบรมวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมขึ้น หรือจัดทำคู่มือแจกผู้ปกครอง

สำหรับครูก็ห้องจัดการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การบริหารและการบริการต่าง ๆ ในสถานศึกษา การเป็นตัวอย่างอันดีงามของครูอาจารย์ การเรียนการสอนตามหลักสูตร การเรียนการสอนเกี่ยวกับจริยธรรม และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมจริยธรรมขึ้นให้มากกว่าปัจจุบัน เรื่องนี้กรมศาสนา กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและ

สำนักงานคณะกรรมการเยาวชนแห่งชาติ ควรให้ความสนใจ สนับสนุนให้สถาบันในความรับผิดชอบ
ของตนดำเนินการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชนให้มากกว่าปัจจุบัน

2) ปัจจุบันเยาวชนเพียงบางส่วนได้รับการสั่งสอนอบรมจากพระสงฆ์และโตะครู
เพียงปานกลาง แต่เขาคาดหวังไว้ว่าในอนาคตพระสงฆ์และโตะครูควรให้ทำการสั่งสอนอบรมให้มาก
ดังนั้น รัฐควรใช้สถาบันศาสนาให้เกิดประโยชน์ ให้พระสงฆ์และโตะครูให้สั่งสอนอบรมจริยธรรมแก่
เยาวชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อาจจะเข้าไปสอนในโรงเรียน สอนทางสื่อสารมวลชน และ
ข้อสำคัญจะต้องใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจง่าย สนุกและอยากติดตามต่อไป แม้แต่ในวัดก็อยากไปฟัง ส่วน
ผู้ปกครองและครูก็ควรนำเด็กเข้าฟังบรรยายจริยธรรมของพระสงฆ์และโตะครู ตามโอกาสอันควร
เรื่องนี้รัฐควรดำเนินการให้พระสงฆ์และโตะครูให้มีบทบาทในการสั่งสอนจริยธรรมแก่เยาวชนให้
มากขึ้น

3) ในการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน เขาได้รับอิทธิพลเชื่อถือศรัทธา เลื่อมใส
หรือเลียนแบบการปฏิบัติของพ่อแม่ และครูมาก และมากกว่าพระสงฆ์และโตะครู ซึ่งเขาได้รับอิทธิพล
เลื่อมใส ศรัทธา หรือเลียนแบบเพียงปานกลาง เหตุฉะนี้ พ่อแม่ และครู ควรให้กระทำตนด้วยการ
ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชน
ทำให้เขามีจริยธรรมติดตัวแน่นตลอดไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของเยาวชน โดยแยกตามตัวแปร
ต่อไปนี้ด้วย คือ

- (1) ฐานของครอบครัว
- (2) อาชีพของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
- (3) ระดับการศึกษาของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
- (4) ระดับการศึกษาของเยาวชน
- (5) ระดับอายุของเยาวชน

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบการได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรม โดยแยกตามตัวแปร
ต่อไปนี้ด้วยคือ

- (1) ฐานของครอบครัว
- (2) อาชีพของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
- (3) ระดับการศึกษาของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
- (4) ระดับการศึกษา
- (5) ระดับอายุ
- (6) เพื่อน
- (7) สื่อมวลชน
- (8) บทบาทของ

3) ควรศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของคนในหลายกลุ่มอายุ หรือในระดับอายุที่
ต่าง ๆ กัน

4) ควรศึกษาบทบาทของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู บทบาทของ เพื่อนและ
สื่อมวลชนโดยใช้ประชากรทั่วประเทศและสุ่มเอาตัวอย่างประชากรเป็นรายภาคการศึกษา ราย
ภาคการปกครอง หรือรายภาคภูมิศาสตร์

5) ควรให้ศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลที่ทำให้เยาวชนได้ปฏิบัติจริยธรรมนั้น ระหว่าง
ตัวแปรที่เป็นบาทหลวง เพื่อนและสื่อมวลชนด้วย

6) ควรให้ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรม สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรม การให้
รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรมและความคาดหวังที่จะให้บุคคลใด ๆ ได้สั่งสอนอบรมจริยธรรม ตาม
ตัวแปรต่อไปนี้อย่างกว้างขวาง คือ

- (1) อายุ
- (2) เพศ
- (3) อาชีพ
- (4) อาชีพของพ่อแม่

- (5) วุฒิทางการศึกษา
- (6) วุฒิทางการศึกษาของพ่อแม่
- (7) ถิ่นที่อยู่อาศัย
- (8) ศาสนา
- (9) ฐานของครอบครัว
- (10) ประเภทของสถานศึกษา
- (11) พ่อแม่
- (12) ครู
- (13) บุคคลหรือนักบวชที่สั่งสอนศาสนา
- (14) เพื่อน
- (15) สื่อมวลชน

บรรณานุกรม

กฤตยา กฤษฏาวุฒิ. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิตและบุคลิกภาพของบุตรที่มีความวรคามมีระดับ
การศึกษาต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
อัครสำเนาเย็บเล่ม, 2514.

กองแผนงาน กรมการศาสนา. จริยธรรมและวัฒนธรรมไทย, อัครสำเนาเย็บเล่ม, 2526.

กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520.

กรุงเทพฯ : 2520.

กิริติ ศรีวิเชียร. การวิจัยศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.

เกื้อกุล ทาสี. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิจของนิคมารคาทกับบุคลิกภาพของบุคคลจาก
ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อัครสำเนาเย็บเล่ม, 2514.

โทวิท ประวาลพุก. แผนการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย, แนวทางพัฒนา
จริยธรรมไทย : การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย 22-27 มกราคม
2523, โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

จรรยา สุวรรณทัต. การทดลองสอนสิ่งกัมวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์แก่เด็กไทยระดับ 7-8 ขวบ.
รายงานการวิจัย. ฉบับที่ 20 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2519.

ฉลาด บุตรเพียร. การศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนมัธยมศึกษา กับชุมชน ความทัศนะของครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,
อัครสำเนาเย็บเล่ม, 2524.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2524.

ดวงเดือน พันธุนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา.
กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2524.

ดวงเดือน พันธุนาวิน. พัฒนาจริยธรรมตำรวจจิตวิทยา. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการ
วิจัยฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
โรงพิมพ์การศาสนา, 2520.

ทองคุณ หงส์พันธ์. บทบาทของหัวหน้าฝ่ายปกครองและสวัสดิการของสถาบันฝึกหัดครู.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อัคราเนาะเย็บเล่ม, 2513.

ทิวรรณ กิตติวิบูลย์. การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพ-
มหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522
(อัคราเนาะ)

นำทรัพย์ จันทน์หอม. "การทำวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน", การแสวงหาเส้นทางพัฒนา
ชนบทของพระสงฆ์ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.

นำทรัพย์ จันทน์หอม. รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.

บัญชา นฤนาท. การศึกษาเปรียบเทียบสิ่งมงคลประคิดของปิตามารคากับบุคลิกภาพของเด็กในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา และต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อัคราเนาะเย็บเล่ม, 2514.

ประคอง กรรณสูตร, สถิติเพื่อการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล, 2525.

ประเสริฐศรี เอื้อนภินทร์, การทดลองใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนิตยภัณฑาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัคร
สำเนาเย็บเล่ม, 2524.

พจน์ จันทวีระกุล, ความสัมพันธ์ระหว่างความอยากรู้อยากเห็นกับทัศนคติ แบบเชื่อมโยงอำนาจ ภายใน
ภายนอกตน และความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 7.
ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, อัครสำเนาเย็บเล่ม, 2515.

เพ็ญแข ประจวบจันทน์, หน่วยที่ 10 การส่งเสริมจริยธรรมของวัยรุ่น, แยกสัจการสอนชุด
วิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม หน่วยที่ 9-15. สาขาวิชาคุณธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร, 2527.

ปิยะ สาทร, บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด, กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยพัฒนาการศึกษา.
กระทรวงศึกษาธิการ, 2512.

มงคล ศรีไพรวรรณ, "สัมมนาพบหน้าผู้บริหารชาวบ้าน", หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 25 พฤษภาคม 2528,
หน้า 3.

มุกข์มัท อับดุลกาเดร์, แนวความคิดทางการศึกษาและพัฒนาภาคใต้, กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต,
2529.

ระวี ภาวิไล, "จริยธรรมในสังคมไทย", วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 5 : 2 (มิ.ย. - ก.ค.
2522), หน้า 2.

รังสรรค์ หิมพันธุ์พงษ์, บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของเยาวชนในการศึกษาถึงงาน
ศูนย์เยาวชนชุมชน, กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนิตยภัณฑาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร,
อัครสำเนาเย็บเล่ม, 2521.

ลิขิต อีร์เวกิน. "ระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ", หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, 20 กุมภาพันธ์ 2528, หน้า 5.

เลขา ปิยะอัจฉริยะ. เอกสารการสอนยุควิชาพฤติกรรมวัยเด็ก เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1-7 สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2525.

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้ความรัก และแบบควบคุม ความเอื้อเฟื้อ และวินัยทางสังคม. ปรินทิพานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, อัคราเนาะเย็บเล่ม, 2517.

วิชาการ, กรม. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

วิรัช จานถนอม. เปรียบเทียบการศึกษาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ และการศึกษาเหตุผลเชิง จริยธรรมของนักเรียนระดับอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานคร และในชนบท, ปรินทิพานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัคราเนาะเย็บเล่ม, 2520.

ส.วงศ์เสงี่ยม. สารานุกรมอิสลาม. กทม: วงศ์เสงี่ยมการพิมพ์, 2513

สนั่น เพชรทองคำ. "สุราในแง่ของอิสลาม" แนะแนวอิสลาม - สุราเครื่องดื่มที่ต้องห้ามในอิสลาม. กทม: ไซยวัฒนาการพิมพ์ 241 หน้า อู่อรณเมสพีระ 2518

สายสัมพันธ์. วารสารสายสัมพันธ์. กทม: สำนักพิมพ์สายสัมพันธ์ อีร์-รอ-ยี่เกาะฮ์, หน้า 2,3

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2525-2529, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ม.ป.ป.

อัมพร โอตระกูล. "ฝึกวินัยเด็กควรเริ่มที่วัยทารก", หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 15 มิถุนายน 2528, หน้า 13.

อำนาจ ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณษุติ. "ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักการศึกษา." ใน รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. หน้า 185-208.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี ผู้รวบรวม. กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.

อำพล โอ่งเค็ลอม. ความวิตกกังวลความสามารถในการอ่านและลักษณะอื่นบางประการของ

บุคลิภาพ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, อัดสำเนาเย็บเล่ม, 2515.

ฮิมรอม มะกุตี. "การตีมูลค่าเป็นบาปใหญ่" แนวแนวอิสลาม สวราเป็นเครื่องค้ำที่ห้องห้าม. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

Argyris, Chris. Personality and Organization. New York: Harper &

Brother, Co., 1957.

Bandura, A. and Richard H. Walters. Social Learning and Personality

Development. New York: Rinehart and Winston, Inc., 1963.

Becker, W.C. Consequences of Different Kind of Parental Discipline, in

M.L. Hoffman and L.W. Hoffman (eds.) Review of child Development

Research. New York: Connecticut Printers, Inc., 1964, pp. 169-208.

Burton, R.V. "Generality of Honesty Reconsidered", Psychological

Review, 1963, pp.70, 481-499.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.

Bombay, Vakils, Feffer and Simons Private Ltd., 1967.

Fontana, David. Personality and Education. London: Open Books, 1977.

Gordon, F.E. Personality & Behavior. New York: The Macmillan Company,

1963.

- Hoffman, M.L. "Moral Development", in Carmichael's Manual of Child Development. V.2, 3rd. edition. ed. by P.H. Mussen. New York : John Wiley and Sons, Inc., 1970. pp. 261-360.
- Jakubczak, F. and Walters, R. "Suggestibility as Dependency Behavior", Journal of Abnormal Social Psychology, 1959. p. 59.
- Kay, W. Moral Development. London : George Allen and Unwin Ltd., 1970.
- Kohlberg, L. "Development of Moral Character and Moral Ideology", in Review of Child Development Research, Vol. 1. Edited by M.L. Hoffman and L.W. Hoffman, Hartford, Connecticut : Connecticut Printers, Inc., 1964. pp 383-432. (a)
- Kohlberg, L. Moral Development and Behavior Theory. New York : Rinehart AND Winston, inc., 1976.
- Kohlberg, L. Sex Differences in Morality. in E.E. Maccoby (Ed.) Sex Role Development. New York : Social Science Research Council, 1964. (b)
- Lapiere, R.T. Social Change. McGraw-Hill, Inc., New York, 1965.
- Marlatt, G Allan. and Martha A. Perry. "Modeling Methods" in Helping People Change. Edited by Frederick H. Kanfer and Arnold P. Goldstein, New York : Pergaman Press inc., 1975.
- Mead, G.H. Mind Self and Society. Chicago : University of Chicago Press, 1950.
- Morgan, C.T. Introduction to Psychology. New York : McGraw-Hill Book Co., 1951

- Piaget, Jean. The Moral Judgment of the child. Alencoe. III : Free Press, 1960.
- Sill, D.L. International Encyclopedia of the Social Sciences. New York: The Macmillan Company, 1968.
- Walters, R.H. & Parke, R.D. "The Influence of Punishment and Related Disciplinary Techniques on the Social Behavior of Children : Theory and Empirical Findings". in B.A. Maher (ed), Progress in Experimental Personality Research. Vol. 4, New York : Academic Press, 1967, pp. 179-288.
- Wilson, John. Practical Methods of Moral Education. London : Heinemann Educational Books, 1972.
- Wright, D. The Psychology of Moral Behavior. Middlesex, England : Penguin Books Ltd., 1971.
- Young, Kimball, and Mack, Raymond W. Sociology and Social Life, New York : American Book Company, 1965.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน

แบบสอบถามการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน

- คำชี้แจง**
1. การตอบแบบสอบถามนี้ท่านไม่ต้องเขียนชื่อของท่าน
 2. ขอให้ท่านกรอก หรือ กว (✓) หรือ ใส่เลข 0, 1, 2, 3, หรือ 4 ตามความเป็นจริงของท่าน โดยไม่ต้องกังวลใด ๆ
 3. ทุกสิ่งที่ท่านตอบ ถือเป็นความลับ ไม่เป็นผลเสียต่อตัวท่านเลย
 4. ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอผลในลักษณะรวม ๆ มิใช่เป็นรายบุคคล หรือรายโรงเรียน

ขอขอบคุณที่ให้ท่านตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจและจริงใจ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

โปรด กว (✓) ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 14 ปี 14-20 ปี 21-25 ปี 26 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา ต่ำกว่า ป.4 ป.4 ป.6 ป.7 ม.3หรือมศ.3
 ม.6 หรือ มศ.5 สูงกว่า ม.6 หรือ มศ.5
4. นับถือศาสนา พุทธ อิสลาม
5. ระยะเวลาที่สำเร็จเรียน ม.4 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม 4 ปี
 โรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ 4 ปี อื่น ๆ
6. อาชีพของพ่อแม่ รับราชการ รับจ้าง ทำไร่ ทำนา ทำสวน
 จ้างปลา ค้าขาย
7. มีบ้านพักอาศัย อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่

ให้ท่านพิจารณาว่าสิ่งต่อไปที่ท่านได้ปฏิบัติอยู่ มาก หรือ น้อย เพียงใด โดยให้ท่านกา (✓) ทับตัวเลข 0, 1, 2, 3, หรือ 4 ในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

กา (✓) ลงในช่อง ทำประจำ ถ้าท่านทำอย่างนั้นทุกครั้งที่มีโอกาส

กา (✓) ลงในช่อง ทำมาก ถ้าท่านทำอย่างนั้นเกือบทุกครั้งที่มีโอกาสมีเพียงบางครั้งเท่านั้นที่ไม่ทำอย่างนั้น

กา (✓) ลงในช่อง ทำปานกลาง ถ้าท่านทำอย่างนั้นพอ ๆ กับไม่ทำอย่างนั้นทั้งที่มีโอกาส

กา (✓) ลงในช่อง ทำน้อย ถ้าท่านทำอย่างนั้นน้อย หรือนาน ๆ ทำครั้ง ซึ่งส่วนมากท่านจะไม่ทำอย่างนั้น

กา (✓) ลงในช่อง ไม่ทำเลย ถ้าท่านไม่ได้ทำอย่างนั้นเลย

ตัวอย่าง

การกระทำ	ปริมาณการกระทำ				
	ทำประจำ	ทำมาก	ทำปานกลาง	ทำน้อย	ไม่ทำเลย
(0) ทำร้ายสัตว์	0	1	2	3	4
(00) เขียนบนพื้นโต๊ะ	0	1	2	3	4

จากตัวอย่างข้อ (0) หมายความว่า ในเรื่องการทำร้ายสัตว์ หากท่าน กา (✓) ลงในช่อง ทำน้อย โดยขีดกาทับเลข 3 แสดงว่าท่านทำร้ายสัตว์เหมือนกัน แต่นาน ๆ จึงจะทำร้ายสักครั้งหนึ่ง

ข้อ (00) หมายความว่า ในเรื่องการเขียนบนพื้นโต๊ะ หากท่าน กา (✓) ลงในช่อง ทำประจำ โดยขีดกาทับเลข 0 แสดงว่าท่านเขียนบนโต๊ะทุกครั้ง หรือ เกือบทุกครั้งที่มีโอกาสนั่งโต๊ะเป็นประจำทุกวัน ชอบขีดชอบเขียนบนพื้นโต๊ะอยู่เรื่อย

ต่อไปนี้ให้ท่าน กว (✓) ตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุด ว่า ท่านได้กระทำอย่าง
ข้างล่างนี้หรือไม่เพียงใด

การกระทำ	ปริมาณการกระทำ				
	ทำ ประจำ	ทำ มาก	ทำ ปาน กลาง	ทำ น้อย	ไม่ทำ เลย
1. ดื่มเหล้า เบียร์ หรือของมีมึนเมา	0	1	2	3	4
2. สูบเฮโรอีน กัญชา สิ่งเสพติดให้โทษ หรือ คอกกีนเนอร์	0	1	2	3	4
3. เล่นไพ่ชนิดต่าง ๆ	0	1	2	3	4
4. เล่นโป ไฮโล หรือการเล่นประเภททอดลูกเต๋า	0	1	2	3	4
5. เล่นพนันชนสัตว์ หรือ กัดปลา	0	1	2	3	4
6. เล่นหวย เบอร์ หรือ ล็อตเตอรี่	0	1	2	3	4
7. เล่นแชร์	0	1	2	3	4
8. ร่วมเพศกับคนที่ไม่ใช่ภรรยา หรือสามีของตน	0	1	2	3	4
9. จับห้องลูกค้าอวัยวะเพศของประเทศตรงข้ามที่ไม่ ใช่ภรรยา หรือสามีของตนเพื่อสนองอารมณ์ ทางเพศ	0	1	2	3	4
10. แผลอลวนลามเพศตรงข้ามที่ไม่ใช่ภรรยาหรือ สามีของตนเพื่อสนองอารมณ์ทางเพศ	0	1	2	3	4
11. จะทำงานเมื่อมีอารมณ์อยากทำ และจะไม่ทำ เมื่อไม่มีอารมณ์จะทำ	0	1	2	3	4
12. ผัดผ่อนการทำงาน เช่น อ้างว่า ยังมีเวลา ยังเข้าเกินไป เย็นเกินไป ร้อนนัก หิวนัก อึดนัก เหนื่อยนัก หรือเสียงดังนัก	0	1	2	3	4

การกระทำ	ปริมาณการกระทำ				
	ทำประจำ	ทำมาก	ทำปานกลาง	ทำน้อย	ไม่ทำเลย
13. ทำงานด้วยความมานะบากบั่น และพยายามทำงานนี้ให้ฝึกน้อยที่สุด	4	3	2	1	0
14. เมื่อลงมือทำงานใดต้องทำงานสำเร็จ ไม่ค้างค้าง	4	3	2	1	0
15. เกียงหรือหลัก เลียงงานของส่วนรวม	0	1	2	3	4
16. เลือกทำแต่งานที่สบายรายได้สูง	0	1	2	3	4
17. ทำงานทุกอย่างที่สุจริตไม่ว่ารายได้จะมากหรือน้อย	4	3	2	1	0
18. ทำอะไรตรงต่อเวลา	4	3	2	1	0
19. พูดอย่างไรไว้แล้วจะทำตามคำพูดนั้น	4	3	2	1	0
20. ทำหน้าที่การงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนอย่างขยันขันแข็ง	4	3	2	1	0
21. ปฏิบัติตามระเบียบ หรือ ตามที่กฎหมายกำหนด	4	3	2	1	0
22. หึงกระดากหรือขยะในที่ใส่ขยะ	4	3	2	1	0
23. หึงสิ่งของต่าง ๆ ไม่เลือกที่	0	1	2	3	4
24. ขับรถฝ่าไฟแดง	0	1	2	3	4
25. คิดไฟแดงต้องการไปทางตรง แต่หยุดรถอยู่ในช่องทางเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา	0	1	2	3	4
26. ซ้ำมถนนตรงทางข้าม	4	3	2	1	0
27. ชีรถเกาะกัน หรือพ่วงกัน	0	1	2	3	4
28. จอดรถคยกันกลางถนน	0	1	2	3	4
29. เข้าแถวซื้อตั๋วซื้ออาหาร หรือซื้อของในที่ที่มีคนมาก	4	3	2	1	0
30. จัดและรักษาอาคารสถานที่ต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบ	4	3	2	1	0
31. รักษาความสะอาดของอาคารสถานที่ต่าง ๆ	4	3	2	1	0

การกระทำ	ปริมาณการกระทำ				
	ทำประจำ	ทำมาก	ทำปานกลาง	ทำน้อย	ไม่ทำเลย
32. ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับฐานะ	4	3	2	1	0
33. ซ่อมแซมของเก่าให้ใช้ได้ใหม่	4	3	2	1	0
34. พยายามทำของใช้เองมากกว่าที่จะซื้อ	4	3	2	1	0
35. ซื้อหรือจ้างเขาทำของที่ต้องการ	0	1	2	3	4
36. ช่วยเหลืองานส่วนรวม	4	3	2	1	0
37. ช่วยเหลือผู้อื่นทำงานที่ไม่มีโทษ	4	3	2	1	0
38. สละทรัพย์สินเพื่อสาธารณกุศล	4	3	2	1	0
39. ให้ทรัพย์สินเงินทองแก่ผู้ที่สมควรให้	4	3	2	1	0
40. ทำให้คนหรือสัตว์เดือดร้อนด้วยวิธีการต่าง ๆ	0	1	2	3	4
41. ปลอบใจผู้อื่นเมื่อเขาได้รับความเดือดร้อนลำบาก	4	3	2	1	0
42. พุดจา แสดงท่าทางต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวล	4	3	2	1	0
43. แสดงวาทะ ท่าทาง ด้วยความกร้าวโกรธ เคียดแค้น	0	1	2	3	4
44. ทำเป็นไม่สนใจหรือวางเฉยเมื่อผู้อื่นทำให้เราเดือดร้อน	4	3	2	1	0

ตอนที่ 3 การได้รับการสั่งสอนอบรมจริยธรรม

แต่ละเรื่องต่อไปนี้ท่านได้รับการสั่งสอนอบรมจากใคร จาก 3 ฝ่ายคือ พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู โค้ชครู หรือพระสงฆ์ หากท่านได้รับการสั่งสอนอบรมจากใคร และมาก หรือน้อย เพียงใด ขอให้ท่านใส่เลข 0, 1, 2, 3 หรือ 4 ในช่องของผู้ที่ท่านได้รับการสั่งสอนอบรม ซึ่งท่านสามารถใส่เลขเหล่านั้นได้ทุกช่อง และตัวเลขทุกตัวมีความหมาย ดังนี้

ใส่เลข 0 หมายความว่า ท่านไม่ได้รับการสั่งสอนอบรมจากบุคคลนั้นเลย

ใส่เลข 1 หมายความว่า ท่านได้รับการสั่งสอนอบรมจากบุคคลผู้นั้นบ้าง แต่น้อย

ใส่เลข 2 หมายความว่า ท่านได้รับการสั่งสอนอบรมจากบุคคลผู้นั้นเพียง ปานกลาง
คือไม่ค่อยได้รับการสั่งสอนอบรมจากผู้นั้นอย่างจริงจังมากนัก

ใส่เลข 3 หมายความว่า ท่านได้รับการสั่งสอนอบรมจากบุคคลผู้นั้น มากมีเพียงน้อยครั้ง
ที่ไม่ได้รับการว่ากล่าวตักเตือน หรือ สั่งสอนอบรม

ใส่เลข 4 หมายความว่า ท่านได้รับการสั่งสอนอบรมจากบุคคลผู้นั้น มากที่สุด คือจะสนใจ
เอาใจใส่ว่ากล่าวตักเตือนท่านเป็นประจำ

ตัวอย่าง

เรื่องที่สั่งสอนอบรม	ได้รับการสั่งสอนอบรมจาก			
	พ่อแม่ ผู้ปกครอง	ครู	โต๊ะ ครู	พระ สงฆ์
(0) การรู้บุญคุณคน	2	3	0	2
(00) การสงวนรักษาป่า	1	4	2	0

จากตัวอย่าง ถ้าท่านเขียนตอบอย่าง ข้อ (0) หมายความว่า ท่านได้รับการสั่งสอน
อบรมเรื่องการรู้บุญคุณคน จาก พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง ปานกลาง ท่านจึงใส่เลข 2 จาก ครู
มาก จึงใส่เลข 3 และจาก พระสงฆ์ ปานกลาง จึงใส่เลข 2 ส่วนโต๊ะครูไม่ให้อบรมท่าน จึงใส่
เลข 0

สำหรับข้อ (00) หมายความว่า ท่านได้รับการสั่งสอนอบรมเรื่องการสงวนรักษาป่า
จากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง น้อย จึงใส่เลข 1 จาก ครู มากที่สุด จึงใส่เลข 4 และจากโต๊ะครู
ปานกลาง จึงใส่เลข 2 ส่วนพระสงฆ์ ไม่ให้สั่งสอนอบรมท่านเลย จึงใส่เลข 0

ข้อนี้เป็นให้ท่านเขียนตัวเลขใส่ในช่องของผู้สั่งสอนอบรม ตามความเป็นจริงที่ท่านได้รับ
หรือไม่ได้รับการสั่งสอนอบรมจากผู้นั้น

เรื่องที่สั่งสอนอบรม	ให้บริการสั่งสอนอบรมจาก			
	พ่อแม่ ผู้ปกครอง	ครู	โต๊ะ ครู	พระ สงฆ์
<u>เรื่องข้างล่างที่ท่านได้รับการสั่งสอนอบรมจาก</u> <u>ใคร เพียงใด</u>				
1. การไม่ดื่มสุรา ของมันเมา				
2. การไม่เสพสิ่งเสพติดให้โทษ				
3. การไม่เล่นการพนัน หรือ เล่นหวย เบอร์ แชร์				
4. การไม่ล่วงเกินผู้อื่นในทางเพศ หรือผิด ลุก เมีย สามีของผู้อื่น				
5. การให้มีความขยันหมั่นเพียร				
6. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์				
7. การให้มีความซื่อสัตย์สุจริต				
8. การให้ซื่อตรงต่อเวลา				
9. การให้รักษาคำพูด				
10. การให้มีความเป็นระเบียบวินัย				
11. การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย				
12. การให้ปฏิบัติตามกฎจราจร				
13. การรักษาความสะอาด				
14. การประหยัด ไม่ใช่จ่ายสุร่ยสุร่าย				
15. การเสียสละ				
16. การช่วยเหลือผู้อื่น				
17. การมีความเมตตา กรุณาต่อสัตว์และคนอื่น				

ตอนที่ 4 ลักษณะการสั่งสอนอบรมจริยธรรมที่ต้องการหรือที่คาดหวังในอนาคต

แต่ละเรื่องต่อไปนี้ให้ท่านพิจารณาว่า ท่านต้องการให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้ง 3 ฝ่าย ต่อไปนี้คือ ฝ่ายพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และโต๊ะครู หรือพระสงฆ์ สั่งสอนอบรมท่านมากหรือน้อยเพียงใด โดยเขียนเลข 0, 1, 2, 3 หรือ 4 ใส่ลงในช่องของผู้สั่งสอนอบรม ท่านต้องการให้บุคคลใดสั่งสอนอบรมมาก หรือ น้อย ในเรื่องใด เพียงใด ก็ให้เขียนเลขที่ท่านต้องการใส่ลงในช่องนั้น ๆ ดังนี้

ใส่เลข 0 ถ้าท่านไม่ต้องการให้บุคคลนั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นเลยในอนาคต

ใส่เลข 1 ถ้าต่อไป หรือ ในอนาคต ท่านต้องการให้บุคคลนั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นแต่เพียงเล็กน้อย

ใส่เลข 2 ถ้าต่อไป หรือในอนาคต ท่านต้องการให้บุคคลนั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นเพียงปานกลาง

ใส่เลข 3 ถ้าต่อไป หรือในอนาคต ท่านต้องการให้บุคคลนั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นให้มาก

ใส่เลข 4 ถ้าต่อไป หรือในอนาคต ท่านต้องการให้บุคคลนั้นสั่งสอนอบรมเรื่องนั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ตัวอย่าง

เรื่องที่สั่งสอนอบรม	ได้รับการสั่งสอนอบรมจาก			
	พ่อแม่ผู้ปกครอง	ครู	โต๊ะครู	พระสงฆ์
(0) การรู้บุญคุณคน	3	4	0	2
(00) การสงวนรักษาป่า	4	3	1	0

จากตัวอย่าง ถ้าท่านเขียนตอบอย่าง ข้อ (0) หมายความว่า ต่อไป ในเรื่อง การรู้บุญคุณคน ท่านต้องการให้พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง สั่งสอนอบรมให้มาก จึงใส่เลข 3 ต้องการให้ ครูสั่งสอนอบรมให้มากที่สุด จึงใส่เลข 4 และต้องการให้ พระสงฆ์ สั่งสอนอบรมเรื่องนั้นเพียงปานกลาง จึงใส่เลข 2 ส่วนโต๊ะครู ไม่ให้บุคคลในศาสนาของท่าน หรือท่านไม่ประสงค์จะให้สอน จึงใส่เลข 0

ส่วนข้อ (00) หมายความว่า ต่อไป ในเรื่องการสงวนรักษาป่า ท่านต้องการให้พ่อแม่ หรือผู้ปกครองสั่งสอนอบรมให้มากที่สุด จึงใส่เลข 4 ต้องการให้ครูสั่งสอนอบรมให้มาก จึงใส่เลข 3 และต้องการให้โต๊ะครูสั่งสอนอบรมแต่เพียงน้อย ๆ จึงใส่เลข 1 สำหรับพระสงฆ์ ไม่ใช่บุคคลใน ศาสนาของท่าน หรือท่านไม่ประสงค์จะให้สอน จึงใส่เลข 0

ต่อไปนี้ให้ท่านเขียนตัวเลขในช่องของผู้สั่งสอนอบรมตามความคาดหวังของท่านว่าจะ ต้องการให้บุคคลผู้ใดทำการสั่งสอนอบรมเรื่องนั้น ๆ มาก หรือน้อยเพียงใด ตามที่ใจท่านปรารถนา

เรื่องที่สั่งสอนอบรม	ได้รับการสั่งสอนอบรมจาก			
	พ่อแม่ ผู้ปกครอง	ครู	โต๊ะครู	พระสงฆ์
<u>ท่านต้องการให้ใครสั่งสอนอบรมเรื่องต่อไปนี้มากที่สุด</u> <u>น้อยเพียงใด</u>				
1. การคุ้มครองของนิมิต				
2. การไม่เสทสิ่งเสทศาคิให้โทษ				
3. การไม่เล่นการพนัน หรือ เล่นหวย เบอร์ แชร์				
4. การไม่ล่วงเกินผู้อื่นในทางเพศ หรือผิดลูกเมียสามีของผู้อื่น				
5. การให้มีความขยันหมั่นเพียร				
6. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์				
7. การให้มีความซื่อสัตย์สุจริต				
8. การให้ชื่อตรงต่อเวลา				
9. การให้รักษาคำพูด				
10. การให้มีความเป็นระเบียบวินัย				
11. การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย				
12. การให้ปฏิบัติตามกฎจราจร				
13. การรักษาความสะอาด				

เรื่องที่สั่งสอนอบรม	ได้รับการสั่งสอนอบรมจาก			
	พ่อแม่ ผู้ปกครอง	ครู	โต๊ะ ครู	พระ สงฆ์
14. การประหยัด ไม่ใช่จ่ายสุรุ่ยสุร่าย				
15. การเสียสละ				
16. การช่วยเหลือผู้อื่น				
17. การมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์และคนอื่น				

ตอนที่ 5 บุคคลที่มีอิทธิพลทำให้มีการปฏิบัติจริยธรรม

จริยธรรมแต่ละเรื่องต่อไปนี้ที่ท่านได้ปฏิบัติอยู่เช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือประทับใจ การสั่งสอนหรือการปฏิบัติของใคร คือ พ่อแม่ ครู พระสงฆ์ หรือโต๊ะครู มาก - น้อย เพียงไร โดยให้ท่านใส่เลข 0, 1, 2, 3 หรือ 4 ในช่องของผู้ที่ทำให้ท่านได้ปฏิบัติเช่นนั้นจริง ๆ ซึ่งท่านสามารถใส่เลขเหล่านั้นได้ทุกช่อง ถ้าบุคคลนั้น ๆ ได้ทำให้ท่านได้ปฏิบัติเรื่องนั้น

ตัวเลขแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

- ใส่เลข 0 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น แต่ไม่ใช่เพราะบุคคลผู้นั้น
- ใส่เลข 1 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือเชื่อคำสั่งสอนของบุคคลนั้น หรือ เลียนแบบการปฏิบัติของบุคคลนั้นบ้างแต่น้อย
- ใส่เลข 2 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือเชื่อคำสั่งสอนของบุคคลนั้น หรือ เลียนแบบการปฏิบัติของบุคคลนั้นเพียงปานกลาง
- ใส่เลข 3 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือเชื่อคำสั่งสอนของบุคคลนั้น หรือ เลียนแบบการปฏิบัติของบุคคลนั้น มาก
- ใส่เลข 4 หมายความว่า ท่านปฏิบัติเช่นนั้น เพราะท่านศรัทธาหรือเชื่อคำสั่งสอนของบุคคลนั้น หรือ เลียนแบบการปฏิบัติของบุคคลนั้น มากที่สุด

ตัวอย่าง

สิ่งที่ปฏิบัติ	ผู้ที่ทำให้ปฏิบัติเช่นนั้น			
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์	โ้ตะครู
(0) หิ้งสิ่งของในถังขยะ	2	3	1	2
(00) ซ้ำมถนนตรงทางม้าลาย	0	4	2	1

จากตัวอย่าง ถ้าท่านเขียนตอบอย่างข้อ (0) หมายความว่า คุณ ที่ทำหิ้งสิ่งของลงในถังขยะ เพราะท่านศรัทธาหรือประทับใจ การสั่งสอนของพ่อแม่หรือเลียนแบบการปฏิบัติของพ่อแม่ ปานกลาง ท่านจึงใส่เลข 2

เพราะท่านศรัทธา หรือประทับใจการสั่งสอนของครู หรือเลียนแบบการปฏิบัติของครู มาก ท่านจึงใส่เลข 3

เพราะท่านศรัทธา หรือประทับใจการสั่งสอนของพระสงฆ์ หรือเลียนแบบการปฏิบัติของพระสงฆ์ น้อย ท่านจึงใส่เลข 1

และเพราะท่านศรัทธา หรือประทับใจการสั่งสอนของโ้ตะครูหรือเลียนแบบการปฏิบัติของโ้ตะครู ปานกลาง ท่านจึงใส่เลข 2

สำหรับข้อ (00) หมายความว่า การที่ท่านซ้ำมถนนตรงทางม้าลาย เพราะท่านศรัทธาหรือประทับใจการสั่งสอน หรือเลียนแบบการปฏิบัติเช่นนั้นของครู มากที่สุด จึงใส่เลข 4 พระสงฆ์ ปานกลาง จึงใส่เลข 2 และโ้ตะครู น้อย จึงใส่เลข 1 แต่พ่อแม่ไม่มีส่วนทำให้ท่านปฏิบัติเช่นนั้นเลย ท่านจึงใส่เลข 0

ต่อไปนี้นำให้ท่าน เขียนตัวเลขใส่ลงในช่องของผู้ที่ทำให้ท่านได้ปฏิบัติ เช่นนั้นตามความเป็นจริง โดยผู้ที่มีถือศาสนาพุทธให้ วันไม่ต้องตอบช่อง โตะครู และผู้ที่มีถือศาสนาอิสลามให้ วันไม่ต้องตอบช่อง พระสงฆ์

สิ่งที่ปฏิบัติ	ผู้ที่ทำให้ปฏิบัติเช่นนั้น			
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์	โตะครู
<u>ท่านปฏิบัติข้างล่างนี้เพราะใครมากน้อยเพียงไร</u>				
1. ไม่ดื่มสุรา ของมีเมา				
2. ไม่เล่นการพนันหรือเล่นหวย เบอร์ แชร์				
3. ไม่เสพสิ่งเสพติดให้โทษ				
4. มีความซื่อสัตย์เพียง				
5. ไม่ล่วงเกินผู้อื่นในทางเพศหรือผิดลูกเมีย สามีของผู้อื่น				
6. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์				
7. มีความเชื่อศรัทธาสุจริต				
8. มีการตรงต่อเวลา				
9. รักษาคำพูด				
10. มีระเบียบวินัย				
11. ปฏิบัติตามกฎหมาย				
12. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร				
13. รักษาความสะอาด				
14. ประหยัดค่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย				
15. เสียสละเวลา ความคิด สิ่งของ เงินทอง				
16. ช่วยเหลือผู้อื่น				
17. เมตตาการุณาต่อสัตว์และคนอื่น				

ก่อนส่งคืนแบบสอบถาม โปรดตรวจทานอีกครั้งหนึ่งว่า ท่านลืมกา (✓) หรือเขียนเลข

ตอบข้อใดบ้าง กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ภาคผนวก ข

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม
โดยวิธีการหาค่าแตกต่างวิกฤติ (d) ของเชฟเฟ (Scheffe)

ตารางที่ 1 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนปฏิบัติอยู่จริง

จริยธรรม	ชื่อที่	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	\bar{x}	3.92	3.72	3.80	2.65	2.88	2.87	2.55	2.53	2.71
1	3.92		0.20	0.12	1.27**	1.04**	1.05**	1.37**	1.39**	1.20**
2	3.72			0.08	1.07**	0.84**	0.85**	1.18**	1.19**	1.01**
3	3.80				1.15**	0.92**	0.93**	1.25**	1.27**	1.09**
4	2.65					0.23	0.22	0.11	0.12	0.06
5	2.88						0.01	0.34**	0.35**	0.17
6	2.87							0.33**	0.34**	0.16
7	2.55								0.02	0.17
8	2.53									0.18

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (ความแตกต่างวิกฤต (d) = 0.31)

ตารางที่ 2 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนชายปฏิบัติอยู่จริง

จริยธรรม	ชื่อที่	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	\bar{x}	3.86	3.67	3.65	2.64	2.82	2.77	2.45	2.45	2.70
1	3.86		0.19	0.20	1.21**	1.03**	1.09**	1.41**	1.40**	1.16**
2	3.67			0.02	1.02**	0.84**	0.90**	1.22**	1.22**	0.97**
3	3.65				1.01**	0.83**	0.88**	1.21**	1.20**	0.95**
4	2.64					0.18	0.13	0.20	0.19	0.06
5	2.82						0.05	0.38*	0.37*	0.12
6	2.77							0.32	0.32	0.07
7	2.45								0.01	0.25
8	2.45									0.25

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (d = 0.42). *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (d = 0.37)

ตารางที่ 3 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนหญิงปฏิบัติอยู่จริง

จริยธรรม ข้อที่	\bar{x}	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	3.99		0.20	0.01	1.33**	1.04**	0.99**	1.32**	1.37**	1.26**
2	3.79			0.19	1.13**	0.84**	0.79**	1.12**	1.16**	1.06**
3	3.98				1.32**	1.03**	0.98**	1.31**	1.36**	1.25**
4	2.66					0.29	0.34	0.01	0.03	0.07
5	2.95						0.05	0.28	0.33	0.22
6	3.00							0.33	0.37	0.27
7	2.67								0.04	0.06
8	2.63									0.10

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.44$)

ตารางที่ 4 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนซึ่งนับถือศาสนาพุทธปฏิบัติอยู่จริง

จริยธรรม ข้อที่	\bar{x}	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	3.87		0.19	0.04	1.24**	0.94**	1.01**	1.35**	1.35**	1.15**
2	3.68			0.15	1.06**	0.75**	0.83**	1.16**	1.16**	0.96**
3	3.83				1.20**	0.90**	0.97**	1.31**	1.31**	1.11**
4	2.63					0.30	0.23	0.10	0.11	0.10
5	2.93						0.07	0.41*	0.41*	0.21
6	2.86							0.33	0.34	0.13
7	2.53								0.00	0.20
8	2.52									0.20

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.43$). *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.38$)

ตารางที่ 5 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม ปฏิบัติอยู่จริง

จริยธรรม	ชื่อที่	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	\bar{x}	3.96	3.76	3.77	2.67	2.84	2.88	2.56	2.54	2.70
1	3.96		0.20	0.18	1.29**	1.12**	1.07**	1.39**	1.42**	1.25**
2	3.76			0.02	1.09**	0.92**	0.87**	1.19**	1.22**	1.05**
3	3.77				1.10**	0.94**	0.89**	1.21**	1.23**	1.07**
4	2.67					0.17	0.21	0.11	0.13	0.03
5	2.84						0.05	0.27	0.30	0.13
6	2.88							0.32	0.35	0.18
7	2.56								0.03	0.14
8	2.54									0.16

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.44$)

ตารางที่ 6 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ปฏิบัติอยู่จริง

จริยธรรม	ชื่อที่	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	\bar{x}	3.91	3.71	3.79	2.65	2.92	2.85	2.53	2.56	2.71
1	3.91		0.19	0.12	1.26**	0.99**	1.06**	1.38**	1.35**	1.19**
2	3.71			0.08	1.06**	0.79**	0.86**	1.18**	1.15**	1.00**
3	3.79				1.14**	0.87**	0.94**	1.26**	1.23**	1.08**
4	2.65					0.27	0.20	0.12	0.09	0.07
5	2.92						0.07	0.39**	0.36*	0.21
6	2.85							0.32	0.29	0.13
7	2.53								0.03	0.19
8	2.56									0.16

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.39$) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($\alpha = 0.34$)

ตารางที่ 7 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชน ซึ่งอาศัย
อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ปฏิบัติอยู่จริง

จริยธรรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})									
	ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	\bar{x}	3.94	3.74	3.82	2.66	2.82	2.91	2.57	2.48	2.71
1	3.94		0.20	0.12	1.28**	1.12**	1.03**	1.36**	1.45**	1.23**
2	3.74			0.08	1.08**	0.92**	0.83**	1.17**	1.26**	1.03**
3	3.82				1.16**	1.00**	0.90**	1.24**	1.33**	1.10**
4	2.66					0.16	0.25	0.08	0.17	0.05
5	2.82						0.10	0.24	0.33	0.10
6	2.91							0.34	0.43	0.20
7	2.57								0.09	0.14
8	2.48									0.23

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = .51$)

ตารางที่ 8 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนที่ได้รับการ
ส่งสอนอบรมจริงจาก พ่อแม่

จริยธรรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})									
	ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	\bar{x}	3.48	3.28	3.23	3.34	3.20	2.93	3.79	3.17	3.26
1	3.48		0.20	0.25	0.14	0.28	0.55**	0.31	0.31	0.22
2	3.28			0.05	0.06	0.08	0.35	0.51**	0.11	0.02
3	3.23				0.11	0.03	0.30	0.56**	0.06	0.03
4	3.34					0.14	0.41*	0.45**	0.17	0.08
5	3.20						0.27	0.59**	0.03	0.06
6	2.93							0.86**	0.24	0.33
7	3.79								0.62**	0.53**
8	3.17									0.09

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.43$)

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.38$)

ตารางที่ 9 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอน
อบรมจริงจากครู

จริยธรรม	ชื่อที่	\bar{x}	(ข) ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
			3.14	2.83	2.97	3.37	3.19	3.49	2.93	3.04	2.87
1		3.14		0.31	0.17	0.23	0.05	0.35	0.21	0.10	0.27
2		2.83			0.14	0.54**	0.36	0.66**	0.10	0.21	0.04
3		2.97				0.40*	0.22	0.52**	0.04	0.07	0.10
4		3.37					0.18	0.12	0.44**	0.33	0.50**
5		3.19						0.30	0.26	0.15	0.32
6		3.49							0.56**	0.45**	0.62**
7		2.93								0.11	0.06
8		3.04									0.17

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.43$) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.37$)

ตารางที่ 10 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนได้รับการ
สั่งสอนอบรมจริงจาก พระสงฆ์และเณร

จริยธรรม	ชื่อที่	\bar{x}	(ข) ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
			2.46	2.59	2.94	1.91	2.34	1.73	2.13	2.50	2.91
1		2.46		0.13	0.48	0.55*	0.12	0.73**	0.33	0.04	0.45
2		2.59			0.35	0.68**	0.25	0.86**	0.46	0.09	0.32
3		2.94				1.03**	0.60*	1.21**	0.81**	0.44	0.03
4		1.91					0.43	0.18	0.22	0.59*	1.00**
5		2.34						0.61*	0.21	0.16	0.57*
6		1.73							0.40	0.77**	1.18**
7		2.13								0.37	0.78**
8		2.50									0.41

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.63$) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.55$)

ตารางที่ 11 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนคาทอลิก
จะได้รับการสั่งสอนอบรมจาก พ่อแม่

จริยธรรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})									
	ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	\bar{x}	3.40	3.33	3.28	3.46	3.37	3.04	3.67	3.33	3.36
1	3.40		0.07	0.12	0.06	0.03	0.36	0.27	0.07	0.04
2	3.33			0.05	0.13	0.04	0.29	0.34	0.00	0.03
3	3.28				0.18	0.09	0.24	0.39*	0.05	0.08
4	3.46					0.09	0.42*	0.21	0.13	0.10
5	3.37						0.33	0.30	0.04	0.01
6	3.04							0.63**	0.29	0.32
7	3.67								0.34	0.31
8	3.33									0.03

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (d = 0.44) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (d = 0.38)

ตารางที่ 12 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการ ที่เยาวชนคาทอลิก
จะได้รับการสั่งสอนอบรมจาก ครู

จริยธรรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})									
	ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	\bar{x}	3.12	2.94	2.90	3.43	3.29	3.44	3.10	3.12	2.91
1	3.12		0.18	0.22	0.31	0.17	0.32	0.02	0.00	0.21
2	2.94			0.04	0.49**	0.35	0.50**	0.16	0.18	0.03
3	2.90				0.53**	0.39	0.54**	0.20	0.22	0.01
4	3.43					0.14	0.01	0.33	0.31	0.52**
5	3.29						0.15	0.19	0.17	0.38
6	3.44							0.34	0.32	0.53**
7	3.10								0.02	0.19
8	3.12									0.21

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (d = 0.49)

ตารางที่ 13 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของจริยธรรม 9 ประการที่เยาวชนคาดหวัง จะได้รับการส่งมอบมรมจาก พระสงฆ์และเฒ่าครู

จริยธรรม ข้อที่	\bar{x}	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2.62	0.11	0.28	0.32	0.05	0.50	0.17	0.04	0.40	
2	2.73		0.17	0.43	0.16	0.61*	0.28*	0.07*	0.29	
3	2.90			0.60*	0.33	0.78**	0.45	0.24	0.12	
4	2.30				0.27	0.18	0.15	0.36	0.72**	
5	2.57					0.45	0.12	0.09	0.45	
6	2.12						0.33	0.54	0.90**	
7	2.45							0.21	0.57*	
8	2.66								0.36	

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.65$) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.57$)

ตารางที่ 14 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการส่งมอบมรมจริง เกี่ยวกับจริยธรรมรวมทั้ง 9 ประการจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเฒ่าครู

ผู้ส่งมอบมรม	\bar{x}	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และเฒ่าครู
พ่อแม่	3.23		0.04	0.98**
ครู	3.19			0.94**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.25$)

ตารางที่ 15 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง เกี่ยวกับการเสพของมีเงินและสิ่งเสพหิทธิให้โทษจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.48	3.14	2.46
พ่อแม่	3.48		0.34**	1.02**
ครู	3.14			0.68**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.31$)

ตารางที่ 16 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง เกี่ยวกับการพนันจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.28	2.83	2.59
พ่อแม่	3.28		0.45**	0.69**
ครู	2.83			0.24

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.40$)

ตารางที่ 17 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการสั่งสอนที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง เกี่ยวกับการลงละเมิดทางเพศจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.23	2.97	2.94
พ่อแม่	3.23		0.26	0.29
ครู	2.97			0.03

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($\alpha = 0.31$)

ตารางที่ 18 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง
เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.34	3.37	1.91
พ่อแม่	3.34		0.03	1.43**
ครู	3.37			1.46**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.30$)

ตารางที่ 19 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง
เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.20	3.19	2.34
พ่อแม่	3.20		0.01	0.86**
ครู	3.19			0.85**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.31$)

ตารางที่ 20 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง
เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	2.93	3.49	1.73
พ่อแม่	2.93**		0.56**	1.20**
ครู	3.49			1.76**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.36$)

ตารางที่ 21 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง
เกี่ยวกับการประหยัคจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเ้าะครู

ผู้สั่งสอนอบรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และเ้าะครู
\bar{x}	3.79	2.93	2.15
พ่อแม่	3.79	0.86**	1.66**
ครู	2.93		0.80**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.33$)

ตารางที่ 22 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง
เกี่ยวกับการเสียสละจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเ้าะครู

ผู้สั่งสอนอบรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และเ้าะครู
\bar{x}	3.17	3.04	2.50
พ่อแม่	3.17	0.13	0.67**
ครู	3.04		0.54**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.35$)

ตารางที่ 23 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนได้รับการสั่งสอนอบรมจริง
เกี่ยวกับความเมตตากรณาจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และเ้าะครู

ผู้สั่งสอนอบรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และเ้าะครู
\bar{x}	3.26	2.87	2.91
พ่อแม่	3.26	0.39**	0.35*
ครู	2.87		0.04

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.38$) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.30$)

ตารางที่ 24 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมรวมทั้ง 9 ประการจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.31	3.23	2.50
พ่อแม่	3.31		0.08	0.81**
ครู	3.23			0.73**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.27$)

ตารางที่ 25 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับการเสพของมีเงินและสิ่งเสพศักดิ์สิทธิ์จาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.40	3.12	2.62
พ่อแม่	3.40		0.28*	0.78**
ครู	3.12			0.50**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.35$) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($\alpha = 0.28$)

ตารางที่ 26 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับการเล่นการพนันจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.33	2.94	2.73
พ่อแม่	3.33		0.39**	0.60**
ครู	2.94			0.21

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.37$)

ตารางที่ 27 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน
อบรมเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.28	2.90	2.90
พ่อแม่	3.28		0.38*	0.38*
ครู	2.90			0.00

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.35$)

ตารางที่ 28 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน
อบรมเกี่ยวกับความซนหมั่นเพียรจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.46	3.43	2.30
พ่อแม่	3.46		0.03	1.16**
ครู	3.43			1.13**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.31$)

ตารางที่ 29 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอน
อบรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.37	3.29	2.57
พ่อแม่	3.37		0.08	0.80**
ครู	3.29			0.72**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.31$)

ตารางที่ 30 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของกรรที่เขาวงกตคาคหวังจะให้มีการสั่งสอน
อบรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
\bar{x}	3.04	3.44	2.12
พ่อแม่	3.04*	0.40**	0.92**
ครู	3.44		1.32**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.33$)

ตารางที่ 31 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของกรรที่เขาวงกตคาคหวังจะให้มีการสั่งสอน
อบรมเกี่ยวกับการประหยัดจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
\bar{x}	3.67	3.10	2.45
พ่อแม่	3.67**	0.57**	1.22**
ครู	3.10		0.65**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.37$)

ตารางที่ 32 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของกรรที่เขาวงกตคาคหวังจะให้มีการสั่งสอน
อบรมเกี่ยวกับการเสียสละจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู

ผู้สั่งสอนอบรม	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
\bar{x}	3.33	3.12	2.66
พ่อแม่	3.33	0.21	0.67**
ครู	3.12		0.46**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\alpha = 0.35$)

ตารางที่ 33 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของการที่เยาวชนคาดหวังจะให้มีการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับความเมตตาจาก พ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครู

ผู้สั่งสอนอบรม		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโตะครู
	\bar{x}	3.36	2.91	3.02
พ่อแม่	3.36		0.45**	0.34*
ครู	2.91			0.11

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.40$) * มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.32$)

ตารางที่ 34 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครูต่อการปฏิบัติจริยธรรมทั้ง 9 ประการของเยาวชน

บุคคลที่มีอิทธิพล		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโตะครู
	\bar{x}	2.91	2.52	2.20
พ่อแม่	2.91		0.38**	0.70**
ครู	2.52			0.32**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.22$)

ตารางที่ 35 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโตะครูต่อการที่เยาวชนไม่เสพของมึนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ

บุคคลที่มีอิทธิพล		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโตะครู
	\bar{x}	3.05	2.32	2.53
พ่อแม่	3.05		0.74**	0.53**
ครู	2.32			0.21

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.31$)

ตารางที่ 36 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการที่เยาวชนไม่เล่นการพนัน

บุคคลที่มี อิทธิพล	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
\bar{x}	3.16	2.60	2.18
พ่อแม่	3.16	0.57**	0.98**
ครู	2.60		0.41

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.38$)

ตารางที่ 37 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการที่เยาวชนไม่ล้วงละเมิดทางเพศ

บุคคลที่มี อิทธิพล	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
\bar{x}	3.22	2.73	1.92
พ่อแม่	3.22	0.49**	1.30**
ครู	2.73		0.81**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.35$)

ตารางที่ 38 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการที่เยาวชนมีความขยันหมั่นเพียร

บุคคลที่มี อิทธิพล	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
\bar{x}	2.86	2.60	2.31
พ่อแม่	2.86	0.26*	0.55**
ครู	2.60		0.30**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.29$) . *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.26$)

ตารางที่ 39 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการที่เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต

บุคคลที่มี อิทธิพล		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	2.69	2.68	2.27
พ่อแม่	2.69		0.00	0.41**
ครู	2.68			0.40**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.29$)

ตารางที่ 40 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการที่เยาวชนมีระเบียบวินัย

บุคคลที่มี อิทธิพล		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	2.39	2.95	1.58
พ่อแม่	2.39		0.56**	0.81
ครู	2.95			1.37**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.27$)

ตารางที่ 41 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการที่เยาวชนมีการประหยัด

บุคคลที่มี อิทธิพล		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.51	2.12	1.69
พ่อแม่	3.35		1.23**	1.67**
ครู	2.12			0.43**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.36$)

ตารางที่ 42 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (X̄) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ต่อการที่เยาวชนมีการเสียสละ

บุคคลที่มีอิทธิพล	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (X̄)		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
80.8 X̄	22.71	2.36	2.41
พ่อแม่	2.71	0.35**	0.30*
ครู	2.36		0.05

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (d = 0.94) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (d = 0.30)

ตารางที่ 43 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (X̄) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ต่อการที่เยาวชนมีความเมตตาครู

บุคคลที่มีอิทธิพล	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (X̄)		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
80.8 X̄	2.73	2.37	2.95
พ่อแม่	2.73	0.36*	0.22
ครู	2.37		0.58**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (d = 0.40) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (d = 0.35)

ตารางที่ 44 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (X̄) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู ต่อการปฏิบัติธรรมของเยาวชนไทยทั้งหมด

บุคคลที่มีอิทธิพล	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (X̄)		
	พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
80.8 X̄	2.78	2.60	2.14
พ่อแม่	2.78	0.18	0.65**
ครู	2.60		0.46**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (d = 0.28) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (d = 0.22)

ตารางที่ 45 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนหญิง

บุคคลที่มีอิทธิพล		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	2.95	2.59	2.03
พ่อแม่	2.95		0.36**	0.92**
ครู	2.59			0.56**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.26$)

ตารางที่ 46 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนไทยพุทธ

บุคคลที่มีอิทธิพล		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	3.15	2.78	2.08
พ่อแม่	3.15		0.36**	1.07**
ครู	2.78			0.70**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.26$)

ตารางที่ 47 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของอิทธิพลของพ่อแม่ ครู พระสงฆ์และโต๊ะครู
ต่อการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหรือเทศบาล

บุคคลที่มีอิทธิพล		ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
		พ่อแม่	ครู	พระสงฆ์และโต๊ะครู
	\bar{x}	2.88	2.64	2.03
พ่อแม่	2.88		0.24*	0.85**
ครู	2.64			0.61**

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($d = 0.25$) *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($d = 0.22$)